

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 26. OKTOBRA 1973

ŠTEVILKA: 43 LETO: XV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, ZPSŽ Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Raziskovalno delo v tretjem tromesečju

Z ozirom na dolgoročnost izvrševanja posameznih nalog in glede na to, da je bila problematika raziskovalnega dela obravnavana že v posameznih kvartalnih poročilih, je poročilo omejeno le na problematiko III. kvartala.

TOZD TALINICE — plavži:

Uspešno se nadaljuje raziskovalno delo na področju priprave rud. Na laboratorijski napravi so bili izvršeni preizkusi sintranja drobne brazilske rude, ki so dali osnovo za industrijsko proizvodnjo sintra iz te rude. Za industrijski preizkus je bilo predelano okrog 3000 ton drobne brazilske rude, pridobljeni sintri so imeli zelo visoko stopnjo reduktivnosti, kar je omogočilo znatno znižanje vsipnega koksa.

V tej kampanji so nadaljevali preizkuse sintranja brazilske aglorude. Rezultati teh preiskav so pokazali, da je ekonomika plavžev pogojena s povečanjem vsebnosti železa v vsipu (brazilska ruda) in odpravo apnenca iz plavžnega vsipa. Izvršeni so bili industrijski preizkusi izdelave in uporabe visoko bazičnega sintra (B2 1,6). Rezultati teh preizkusov so dali osnove za planiranje celotnega vsipa v letu 1974.

TOZD VALJARNE — valjarna

Bela:

Poizkusi za racionalnejše ogrevanje vložka v globinskih pečeh so se nadaljevali v smeri zmanjševanja deleža hladno založenega vložka. Delež hladno založenih blokov v globinskih peči je v prvi polovici leta dosegel že vrednost 10 odstotkov in tako v celoti zasedel kapacitete globinskih peči. Po novem tehnološkem predpisu se pretežno vsa jekla legirana z aluminijem zalagajo toplo in enako uspešno valjajo kot prej, ko so bila založena hladna.

V valjarni Stelke se izpopolnjuje tehnologija valjanja in to faze ohlajevanja trakov po valjanju — pred navijanjem. S točnejšim režimom ohlajevanja trakov pred navijanjem se doseže primernejša mikrostruktura jekla, ki je pogoj za uspešno predelavo trakov (odprava žarjenja).

TOZD HLADNA PREDELAVA

— dodatni materiali:

Osvojen je nov prašek EP 50 za varjenje pri visokih jakostih toka do

1000 A. Prašek EP 50 v kombinaciji z žico EPP 3 je dobil priznanje BV, LR in JR za uporabo v ladjedelništvu.

Kvalitetna problematika:

V preteklem obdobju so bili na področju kvalitete najbolj pereči naslednji problemi:

— število kvalitetnih zamenjav in internih reklamacij stalno narašča. Tako je bilo od 225 internih reklamacij 49 reklamacij, odnosno 21,8 odstotkov zaradi zamenjav. Zaskrbnjujoča je ugotovitev, da pride do zamenjave celih šarž;

— problematika je površina debele pločevine zaradi uvaljanja okujine (škaje). Sedanje stanje kaže, da ta problem ni vezan na sestavo jekla in kvaliteto kot tako. Tako ugotavljamo danes slabo površino in s tem povezane reklamacije tudi pri navadnih kvalitetah, kot npr.: LR A. Nujno bo urediti vprašanje odbirgavanja okujine in pogoje ogrevanja slabov;

— ponovno je problem črne površine toplo valjanega jekla iz va-

ljarne Javornik I, kakor tudi valjarni žice. V splošnem je opaziti padec kvalitete površine vlečenega jekla;

— problematika je kvaliteta jekla zaradi zavaljanosti v valjarni žice. Problem je posebno pereč pri dimenzijah nad 10 mm;

— izdelava šarž je problematika zaradi prisotnosti neželenih elementov in nesortiranega starega železa;

— vlivanje jekla in kvaliteta blokov je problematika. Posledica tega so velike napake na izvaljanih toplo valjanih trakov, predvsem kvalitetnih jekel, kot na primer dinam in s tem problemi predelave toplo valjanih trakov v hladno valjane trakovke;

— z ozirom na vse večjo proizvodnjo industrijskih plinov bo potrebno razmisliti o nabavi opreme za analizo na kisik, dušik in vodik.

Reklamacije:

V času od 1. I. do 30. 9. smo prejeli 355 zunanjih reklamacij od tega:

	1973	1972
upravičenih	222	211
neupravičenih	82	64
opozorilnih	51	52

(Iz devetmesečnega poslovnega poročila Železarne)

Pred končno rešitvijo signirne naprave v valjarni debele pločevine

Že prejšnji odbor za izume in racionalizacije pri DS Železarne je z namenom pozitivne inovacijske aktivnosti v podjetju naslovil na takratne delovne enote in obratovodstva poziv da registrirajo vse probleme in naloge s katerimi bi odstranili ozko grlo, izboljšali produktivnost, pocenili proizvodnjo in podobno. V zelo kratkem času je bilo registriranih čez 400 nalog in problemov.

Odbor za izume in racionalizacije pri DS Železarne je začel te naloge in probleme v obliki razpisov objavljati v tovarniškem glasilu Železar. Na objavljene razpise so se oglašali posamezni iznajditelji, novatorji in racionalizatorji, ali posamezni timi, ki so nakazovali teoretične ali tehnične rešitve teh nalog in problemov. Za teoretično ali kakršno koli nakazano rešitev teh problemov, so avtorji prejeli spodbudne nagrade. V primerih uspešne praktične rešitve pa so avtorji dobili tudi odškodnino za svoj dosežek po pravilniku o izumih, izboljševalnih predlogih in koristnih izboljšavah na osnovi prikazanih, ugotovljenih in potrjenih prihrankov in koristih.

Takratna delovna enota valjarni Javornik je na predlog obratovodstva valjarne debele pločevine nakazala problem rešitve obveznega žigosanja valjane pločevine med valjanjem in po valjanju. Pomanjkljiva signatura je povzročala številne reklamacije in napake ter zastoj v proizvodnji debele pločevine.

Za ta proizvodni problem je bil v Železarju trikrat ponovljen razpis. Na objavljene razpise se je s predlogi javilo več prizadevnih avtorjev: Ljubomir Velkovski, Marjan Burnik, Miro Ipavec, Franci Zupančič, Jože Zidar, Ludvik Čarni, Venčeslav Lapajne in dipl. inž. Feliks Bešter, obratovodja oddelka RTA s predlogom treh možnih rešitev.

Komisije strokovnjakov in izvedencev so natančno in objektivno proučile in analizirale vse predlagane teoretične rešitve. Na žalost so pri vseh ugotovili slabosti in pomanjkljivosti oziroma rešitve, ki niso ustrezale razpisu. Kljub temu so bili trije avtorji nagrajeni s tremi v razpisu objavljenimi spodbudnimi nagradami.

Dipl. inž. Feliks Bešter, vodja oddelka RTA, se je najbolj poglobil s svojim teoretičnim in praktičnim znanjem ter večletnimi delovnimi izkušnjami v ta zamotan in pereč problem. Na osnovi večletnega opazovanja valjanja debele pločevine v valjarni 2400 na Javorniku, je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Desetodstotno povečanje proizvodnje valjane žice in 370.000 dinarjev več letnega dohodka

Proizvodnja valjane žice za potrebe domače predelave in številnih drugih odjemalcev je bila že v starih obratih valjarne žice kakor tudi v novi valjarni žice na Beli povezana z določenimi problemi oziroma ozkimi grli.

Nekdanji obratovodja valjarne žice in kasnejši strokovni sodelavec Anton Grošelj je s svojimi najožjimi sodelavci v valjarni žice že pred leti začel resno razmišljati, kako odstraniti to kritično ozko grlo in kako povečati proizvodne kapacitete v novi valjarni žice na Beli. S svojimi sodelavci: Vinkom Zormanom iz tehničnega biroja, delovodjem Alojzom Komicem, dipl. inž. Petrom Ravnikarjem, asistentom Francem Ravnikarjem in instalaterjem Jožetom Pernetom, je na osnovi večletnih opazovanj in časovnih študij posameznih faz procesa valjanja in ugotavljanja vzrokov številnih zastojev ugotovil, da je enoizilni sistem valjanja med novo kontinuirno progo 320 Ø in staro linijsko progo 270 Ø v novi valjarni žice na Beli ovira za povečanje proizvodnje pri valjanju žice.

Avtorji tehnične izboljšave št. 2103 so na osnovi rezultatov proučevanja in ugotovitev prišli do spoznanja, da se ta slabost in pomanjkljivost lahko odstrani z minimalnimi finančnimi sredstvi v najkrajšem času. Valjavski strokovnjaki so originalno in domiselno odstranili to ozko grlo z vgraditvijo dvoizilnega sistema valjanja med progo 320 Ø in 270 Ø, poleg tega pa so uspešno rekonstruirali tudi krožno vodilo na končnem ogrodju proge 320 Ø, da lahko menja po potrebi sistema valjanja, deluje kot enoizilno ali dvoizilno.

S temi izboljšavami in rekonstrukcijami je avtorjem, valjavskim strokovnjakom uspelo teoretično povečati proizvodnjo valjane žice za 20 odstotkov, praktično, z občutnim zmanjšanjem okvar, ki povzročajo številne zastoj, pa za deset odstotkov.

Na leto se je s to uspešno rekonstrukcijo in izboljšavo povečala proizvodnja kvalitetne valjane žice za 8.000 ton. Dohodek, ki se pojavlja iz povečane proizvodnje, presega na leto 370.000,00 dinarjev.

Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje v RMK Zenica

V 44. številki ČELIK, glasilu Združenja jugoslovanskih železarn, je Mirano Stivić objavil sestavek pod gornjim naslovom, ki ga zaradi zanimivosti in prevodu v celoti objavljamo tudi v Železarju. Pri tem bo zanimiva primerjava, kako imamo ta vprašanja urejena pri nas in kako v RMK Zenica.

Načrt izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja sprejemajo temeljne organizacije z letnim načrtom poslovanja, v skladu z letnim in perspektivnim kadrovskim načrtom. Delavski svet kombinata pa sprejema načrt izobraževanja in strokovnega usposabljanja za skupne zadeve, ki se opravljajo na nivoju kombinata in ki se financirajo iz združenih sredstev.

Rudarsko-metalurški kombinat Zenica, kot ena največjih in najmočnejših delovnih organizacij v Jugo-

slaviji, vloga pomembna sredstva v izgradnjo novih in rekonstrukcijo obstoječih proizvodnih kapacitet, da bi povečali proizvodnjo in produktivnost dela, osvojili nove proizvode, ustvarili materialno osnovo za razširjeno reprodukcijo in povečali standard zaposlenih delavcev. Da bi te cilje uresničili in povečali konkurenčno sposobnost na domačem in inozemskem tržišču, so kor bistu poleg modernih strojev in sodobne tehnologije potrebni tudi ustrezni strokovni kadri.

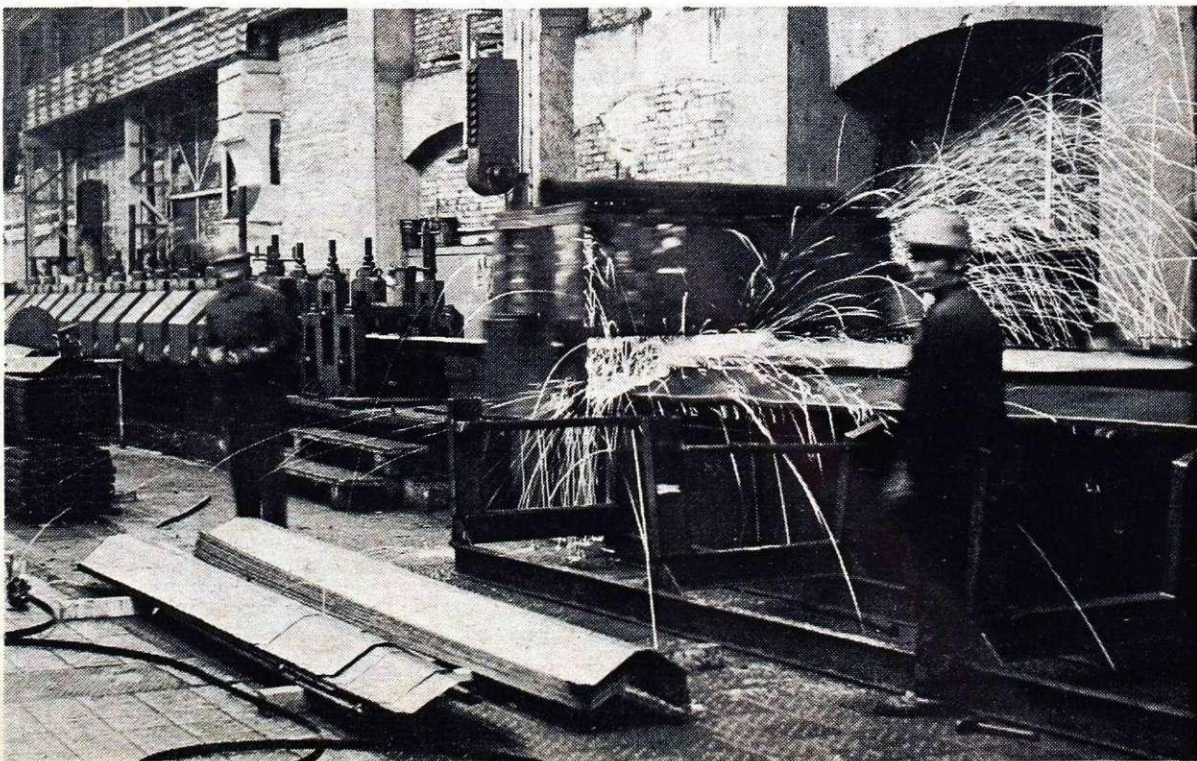
Delovni ljudje v kombinatu so že zdavnaj spoznali, da se vzporedno z razvojem moderne tehnike in tehnologije spreminja tudi vloga človeka-delavca v proizvodnem procesu. Delo v taki sodobni proizvodnji in sistemu samoupravnih družbenih odnosov, od delavcev zahteva visoko tehnično znanje in široko splošno kulturo. Zaradi tega in zato ker izhajamo iz dejstva, da izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje kadrov mora biti sestavni del razvojne politike vsake delovne organizacije, kombinat posebno pozornost posveča načrtovanju in zagotavljanju materialnih, kadrovskih, organizacijskih, programskih in drugih potencialov za uresničevanje izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Višje cene valjanim proizvodom v Zahodni Nemčiji

Po informaciji Tanjuga iz Dusseldorfa, največji zahodnonemški proizvajalci jekla planirajo povišanje cen valjanim proizvodom v poprečju od 5 do 5,5 odstotka in sicer od konca letošnjega leta. To bi bilo drugo povišanje cen v Nemčiji in sicer v sorazmerno kratkem času, kajti zadnje povišanje v poprečju za štiri odstotke je bilo izvršeno v začetku letošnjega leta.

To zadnje povišanje cen je utemeljeno s planiranim povišanjem cen švedski železovi rudi. Kot je znano, zahodnonemške železarne v največji meri uporabljajo ravno švedsko rudo. Švedska rudarska kompanija I.K.A.B., ki je ena od največjih dobaviteljev železove rude v svetu, ocenjuje, da bi se cene železovi rudi povišale za 20 odstotkov po razgovorih, ki so se začeli koncem prejšnjega meseca. Razlog za povišanje cene rudi je v večjem povpraševanju. Po informacijah, ki jih je dal predstavnik omenjene kompanije bo letošnja prodaja znašala 33,3 milij. ton železove rude, kar je v primerjavi z doseženo proizvodnjo 28 milij. ton znatno več in bodo razliko pokrili iz zaloga. Dj.

Rossi oblikovalna proga za hladno oblikovanje profilov

Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje v RMK Zenica

(Nadaljevanje s 1. strani)

nja kadrov. V tem pogledu je zelo pomembno izvajanje permanentnega izobraževanja in usposabljanja kar najtesnejšega sodelovanja z izobraževalnimi in znanstvenimi ustanovami v pogledu pridobivanja strokovnih kadrov ustreznih profilov za strokovno izobraževanje.

Področje izobraževanja in strokovnega usposabljanja je bilo doslej regulirano z osnovnim pravilnikom kombinata in s pravilniki posameznih delov kombinata. Z ustanovitvijo temeljnih organizacij združenega dela in z usklajevanjem samoupravnega sporazuma o združenju v kombinat, se je situacija bistveno spremenila. V samoupravnem sporazumu o združenju je predvideno, da se poveri skupnim službam kombinata opravljanje naslednjih nalog iz področja izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja:

— raziskovanje uporabe sodobnih metod planiranja in zagotavljanje kadrov za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje za potrebe kombinata;

— izdelava načrtov in programov izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja kadrov za kombinat in udeležba za potrebe kombinata;

— izdelava načrtov štipendiranja, postdiplomskega študija in strokovnega izpopolnjevanja, kakor tudi izvajanje zadev iz teh področij.

Razen tega so se s samoupravnim sporazumom o združitvi, temeljne organizacije sporazumele, da bodo izločale sredstva, potrebna za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, odvisno od svojih potreb in možnosti. Del teh sredstev se bo združevalo na nivoju kombinata zaradi opravljanja skupnih poslov in uresničevanja enotne akcije na področju izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja. Temeljne organizacije so bile ravno tako soglasne, da posamezna vprašanja iz področja izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja, ki so skupnega interesa za vse delavce kombinata, regulirajo na enoten način s posebnim samoupravnim sporazumom o urejanju medsebojnih odnosov na področju izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja.

S samoupravnim sporazumom o urejanju medsebojnih odnosov na področju izobraževanja in strokovnega usposabljanja, ki je ravno pred sprejetjem, je predvideno, da se izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje izvaja načrtno in kontinuirano prek celega leta. Načrt izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja sprejemajo temeljne organizacije, skupaj z letnim poslovnim načrtom, v skladu z letnim in perspektivnim načrtom kadrov. Delavski svet kombinata pa sprejema načrt izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja za zadeve, ki se opravljajo na nivoju kombinata in ki se financirajo z združenimi sredstvi na nivoju kombinata.

Pred končno rešitvijo...

(Nadaljevanje s 1. strani)

avtor tehnične izboljšave št. 2069 R odlično rešil mehanski in prav tako tudi električni, avtomatski način žigosanja debele pločevine med valjanjem vroče in končno, hladno žigosanje pločevine.

Njegov natančen elaborat z vsemi izračuni in dokazili ter stroškovnikom so pozitivno ocenili z manjšimi pripombami in dopolnili valjovski in elektrostrojni strokovnjaki dipl. inž. Božo Bartelj, dipl. inž. Miroslav Noč in dipl. inž. Franc Gasser. Avtor je mojstrsko izdelal model te signirne naprave, ki brezhibno deluje v zadovoljstvo vseh zainteresiranih. Dipl. inž. Feliks Bešter je izdelal tudi vse potrebne načrte, po katerih se z dodatnimi dopolnili pristojnih strokovnjakov in izvedencev že izdeluje prototip te več let nujno potrebne signirne naprave.

Komisija v sestavi dipl. inž. Miroslav Noč, dipl. inž. Božo Bartelj in dipl. inž. Jože Kramar, ki je bila sestavljena in poklicana, da dokončno oceni vse tri variante tehnične izboljšave št. 2069 R, je že na osnovi delovanja makete dala izdelati potrebne načrte, na osnovi katerih bo izdelalo obratovodstvo valjarne debele pločevine delovni nalog za izdelavo te nujno potrebne signirne naprave za vroče in hladno žigosanje debele pločevine.

Razpisi neresenih problemov in nalog, objavljeni v Železarni, so vsekaror dobra in spodbudna oblika vključevanja in mobilizacije naših iznajdniteljev, novatorjev in racionalizatorjev v reševanje in odstranjevanje perečih nalog in problemov.

V NASLEDNJIH TREH LETIH 7000 NOVIH DELAVCEV

Potreben strokovni kader kombinat dobiva prvenstveno s štipendiranjem in preko šol, katerih ustanovitelj je kombinat. Skladno s svojim programom razvoja, kombinat v naslednjih treh letih planira prejem okrog 7000 novih delavcev, od tega največje število odpade na srednji in visoki tehnični kader. Iz tega razloga kombinat danes štipendira okrog 1500 študentov, medtem ko vsako leto nekaj sto učencev zaključuje tehnične in poklicne šole, ki jih je ustanovil kombinat. Treba je poudariti, da kombinat daje štipendije samo študentom na visokih šolah in fakultetah, medtem ko se iz šol, katerih je ustanovitelj kombinat, obvezno sprejemajo vsi učenci, ki so šolo končali z odličnim ali prav dobrim uspehom, ne glede ali so v tem številu resnično potrebni. Na ta način so učenci stimulirani, da v šoli dosegajo kar najboljši rezultat, ker se jim s tem zagotavlja zaposlitev, medtem ko na drugi strani sprejemajo večje število pripravnikov v odnosu na število, ki jih je kombinat obvezen sprejeti, kar pogojuje, da se zaposleni delavci, ki nimajo kvalifikacije zaradi konkurence prizadevajo, da si jo pridobijo. Z ozirom na to, da visokošolske ustanove letno ne morejo dati gospodarstvu toliko visokostrokovnega kadra, kolikor jih potrebuje, je kombinat sklenil dolgoročne dogovore o sodelovanju s posameznimi fakultetami s ciljem, da jim finančno in drugače pomaga, da izobraževanje prilagajajo sodobnim potrebam in omogočijo študij večjemu številu študentov. Med drugim je rezultat takega sodelovanja to, da so na metalurški fakulteti v Zenici odprli oddelek strojne smeri, prilagojen prvenstveno potrebam kombinata.

OLAJŠAVE PRI ŠOLANJU ZAPOSLENIM DELAVCEM

Zaposlenim delavcem, ki izredno študirajo na visokih šolah in fakultetah, kombinat plačuje stroške šolanja v celoti ali delno in daje druge olajšave za študij.

Število delavcev, katerim plačuje stroške študija in na katerih šolah oziroma fakultetah, potrjuje temeljne organizacije, s tem, da se kandidati izbirajo na osnovi internega natečaja. Tak način šolanja je doslej dal zelo dobre rezultate, ker kombinat na ta način dobiva ustrezen in stalen kadrovski potencial, ki ni podvržen fluktuaciji, ki ima delovne navede, ki se takoj vključuje v delovni proces, zahteva manjše stroške in hitreje zaključuje šolanje kot redni študentje.

Zaradi pridobivanja višjih teoretičnih in strokovnih znanj iz višjih specialnosti posamezne stroke in smeri, za katere je kombinat zainteresiran, se lahko delavci usmerjajo na postdiplomski študij. Takim delavcem kombinat krije stroške šolanja, omogoča prisostvovanje na predavanjih ob nadomestilu osebnega dohodka, kakor tudi odsotnost ob polaganju izpitov s pravico do nadomestila osebnega dohodka. Pri tem je zanimivo pripomniti, da število delavcev po temeljnih organizacijah, ki gredo na postdiplomski študij, potrjuje delavski svet kombinata, medtem ko je izbor kandidatov na podlagi internega natečaja narejen v temeljnih organizacijah.

Delavci kombinata lahko pridobijo interno strokovno usposobljenost kvalificiranega ali visokokvalificiranega delavca za tiste stroke oziroma poklice, za katere ni rednih oblik šolanja, je pa zadnje v kombinatu potreba. Katere so te stroke oziroma poklici potrjujejo temeljne organizacije, odvisno od svojih potreb in specifičnosti. Delavci, ki si želijo pridobiti interno strokovno usposobljenost, morajo imeti dokončano osemletno osnovno šolo in najmanj tri leta prakse v ustreznih ali sorodnih stroki oziroma poklicu. Za te delavce temeljne organizacije organizirajo pripravljalne tečaje in seminarje ter krijejo vse stroške izpitov.

Delavci, ki polagajo izpite za kvalificirane ali visokokvalificirane delavce pri verificiranih izobraževalnih ustanovah, imajo pravico do povrnitve stroškov izpita, potnih stroškov in dnevnice, če izpita ne more polagati v kraju, kjer je temeljna organizacija, oziroma pravico na odsotnost z dela ob nadomestilu osebnega dohodka, če izpit polaga v kraju, kjer je sedež temeljne organizacije.

Delavcem se zagotavlja prekvalifikacija, če zaradi tehničnih, tehnoloških, ekonomskih ali organizacijskih razlogov pride do ukinitve delovnega mesta, ali zmanjšanja števila delovnih mest, ali če je delavčovo zdravstveno stanje tako, da po mišljenju pristojne zdravstvene

ustanove ne bi smel delati na obstoječem delovnem mestu zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja, ali zaradi tega, ker mu pripravi invalidnost. Prekvalifikacija pride v poštev samo v primerih, kadar ni možnosti, da bi se delavci razporedili na druga ustreznna delovna mesta. Za delavce, ki se prekvalificirajo, se organizirajo potrebni seminarji in tečaji s polaganjem izpitov ali v kombinatu v okviru pridobivanja interne strokovne usposobljenosti, ali pri verificirani izobraževalni ustanovi.

RAZLIČNE OBLIKE STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA

Da bi delavci stalno izpopolnjevali svoja znanja in sposobnosti iz stroke oziroma poklica, ki ga imajo in dela, ki ga opravljajo, kakor tudi, da se seznanijo z najnovejšimi znanstvenimi dosežki na svojem področju in dejavnostih, ki so zastopane v kombinatu, se izvaja strokovno izpopolnjevanje v kombinatu in izven kombinata. Organizirajo se predavanja, seminarji, posvetovanja, simpoziji in specializacije doma in v zamejstvu. Strokovno izpopolnjevanje v kombinatu se organizira in izvaja potom visokošolskih ustanov, znanstvenih institucij in ustanov, ki se ukvarjajo s temi vprašanji in potom strokovnih služb v kombinatu. Pri tem izvajajo iz spoznanja, da znanje, pridobljeno na fakultetah in drugih šolah, posebno tehničnih, če se ne izpopolnjuje z novimi znanstvenimi in tehničnimi spoznanji, ni zadostno za spremljanje hitrega razvoja znanosti in tehnike. V kombinatu zato izvajajo sistematično seznanjanje tehničnega kadra po strokah z najnovejšimi tehničnimi in znanstvenimi dosežki v obliki seminarjev, ki se v ciklusu izvajajo vse leto. Seminarje organizirajo v sodelovanju z ustreznimi fakultetami, predvsem s tistimi, s katerimi ima kombinat dogovore o sodelovanju, med drugim tudi v te namene. Tak način strokovnega izpopolnjevanja delavcev in sodelovanja z visokoškolskimi ustanovami, je do sedaj dal izredne rezultate. Poleg teh oblik, v kombinatu izpopolnjujejo kadre tudi na krajših seminarjih, posvetovanjih in predavanjih iz različnih področij v sodelovanju z institucijami izven kombinata ali izključno z lastnim strokovnim kadrom.

Strokovno izpopolnjevanje izven kombinata se izvaja na seminarjih, posvetovanjih in simpozijih, katere organizirajo znanstvene ustanove, zavodi, instituti, združenja in drugi. Proučujejo se teoretični in praktični problemi iz posameznih področij poslovanja in dejavnosti, na katerih je kombinat zainteresiran. Delavci, ki se pošiljajo v te oblike izpopolnjevanja, so dolžni po zaključku dobljene materiale izročiti, narediti obširno pismeno poročilo in po potrebi prenesti svoja spoznanja in opažanja v obliki predavanj ali na drug način na ostale delavce. Strokovno izpopolnjevanje izven kombinata vključuje tudi pošiljanje delavcev v zamejstvo na specializacijo in usposabljanje za delo na novih napravah. Načrt specializacije po temah in številu kandidatov po temeljnih organizacijah sprejema delavski svet kombinata, medtem ko izbor na osnovi internega razpisa naredijo v temeljnih organizacijah. Delavci, ki so poslani na specializacijo, so dolžni po končani specializaciji ostati na delu določen čas, delavci pa, ki so poslani na usposabljanje za delo na novih napravah, pa so dolžni ostati na delu v kombinatu, dokler traja izgradnja in določen čas po tem, ko je naprava pričela obratovati. S predpisi kombinata je predvideno, da vsak investicijski program za izgradnjo nove ali rekonstrukcije obstoječe naprave, mora obdelati tudi vprašanje kadrov za te naprave. Tako mora biti utemeljeno število in struktura kadrov z dinamiko sprejema, usposabljanje kadrov in to, ali bo s pričetkom obratovanja nove ali rekonstruirane naprave prišlo do viška delavcev z nakazano rešitvijo njihove zaposlitve pri drugih delih oziroma delovnih mestih.

Iz vsega tega, kar je napisano, lahko zaključimo, da kombinat vlaga velike napore v iskanje novih oblik izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja, kakor tudi v iskanje načinov reševanja ter vprašanj v normativnem smislu z dopolnili ali novimi predpisi. To je razumljivo, če vidimo nagli razvoj kombinata, kar pred delovne ljudi, organe upravljanja in strokovne službe postavlja zelo resne naloge v pogledu izboljševanja in izvajanja sodobne kadrovske politike pri pridobivanju kadrov in izvajanju permanentnega izobraževanja vseh delavcev ne glede na strokovnost in stroko, ki jo delavec ima.

»Planiranje in programiranje dela in razvoja v temeljnih organizacijah združenega dela, združene v različnih oblikah organizacij združenega dela, se uresničuje v razmerjih povezanosti, medsebojne odvisnosti in usklajevanja, ki izvirajo iz združitve dela in sredstev v teh organizacijah, skladno s samoupravnimi sporazumi o njihovi združitvi.« (Osnutek ustave SRS) »Razvoj samoupravnega družbeno-ekonomskega odnosa je postavil na dnevni red problem načrtovanja in družbenega usmerjanja tokov reprodukcije gospodarskega in družbenega razvoja. Samoupravljanje je zanimalo načrt in načrtovanje kot izključno funkcijo politične države, zanimalo je načrt kot orodje administrativnega odločanja. Postavilo je naloge, da morata biti načrt in ves sistem načrtovanja predvsem funkcija samoupravnega združenega dela in odsevani interese delavskega razreda in delovnih ljudi, da usklajujeta akcijo samoupravnih subjektov, ne da bi omejevala njihovo samostojnost, zato pa samoupravno usklajevala posamezne in skupne interese.« (Izhodišča za pripravo stališč in sklepov desetega kongresa ZKJ)

V temeljnem samoupravnem sporazumu o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarna Jesenice je zapisano, da temeljne organizacije združenega dela sprejemajo smernice in določajo cilje svojega dolgoročnega in srednjeročnega načrta, da bodo načrte med seboj usklajevale in oblikovale skupen načrt dolgoročnega in srednjeročnega razvoja Železarne. Skupen načrt mora omogočiti razvoj vseh TOZD, skladno z razpoložljivimi sredstvi. Ti načrti morajo vsebovati finančno konstrukcijo za njihovo realizacijo, iz katere mora biti razvidno, kaj se krije iz sredstev TOZD, kaj s sovlaganjem ali iz sredstev združenih po tem sporazumu oziroma iz sredstev vlagatelj izven Železarne. TOZD in Železarna te načrte uresničujeta s sprejemanjem in izvrševanjem letnih načrtov TOZD in skupnim letnim načrtom Železarne. »Podlaga za te načrte so: potrebe širše družbene skupnosti, izražene v zahtevah tržišča, optimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet, težnje delovne skupnosti za delo pod čim boljšimi delovnimi pogoji, doseganje čim boljših ekonomskih učinkov in nadaljnja rast osebnega in družbenega standarda. Z letnimi načrti TOZD in Železarne se določajo naloge, ukrepi in sredstva za uresničevanje načrtovanih ciljev. Vse te načrte na podlagi sprejetih smernic in ciljev sestavljajo skupne službe, medtem ko skupne načrte usklajuje in sprejema delavski svet Železarne v soglasju s temeljnimi organizacijami združenega dela, načrte TOZD sprejemajo delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela.

Osnovni nosilci načrtovanja dela in razvoja so delovni ljudje v TOZD

To je nekaj normativnih in idejno političnih izhodišč za samoupravno planiranje tako v temeljnih organizacijah združenega dela kot v podjetju oziroma delovni organizaciji Železarna. Seveda pa uvodna izhodišča veljajo tudi za planiranje na ostalih nivojih. Že uvodna primerjava idejno političnih izhodišč samoupravnega načrtovanja nam pokaže, da bo temeljni samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarna Jesenice potrebno s sprejetjem nove ustave tudi v poglavju, ki obravnava planiranje precej dopolniti in razširiti. Iz idejno političnih izhodišč je razvidno, da je samoupravno planiranje operto na delavce v temeljnih organizacijah združenega dela, kar v sporazumu iz razumljivih razlogov še ni poudarjeno, ker pri sprejemanju sporazuma teh ustavnih sprememb še ni bilo. Toda ne glede na to, da ustavni pravni pogoji za to še niso ustvarjeni, ker še nista sprejeti novi ustavi, bi morali osnovna izhodišča družbenega ali samoupravnega planiranja uporabljati že pri planiranju in sprejemanju načrtov za leto 1974, vgraditi pa že v osnutke novih samoupravnih aktov temeljnih organizacij združenega dela in delovne organizacije Železarne. Če smo poudarili, da je planiranje operto na delavce v temeljnih organizacijah združenega dela, potem je to treba razumeti tako, da se s samoupravnim planiranjem uresničuje usklajevanje odnosov v družbeni reprodukciji in usmerjanje razvoja, medtem ko strokovna priprava vsega tega še vedno sodi v pristojnost skupnih služb.

Planiranje na samoupravni podlagi pomeni torej uresničevanje pravic, nalog in dolžnosti delavca v pogledu razširjene reprodukcije. Torej je nepogrešljiva sestavina uresničevanja samoupravnega položaja delavca v združenem delu. Po osnutku republiške ustave: »Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela usklajujejo svoje plane in programe za delo in razvoj tudi s skupnimi interesi in cilji, določenimi s samoupravnimi sporazumi z delavci drugih organizacij združenega dela ter z interesnimi skupnostmi.« V tem odstavku je razvidna vsa odgovornost in širina, ki jo zajema pojem samoupravnega planiranja.

Pri tem bo seveda potrebno zelo poudarjati medsebojno odvisnost v procesu družbene reprodukcije, ki ne obstaja le med proizvodnimi delovnimi organizacijami, marveč med temi in tistimi, ki po družbeni delitvi dela delujejo na drugih področjih — promet, trgovine, banke, pa tudi tako imenovana neproizvodna sfera — izobraževanje, zdravstvo, kultura in druga. Vse to bo zahtevalo ogromno prizadevanj pri usklajevanju različnih interesov s skupnimi interesi in cilji. Če so na primer izobraževanje, znanost, kultura in umetnost bistveni dejavniki razvoja socialistične družbe, dviganja produktivnosti, vsestranskega razvoja osebnosti, humanizacije socialističnih samoupravnih odnosov, če je razvoj raziskovalne dejavnosti temeljni pogoj osvoboditve človeka in dela itd., potem bo to moralo postati integralni del družbenega planiranja na samoupravni osnovi tudi v temeljnih organizacijah združenega dela. Le-te namreč določajo skupaj z drugimi samoupravnimi asociacijami skupne interese in cilje gospodarskega in družbenega razvoja v občini in republiki.

Delavci kot najbolj neposredni dejavnik odločanja, bodo pri vsem tem morali izhajati iz spoznanja, da je njihova dejavnost in dohodek v organizacijah združenega dela, v katerih delajo in upravljajo, odvisna od dejavnosti in dohodka drugih organizacij, s katerimi so povezani v reproduktivnem procesu in da se bo potrebno skupno dogovarjati in sporazumevati o vseh bistvenih vprašanjih, od katerih je odvisno njihovo trajno ustvarjanje dohodka, na podlagi dela. Razen tega pa, da so odgovorni za uresničevanje skupnih interesov in ciljev, ki so v skladu s sprejetimi plani in programi na vseh nivojih, kjer so samoupravno sodelovali pri sprejemanju.

To je le nekaj misli, ki bi jih veljalo za ustrezno razširiti spoznati ob tem, da v Železarni že obravnavamo prve predosnutke proizvodnih planov. Kajti nedvomno bo mnogo teh vprašanj prisotnih, ko bodo osnutki družbenih planov temeljnih organizacij združenega dela in delovne organizacije v razpravi v samoupravnih delovnih skupinah.

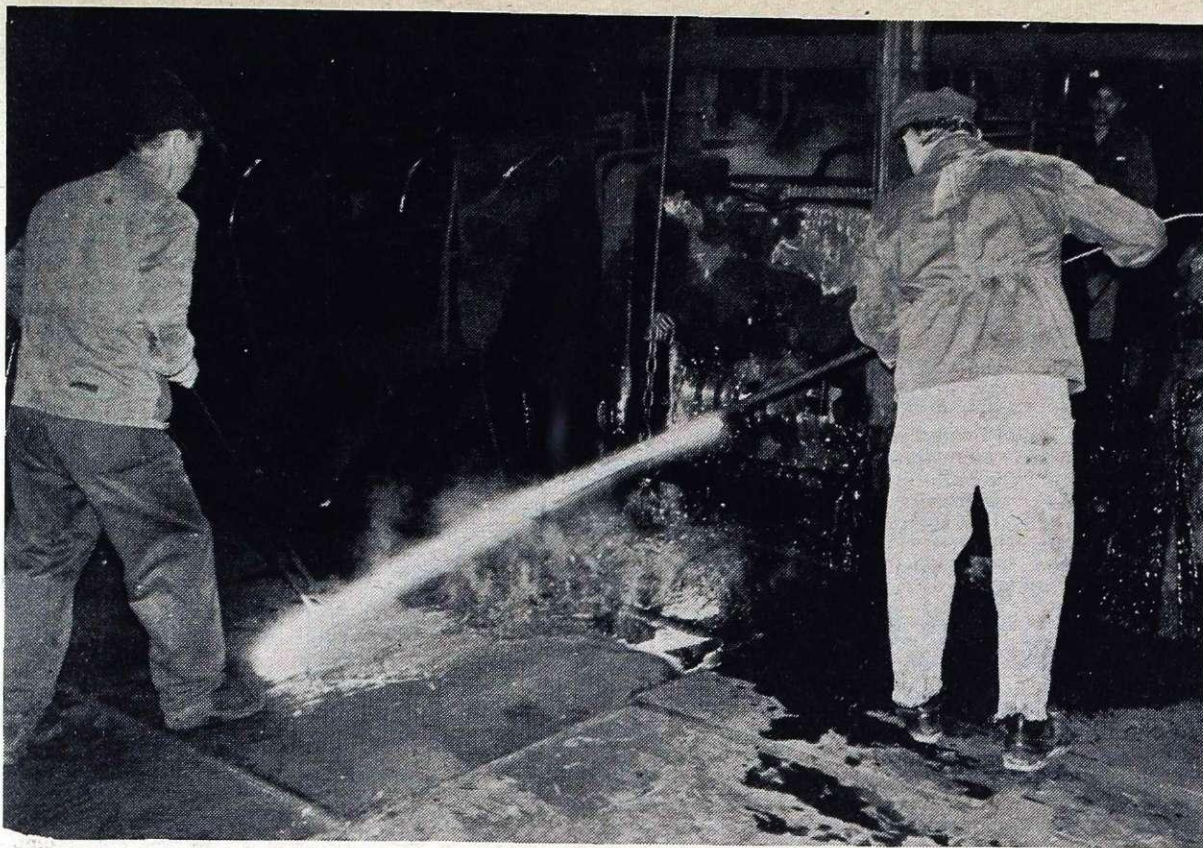
Železarski globus

JAPONSKA

V kratkem bodo na mestu, kjer je bila ustanovljena prva železarna japonske železarske družbe Yawata Steel Co. postavili spominski park. Glavna zanimivost tega parka bo najstarejši japonski plavž. Zgrajen

ZDA

Železarski strokovnjaki v ZDA predvidevajo, da bo do leta 1980 narasla svetovna proizvodnja surovega jekla od sedanjih 600 milij. ton na preko milijardo ton. Da bo ta proizvodnja resnično tudi dosežena, bo treba povečati obstoječe proizvodne zmogljivosti za približno 380 milij. ton.

Sodelavci na lahki progi na Javorniku

Sindikati in socialni ter kulturni razvoj

Na četrti konferenci Zveze sindikatov Slovenije, ki je bila 18. junija, so sprejeli številne zelo konkretne sklepe. O teh smo v našem glasilu že pisali, danes pa bomo nekoliko več pozornosti posvetili poglavju, ki obravnava naloge sindikatov na področju socialnega in kulturnega razvoja. Pri tem poudarjamo, da je konferenca zadolžila vse sindikalne delavce, da na osnovi teh sklepov pripravijo delovne načrte in operativne akcijske načrte za delovanje v krajših časovnih obdobjih.

Zaradi medsebojne pogojenosti, morajo biti prizadevanja sindikatov usmerjena k usklajevanju ekonomskega, socialnega in kulturnega razvoja. Zaradi tega se bodo zavzemali za oblikovanje in sprejemanje razvojnih načrtov organizacij združenega dela, občin in republik ali federacije. V teh načrtih se morajo ekonomske, socialne in kulturne naloge med seboj dopolnjevati.

Dosledno stališče sindikatov je, da ekonomska stabilizacija ne sme prizadeti življenjske ravni delavcev in da osebni dohodki morajo zadržati realno vrednost. Seveda mora biti vse to opredeljena s sprejetimi dogovori o ekonomski politiki. To pa pomeni, da mora biti v samoupravnih sporazumih o delitvi dohodka in osebnih dohodkov določen najnižji dopusten osebni dohodek in da so socialni korektivi (otroški dodatek, štipendije, pokojnine, porodniški dopusti idr.) sestavni del naporov za ohranitev realnega standarda in zato morajo ohraniti svojo realno višino. Osnova strokovnih utemeljenih kriterijev za socialne korektive, je spremljanje in proučevanje rasti življenjskih stroškov.

Sindikati bodo v pogledu politike zaposlovanja spodbujali bolj učinkovito poklicno usmerjenost in se zavzemali za hitrejšo prilagajanje izobraževalnih ustanov in njihovih kapacitet dolgoročnim ciljem družbenega razvoja ter na prekvalifikacijo in dokvalifikacijo delavcev. Skrbno bodo tudi spremljali vračanje naših delavcev iz tujine in priseljevanje delavcev iz drugih republik Jugoslavije ter sodelovali oblikovanju zakonodaje s področja zaposlovanja.

Prizadevanje sindikatov mora biti prisotno tudi pri uresničevanju 42-urnega delovnega tednika, proti širitvi čezurnega dela in pri hitrejšemu odpravljanju težavnih in zdravju škodljivih delovnih mest, ne pa širjenju beneficirane delovnega staža. Sindikati tudi vztrajajo na učinkovitejši inšpekciji dela.

Sodelavcem — dopisnikom Železarja

Zaradi praznika — dneva mrtvih, bomo prihodnje 44. številko Železarja morali zaključiti že v torek, 30. oktobra, do 12. ure. Prosimo vse sodelavce — dopisnike, da nam svoje prispevke pošljejo že teden ponedeljka 29. oktobra, oziroma najkasneje do torka 30. oktobra do 12. ure.

Glasilo bomo tiskali v sredo, 31. oktobra, medtem ko ga bodo bralci v Železarni prejeli v petek, 2. novembra, ostali bralci pa po pošti naslednji dan.

Skrb sindikatov bo usmerjena za odpravo nočnega dela mladih delavcev in v to, da zaposlene matere dobijo možnost, ki jim jo daje zakon za skrajšani delovni čas.

Prizadevanje sindikatov na področju stanovanjskega gospodarstva morajo veljati čim hitrejšemu ustanavljanju samoupravnih stanovanjskih skupnosti v občinah in smotrno gospodarjenju s sredstvi za gradnjo stanovanj. To pa zahteva tako od občin kot od organizacij združenega dela da izdelajo srednjeročne načrte stanovanjske izgrad-

nje. Sindikati so proti temu, da se odlašajo s povišanjem stanarin, ker je to eden izmed virov diferenciacije, hkrati pa zahtevajo naj se določijo načini o podpori tistih občanov, ki bi jih zvišanje stanarin socialno ogrozilo.

V zvezi z zdravstvenim varstvom se sindikati zavzemajo, da se zagotovi poleg solidarnostnega združevanja sredstev v komunalnih skupnostih, še solidarnost v Zvezi komunalnih skupnosti na podlagi samoupravnega sporazuma. Prav tako je treba zagotoviti, da bodo pokojnine rastle z realnim povečanjem osebnega dohodka, pokojninska vprašanja pa je potrebno prirediti samoupravno urejati.

Vsa podpora sindikatov bo veljala ukrepom, da vsi mladi pridobijo popolno osnovnošolsko izobrazbo in da se zmanjša osip v osnovni šoli. Vsem zaposlenim do 35. leta starosti je potrebno omogočiti, da si s šolanjem ob delu pridobijo osnovnošolsko izobrazbo. Sindikati se bodo prizadevali za take pogoje, da se glede na splošno razvitost območja,

(Nadaljevanje na 6. strani)

Jubilanti — 50 letniki

V mesecu novembru bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Karel KOBLAR, strojno vzdrževanje — 1. novembra, Franc GUBA, valjarna profilov — 2. novembra, Marino Graziutti, martinarna — 5. novembra, Edo ŽAGAR, splošni sektor — 9. novembra, Salko ČUČUK, elektro jeklarna — 10. novembra, Almira PEČAR, OTK — 13. novembra, Mirko PETAC, strojne delavnice — 22. novembra, Vida VEHRAR, kadrovske sektor — 23. novembra, Djordje TAUTOVIC, prodajni sektor — 24. novembra in Danica PULEC, GPŽ — 27. novembra. Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

Petdeset let društva rudarskih in topilniških inženirjev

Leta 1923 je bilo ustanovljeno društvo rudarskih in topilniških inženirjev Jugoslavije, torej je letos 50 let, odkar so rudarski in metalurški inženirji spoznali potrebo po strokovni povezanosti. Ta jubilej naj bo tudi začetek pozitivne dela naše zveze ter zainteresiranje širše javnosti o našem delu. Prvi korak k temu naj bi bilo objavljanje društvenih novic v glasilih delovnih kolektivov metalurških in rudarskih podjetij. Zato objavljamo kratek zapis zadnje seje UO Zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov SRS, dne 10. oktobra.

1. Namesto pokojnega doc. inž. K. Tarterja prevzame posled. podpredsednika za rudarje dipl. inž. V. Isek (Rudarski inštitut). (UO sestavljajo: predsednik dipl. inž. D. Gnidovec, podpredsednik dipl. inž. U. Bajželj, podpredsednik za rudarje dipl. inž. V. Isok, podpredsednik dr. inž. A. Paulin, tajnika dipl. rud. tehn. N. Tišma in dipl. inž. P. Jagodič, blagajnik dipl. inž. J. Rankel, predsedniki komisij, na občnem zboru voljeni odborniki ter predstavniki podružnic — op. p.)

2. Zveza je obravnavala osnutek delovnega in finančnega programa za leto 1974, v katerem je bil poudarek, da bi morala zveza nuditi slovenskemu rudarstvu in metalurgiji več uslug kot npr.: organizacija strokovnih seminarjev, osveževalnih kurzov za inženirje, izobraževalnih tečajev za različne profile zaposlenih (nadzorniki, mojstri, tehniki, inženirji, ipd.), posvetovanj in drugo. Obenem bi bilo treba oživiti družabno življenje na podružničnih in na medpodružničnih srečanjih.

3. Podružnica naj o vseh prireditvah v svoji podružnici obvešča tudi po stroki sorodne podružnice in zvezo.

4. Zaradi boljšega stika med zvezo in podružnicami bodo v prihodnje

seje UO ZRGMIT-SRS deloma sklicane na sedežih posameznih podružnic in bodo na nje vabljene tudi vodstveni organi podjetja, v katerem sklopu je podružnica, da se spoznajo z delom naše strokovne zveze.

5. Prihodnja seja UO bo v Velenju, ker bo glavna točka dnevnega reda problem srednjih kadrov v rudarstvu.

6. Inž. M. Žolnir (Rudarski organ) je poročal o ustavni razpravi na seji v Beogradu, ki je bila sklicana predvsem v zvezi z rudarskim zakonom.

7. 50-letnico ustanovitve prvega strokovnega društva rudarjev in metalurgov bo zveza proslavila v okviru strokovnih predavanj spomladi 1974.

8. Na IV. seji koordinacijskega odbora SIT — RGM stroke Jugoslavije, bo zastopal zvezo predsednik inž. Isek, ki bo skušal vzpostaviti znova tesnejše stike med jugoslovansko in republiško strokovno zvezo.

9. Zaradi boljšega pregleda nad rudarskimi, metalurškimi in geološkimi inženirji in tehniki Slovenije, sestavlja ZRGMIT — SRS ustrezno kartoteko na osnovi spiskov, ki so jih poslala posamezna podjetja.

A. Paulin

S prvim novembrom se ukinja glavni dežurni Železarne

Organizacija Železarne na temeljne organizacije združenega dela prinaša prve konkretne spremembe na področju organiziranosti, kot logične posledice povečane odgovornosti TOZD za normalno delovanje njenih obratov. Zaradi tega se z 31. 10. 1973 ukinja funkcija glavnega dežurnega v Železarni.

Ugotovljeno je namreč tudi, da so doslej glavni dežurni Železarne predvsem ukrepali kadar je prišlo do večjih okvar na sredstvih za proizvodnjo, zato je bilo na sestanku poslovnega kolegija pri glavnem direktorju odločeno, da se na nivoju in v okviru TOZD organizira delo tako, da bo zagotovljena normalna proizvodnja, vzdrževanje, transport in oskrba z energijo na vse tri izmene.

Na osnovi teh izhodišč je odločeno, da vodstvo vzdrževanja v TOZD VET organizira opravljanje funkcije GLAVNEGA DEŽURNEGA ZA VZDRŽEVANJE.

Funkcijo se opravlja z DNEVNIM in NOČNIM dežurnim. Dnevno dežurstvo traja od 14.00—18.00 ure na redne delovne dni ter od 6.00—18.00 ure na vse proste sobote, nedelje in praznike. Nočno dežurstvo traja od 18.00—6.00 ure zjutraj. Funkcijo dežurnega za vzdrževanje bodo opravljali vodstveni kadri vzdrževalnih obratov.

Pri opravljanju svojega dela bodo imeli predvsem tele naloge:

1. Organizirajo delo na odstranjevanje nepredvidenih okvar kadar te po obsegu in zahtevnosti presegajo zmogljivosti izmenskega osebja vzdrževalcev v obratu ter zagotovijo najkrajše poti za usposobitev naprav za normalno proizvodnjo. Za hitro odstranjevanje večjih okvar lahko koncentrirajo vzdrževalce iz drugih obratov, ki so ta čas na delu, ali pa organizirajo dovoz ustreznih delavcev od doma.

2. Odločajo o vseh nujnih in potrebnih prevozih z osebnim ali poltovornim avtomobilom, ki jih lahko opravi dežurni šofer Železarne na popoldanski in nočni izmeni.

3. Kontrolirajo delo na vseh remontih, ki se po planu izvajajo na dan dežurstva, po kontrolnem listu, ki ga za vsak dan pripravi CPDV (centralna priprava dela vzdrževanja).

4. Kontrolirajo izvajanja tekočega izmenskega vzdrževanja sredstev za proizvodnjo po obratih.

Dežurni opravlja svoje delo v pisarni vodstva vzdrževalnih obratov. Telefonska številka pisarne dežurnega je 314. V kolikor dežurni ni v pisarni, posreduje zvezo z njim vratar glavne pisarne tel. št. 410.

Administracija vodstva vzdrževalnih obratov bo zagotovila objavo dežurnih za naslednji teden v glasilu ŽELEZAR. Ta objava je uradna za vse koristnike te dežurne službe kot tudi za dežurno osebje.

KDO NAROČA USLUGE IN INTERVENCIJO GLAVNEGA DEŽURNEGA ZA VZDRŽEVANJE?

1. Prevoze s tovornim avtomobilom na relaciji: Jesenice—valjarna Bela—valjarne Javornik—predelovalni obrati in znotraj njih naroča delovodja ali drug neposredni vodja proizvodnje iz obratov vseh štirih temeljnih organizacij združenega dela, ki so v tem času na delu.

2. Nujne prevoze delavcev na relaciji Železarna Jesenice do največ Kranjska gora, Radovljica, Bled, Gorje isto osebje kot je to določeno v prejšnji točki, razen teh pa še službujoče osebje nadzorne službe, službujoče osebje rešilnih postaj ter vsi obratovodje in direktorji.

3. Intervencije dežurnega v primeru večjih okvar naročajo neposredni vodje skupin obratnega vzdrževanja, ki so lahko v svojstvu delovodja, skupinovodja ali dežurnega vzdrževalca. V primeru, da v obratu, kjer je potrebna intervencija ni vzdrževalnega osebja, kliče dežurnega za vzdrževanje neposredni vodja proizvodnje v obratu.

Glavni dežurni za vzdrževanje je dolžan delati samostojno. Vse njegove odločitve v času dežuranja o premeščanju vzdrževalcev zaradi intervencije, za katero je dežurni odgovoren, so izvršljive in se odklanjanje sodelovanja smatra kot hujska kršitev delovne dolžnosti po čl. 16 pravilnika o odgovornosti delavcev ŽJ točka 10. (neopravičena ali nedovoljena odklonitev izvršitve delovnih nalog).

V izjemnih primerih, ko dežurni ne bi mogel uspešno opraviti zahtevane naloge, lahko pokliče zaradi dogovora obratovodje proizvodnih obratov, obratovodje vzdrževalnih obratov, šefa vzdrževanja in direktorja TOZD-VET.

ZAKLJUČEK:

Smatramo, da bo tako organizirano dežurstvo več kot samo zamenjalo sedanjo vlogo glavnega dežurnega Železarne za področje vzdrževanja. Predvidimo, da bo dežurstvo v taki obliki pripomoglo k hitrejšemu odstranjevanju slabih točk v organizaciji vzdrževanja.

V začetku se normalno lahko računa zaradi prehoda na nov način dela, ali zaradi samih slabosti v predvideni organizaciji novega dežurstva za vzdrževanje, da bodo nastopale večje ali manjše težave. Prosimo za razumevanje in za sodelovanje v tem smislu, da svoje ugotovitve ali pripombe javljate pisмено na tajništvo vodstva vzdrževanja. Vse pripombe, ki bodo poslane v mesecu novembru, bomo proučili in organizacijo glavnega dežurnega za vzdrževanje korigirali.

ing. Miroslav Noč

Dežurna služba

	Telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 27. oktobra:		
Marjan MRAK, elektrojeklarna	884	81-012
NEDELJA, 28. oktobra:		
Edvard CENCEK, TSV	548	727
PONEDELJEK, 29. oktobra:		
inž. Božidar BARTEJL, valj. 2400	638	81-453
TOREK, 30. oktobra:		
inž. Miloš PIŠCANEK, martinarna	441	81-402
SREDA, 31. oktobra:		
inž. Janko PERNE, valj. Bela	848	81-904

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kliče glavnega vrtarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

Dne	Dnevni	Nočni
DAN MRTVIH 1. 11.	Drošč Marjan	Mlakar Florijan
PETEK — 2. 11.	Arnež Franc	Arh Jože
SOBOTA — 3. 11.	Ulčar Marjan	Rozman Janez
NEDELJA — 4. 11.	Pogačar Karel	Varl Alojz
PONEDELJEK — 5. 11.	Sitar Anton	Faletič Janez, str. inž.
TOREK — 6. 11.	Vehar Janez	Zupan Mirko
SREDA — 7. 11.	Seljak Franc, el. inž.	Kavčič Edo
CETRTEK — 8. 11.	Trontelj Marjan	Tuma Slavko
PETEK — 9. 11.	Soklič Jaka, dipl. inž.	Ravnik Jože, inž. org. d.
SOBOTA — 10. 11.	Praprotnik Niko	Gasser Franc, dipl. inž.
NEDELJA — 11. 11.	Peternel Janez, inž.	Koselj Anton, dipl. el. inž.

Telefon dežurnega za vzdrževanje v železarni je 314
vezni telefon 410

Na redne delovne dni dela:
dnevni dežurni od 14.00—18.00 ure
nočni pa od 18.00—6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00—18.00 ure
nočni pa od 18.00—6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi dežurnega št. 8 v upravni zgradbi TOZD — VET.

VODSTVO VZDRŽEVALNIH OBRATOV

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

TOZD talilnice

MARTINARNA — I. IZMENA V LIVNI JAMI — 11. oktobra je SDS Bauman razpravljala o proizvodni problematiki za devet mesecev. Da niso bili doseženi boljši rezultati, je treba iskati vzroke v odsotnosti z dela in v vročini, ki močno vpliva na storilnost. Precej so imeli zastojev, predvsem na žerjavih. Obravnavali so še delovno disciplino, ki jo bo treba poostriži in kritično oceniti stanje v higienskih prostorih.

LIVARNE — 19. oktobra je imela sestanek SDS Podobnik v jeklolivarni. Želijo odgovor na vprašanje kdaj bo narejena zračna zavesa na zahodni strani vhoda v martinarno. Zračna zavesa bi morala biti narejena že pred letom dni. V zimskih mesecih bo delo oteženo zaradi zmrzovanja peska, delavci pa bodo težko opravili svoje delo. Skrb za delovnega človeka naj se odraža v praksi in ne samo v lepih besedah in obljubah.

ŠAMOTARNA — 8. in 9. oktobra sta se v oddelku mlini sestali SDS Ščulac in Podlesnik. Obe SDS sta bili seznanjeni z izpolnjevanjem plana v septembru. Plan v oktobru bo težko dosegljiv zaradi mokrih surovin. Delavci ponovno zahtevajo ureditev skladišča za surovine. Obratovodstvu šamotarne predlagajo naj se sporazume s transportom zaradi razkladanja surove gline. SDS Ščulac predlaga, naj bi dovažalce priznali peto skupino. Sodelavcu Rabiču naj bi priznali 10 odstotni stimulacijski dodatek za vestno delo. Na sestanku SDS Podlesnik so se strinjali s predlogom, da bi voznikom viličarjev priznali šesto skupino, tov. Kalanu pa 10 odstotni stimulacijski dodatek.

TOZD valjarne

VALJARNA ŽICE — Od 14. do 16. oktobra so se sestale SDS Knafelj, Koren in Jurčič. SDS Knafelj je razpravljala o delu v preteklem mesecu in o zmanjšanem izplenu. Posamezni delavci so bili obveščeni o novih zadolžitvah, da bi tako prispevali k boljšemu delu. Na širitorskem žerjavu so potrebna nekatera nujna popravila, razpravljali pa so tudi o disciplini posameznih delavcev, predvsem adjusterjev, ki nalog ne opravijo tako kot bi morali. Obratni problematiki v septembru je razpravljala SDS Koren. Valjavci zahtevajo popravilo škarij na progi 250 Ø. SDS Jurčič je analizirala dosežene rezultate v septembru. Med vzroki za slabše rezultate navajajo valjavniški zastoj zaradi zloma valja na progi 450 Ø. Na njihovi izmeni so izvajali največ avtomatske in krom žice, največ pa so imeli tudi elektro in mehanskih zastojev. Pregledali so poškodbe za devet mesecev in obravnavali nekatere tekoče zadeve. Vse tri SDS so razpravljale tudi o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju OZD Slovenske železarne.

VALJARNA 2400 — Od 12. do 16. oktobra se je sestalo šest SDS. SDS Smolej Anton na progi se je strinjala s predlogom, da je treba plošče po valjanju ponovno meriti zaradi kontrole širine. Čiščenje globokega jaska naj bo razporejeno tako, da bodo enakomerno obremenjene vse izmene. Popravila na progi naj bi opravili ob prostih sobotah. Plan za leto 1974 je sprejemljiv, vendar s poudarkom, da bo ustrezna oskrba z vložkom.

SDS Plemelj je bila informirana o izpolnjevanju proizvodnih nalog v septembru. Razpravljali so o tolerancah pločevine in o drugi obratni problematiki. SDS Plemelj meni, da je letni plan 100.000 ton previsok, saj v taki višini še nikoli ni bil dosežen, osebni dohodki pa so odvisni od izpolnjevanja planskih nalog. Nabavili naj bi črpalko s katero bi si pomagali pri čiščenju globokega jaska in za črpanje vode pri krožni peči, če bo to potrebno.

SDS Resman v adjustaži je prav tako obravnavala predlog plana za leto 1974 in o stroških. Ustrezno informacijo je posredoval tov. Bernik. Količinski plan za leto 1974 ni sprejemljiv in je previsok z ozirom na asortiment in težave, ki jih imajo v proizvodnji. Proizvodnim stroškom bo treba posvetiti več pozornosti, še posebej pri zaščitnih sredstvih in raznih okvarah, ki nastanejo zaradi malomarnosti. Več pozornosti bo treba posvetiti ravnanju ESSEN pločevine, da bo manj zastojev. Delavci imajo pripombe zaradi preniklih plačilnih skupin. Pritožujejo se delavci, ki so v tretji in četrti skupini, čeprav imajo že več kot 20 let delovne dobe v obratu.

SDS Knafelj je analizirala dosežene rezultate v septembru in ugotovila, da so imeli premalo pločevine za rezanje. Prizadevali se bodo za zmanjšanje zastojev in za boljše koriščenje delovnega časa. Apelirajo na delavce, zaposlene na progi, da bi izvajali čim manj krivih plošč, ker imajo prav zaradi teh plošč največ težav.

Vse samoupravne delovne skupine v valjarni 2400 so obravnavale spremembe in dopolnila k predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne. SDS Mirtič predlaga, da bi delali tudi ob prostih sobotah, posebej še zato, da bi izpolnili plan za izvoz.

JAVORNIK I — Od 12. do 16. oktobra se je sestalo pet delovnih skupin. Obravnavali so informacijo obratovodstva in se strinjali s predlogom samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne. SDS Brišar na tehnični opozorja vzdrževalce in asistenta zaradi popravila podestov na žerjavih. V zimskih mesecih bodo prehodi še bolj nevarni. SDS Markej Jože k informaciji obratovodstva ni imela pripomb. Vodja SDS opozarja posamezne delavce zaradi nedovoljenih prehodov prek ograje in železnice. Opozarja tudi na doslednost pri porabi zaščitnih sredstev. SDS Benedičič-Udir je pregledala sklepe sprejete na tretji seji delavskega sveta TOZD Valjarn in sklepe odbora za gospodarstvo ter komisije za gospodarstvo pri OO ZK TOZD Valjarn. Tudi SDS Zupan je kritično obravnavala obratno problematiko. Niso zadovoljni z lokacijo žage kjer je tako ogroženo delo zaposlenih na tem delovnem mestu. SDS Markelj Franc-Anton Mežnarc sta bili zelo kritični zaradi higienskih prostorov. Niso zadovoljni s čistočo.

VALJARNA BELA — SDS Pristov v adjustaži štekel na Beli je analizirala dosežene rezultate v septembru. Rezultati so precej slabši od planiranih, predvsem zaradi pomanjkanja vložka in zaradi omejitve električne energije. Delovna disciplina pri mlajših delavcih ni na ustrezni ravni, kar velja tudi za uporabo zaščitnih sredstev. SDS Vister prav tako ni izpolnila proizvodnega načrta. Tudi izplen in storilnost sta v primerjavi s prejšnjim mesecem nižja.

SDS Podlipnik v adjustaži bluminga meni, da bodo planske naloge za oktober dosegljive, če bo na razpolago dovolj izvaljanega materiala. Disciplino bo treba izboljšati in proti kršiteljem ostreje ukrepati. Uporaba zaščitnih sredstev je obvezna, prav tako pa bo treba z zaščitnimi sredstvi varčevati. Pohvalno je, da v septembru niso imeli poškodb na delovnih mestih.

SDS Rjavec je analizirala porabo stroškov, ki je še vedno največja pri brusnih ploščah. Zaradi pomanjkanja električne energije so imeli več zastojev na brusilnih strojih, delavci pa so koristili dopuste in proste dneve. Reklamacij in poškodb v septembru niso imeli.

SDS Lazar prav tako ugotavlja, da so imeli največ proizvodnih stroškov pri brusnih ploščah ter osebnih zaščitnih sredstvih, ki jih še vedno premalo koristijo. Popravilo agregatov v adjustaži bluminga je površno in to najbolj občutijo pri izpolnjevanju planskih nalog. Vodstvu strojnega vzdrževanja priporočajo naj probleme vzdrževanja čimprej reši.

SDS Miklič je ob obravnavi proizvodne problematike opozorila na dosledno izpolnjevanje vseh predpisov in na posledice, če tehnološke discipline ne bodo stoddostno izvajali. Zaradi boljših proizvodnih rezultatov predlagajo na prevlačniku uvedbo stalnega delovnega mesta, podobno kot na »slab« škarijah. Na škarijah je treba urediti ustrezno napravo za premikanje voz z odrezki.

SDS Knific je razpravljala o izplenih, ki so problematični. Valjavci so imeli nekaj predlogov in pripomb, razen tega pa ugotavljajo vse pogostejše neustrezno kompletiranje valjev in zato nastajajo težave ter nizke izplene.

Vse SDS so se strinjale z osnutkom samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne.

TOZD hladna predelava

OBRAOVODSTVO ŽIČARNE — Na sestanku 18. oktobra so pregledali dosežene rezultate v septembru. SDS je bila seznanjena z nalogami v oktobru. Če ne bodo imeli večjih težav, bodo naloge tudi izpolnjene.

ŽIČARNA — VOTLIČARNA — SDS Koblar je na sestanku 19. oktobra razpravljala o poročilu, ki vsebuje podatke o proizvodnih rezultatih v žičarni za mesec september. SDS je bila seznanjena tudi z nalogami za mesec oktober.

ŽIČARNA I — 16. oktobra je imela sestanek SDS Gašperin. Že večkrat so razpravljali in opozarjali na ukrepe za izboljšanje valjane žice. Žičarji vprašujejo kdo bo povrnil stroške. Vedno več je robate žice in zmešnjav pri kvalitetah. SDS je bila seznanjena z ukrepi za izboljšanje patentirane žice ter brušenja. Žičarji zaposleni na Vaughn strojih z odgovorom na postavljeno vprašanje niso zadovoljni. Zahtevali so povečanje plačilnih skupin. Na oglasni deski je treba objaviti podatke o gibanju delovne sile v žičarni in v pododdelkih. Pogovorili so se še o disciplini in o predčasnem zapuščanju delovnih mest.

SDS Tramte je na sestanku 12. oktobra obravnavala podatke o proizvodnji v septembru ter o planu za oktober. Prejeli so odgovore na vprašanja, postavljena na prejšnjem sestanku. Tov. Vidič vprašuje zakaj se poleg poprečnega mesečnega osebnega dohodka ne objavlja tudi seznam najnižjih in najvišjih osebnih dohodkov.

PATENTIRNICA — SDS Resman je bila na sestanku 12. oktobra posredovana pritožba žičarjev zaradi slabih zvarov in zavaljane žice. Delavci prosijo, da naj bi varilne aparate hitreje popravili in jih redno čistili. Obratovodstvo naj uredi vse potrebno glede nabave in montaže manjšega brusnega aparata pri previjalcih VAC žice. Glede postavk so prejeli odgovor, da je v pripravi ponovna ocena za vsa delovna mesta v Železarni.

ELEKTRODNI OBRAT — 16. oktobra je imela sestanek SDS na izmeni Lipovšek. Zaradi remonta peči na L2 je SDS z razumevanjem sprejela predlog obratovodstva, da spremenjeni delovni čas na nočno izmeno na L1, vendar celotne posade z adjustažo vred ne morejo organizirati iz objektivnih razlogov. SDS je obravnavala osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne in dopolnilni predlog sindikalne organizacije.

ŽEBLJARNA — 18. oktobra so se sestale SDS Mikula v zavijalnici — Hlebanja — Globočnik — Piber v žebeljarni. Na sestanku SDS Mikula so kritično obravnavali stanje v ženskih garderobah in čiščenje žičnikov. Delavke se pritožujejo, ker čistilci med žičniki puščajo žagovino in je zato otežkočen normalni postopek pri pakiranju. Zato imajo manjšo proizvodnjo in obratovodstvu naročajo, da poostri kontrolo pri čiščenju žičnikov.

Ostale tri SDS so obravnavale proizvodno problematiko in vprašujejo zakaj primanjkuje odvijalcev za žico. Pritožujejo se ker ne ustreza material za čeljusti. Prav tako niso zadovoljni s skladiščenjem žice na prostem, ker je mokra in zarjavela.

POCINKOVALNICA — 17. in 18. oktobra sta se sestali samoupravni delovni skupini Janša in Kragolnik. SDS Janša k doseženim proizvodnim rezultatom v septembru ter planu za oktober ni imela pripomb. Razpravljali so o disciplini in razporeditvi dela med malico. Beseda je tekla tudi o predčasnem zapuščanju delovnih mest. SDS Kragolnik je obširneje obravnavala delovno disciplino, ob koncu sestanka pa je tov. Dornik zahteval predelavo vodilnih koloti na progi III, da ne bodo pogostne poškodbe.

ŽIČARNA — SDS Poklukar je bila na sestanku 17. oktobra informirana o izpolnjevanju operativnega načrta. Seznanjeni so bili s planskimi nalogami v oktobru. Če ne bo večjih in nepredvidenih zastojev bo plan izpolnjen. Vprašujejo kdo je odgovoren za neustrezno rezanje prob pri VAC žici 60. Imeli so nekaj primerov, da so bile probe rezane na sredini kolobarjev.

SKLADIŠČE SUROVIN — SDS Košir-Jereb sta se sestali 16. oktobra. Ne strinjajo se s povečanjem stroškov pri transportu. Čimprej je treba rešiti problem odvoza odpadkov in nabaviti ustrezne zabojke.

LUŽILNICA — 15. oktobra je imela sestanek SDS Ravnik Zupan. SDS ugotavlja večje proizvodne stroške, ker ni obratovale galicarna in so zato imeli večjo porabo kisline. Odsesalna naprava ustreza, vendar ker ni možno čiščenje je obratovanje oteženo.

ODPRAVA IZDELKOV — SDS Bem je imela sestanek 15. oktobra. Vodja SDS je obrazložil podatke o izpolnjevanju proizvodnih nalog. Pripombe so imeli zaradi nepravilne razdelitve električne energije slovenskim železarnam. Vprašujejo kdaj bo urejena zračna zavesa in kdaj bodo popravljena dvojna vrata na rampi.

KARISTI — 15. oktobra je imela sestanek SDS Jevšček. Obravnavali so pereč problem izgradnje delavnice — garaže, še posebej zato, ker je sedanja delavnica in polnilnica akumulatorjev premajhna.

HLADNA VALJARNA — 12. oktobra sta se sestali SDS Urban in Skumavec. Obe SDS sta obravnavali izpolnjevanje plana v septembru. Težave so imeli zaradi pomanjkanja električne energije in vložka. Na sestanku SDS Urban je bilo rečeno, da so v drugi polovici meseca delali ob prostih sobotah in nadomestili 280 ton manjkajoče proizvodnje. Sodelavec Hriberšek je predlagal nabavo pralnega stroja za pranje delovnih oblek, tov. Rihtaršič pa vprašuje zakaj nove krožne škarije ne obratujejo. Pritožujejo se zaradi zdravju škodljivih hlapov. SDS Skumavec je analizirala proizvodne stroške. Vprašujejo zakaj je v hladni valjarni vedno več delovnih mest v režiji. Nekateri delavci koristijo odmor dalj kot pol ure, zato bodo potrebni ostrejši ukrepi. Zanima jih kdaj bodo zamenjali Diesel viličarje z električnimi.

ŽARILNICA — 11. in 12. oktobra sta se sestali SDS Egart in Kotnik. SDS Kotnik je vzela na znanje informacijo o delu v obratu za mesec september. Iz objektivnih razlogov plan ni bil izpolnjen (pomanjkanje električne energije in vložka).

Vse omenjene samoupravne delovne skupine v TOZD Hladna predelava so razpravljale o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne ter o dopolnilnem predlogu sindikalne organizacije.

TOZD vzdrževanje, energija in transport

VEN PLAVŽ — Razen o osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne je bila SDS Stenovec informirana o izvolitvi inž. Miroslava Noča za direktorja TOZD VET. Razpravljali so še o disciplini ter o uporabi zaščitnih sredstev. Opozarjajo na problematično stanje garderob.

STROJNE DELAVNICE — SDS v Kovačnici je imela sestanek 12. oktobra. Strinjali so se s predlogom samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne.

ORODJARNA — Na sestanku SDS Vončina so imeli v razpravi predlog o združevanju OZD v Slovenske železarne in dopolnilni predlog sindikata.

STRUGARNA — Tudi na sestanku SDS Markun so se strinjali s predlogom samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne ter z dopolnilnim predlogom sindikalne organizacije o obeh podpisnikih samoupravnega sporazuma.

Člani društva novatorjev v tehničnem muzeju v Münchu

Upravni odbor društva novatorjev v Železarni je že lani na pobudo nekaterih članov začel razmišljati o strokovni ekskurziji, ki naj bi članom omogočila ogled nečesa, kar bo za vse zanimivo in kar si člani sami težko privoščijo. Odločili so se za ogled tehničnega muzeja v Münchnu, ki je po vsej verjetnosti eden izmed najboljših v Evropi. Vse podrobnosti so bile objavljene v Železarni in s tem dana možnost vsakemu aktivnemu članu društva, da se prijavi. Celoten program ekskurzije je bil kar precej natrpan, saj so si udeleženci v dneh od 5. do 7. oktobra poleg tehničnega muzeja ogledali tudi muzej tovarne BMW, taborišče Dachau, olimpijski stadion in še druge zanimivosti Münchna. Na povratku je bil v programu tudi ogled »volčjega brloga« nekdanje letne rezidence Hitlerja.

Na pot smo odšli z udobnim avtobusom podjetja Kompas, ki smo mu izročili tudi celotno organizacijo, v petek 5. oktobra. Naša pot je peljala čez Korensko sedlo na Koroško, mimo Beljaka do Lienza, kjer smo imeli tudi prvi kratek postanek. Na poti smo bili kar izenašeni nad lepimi cestami in zelo lepo urejenim okoljem. Tudi mesto Lienz je lepo urejeno. Iz Lienza smo se odpeljali

naprej po zelo lepi avtocesti, po dolini reke Isel. V razmeroma ozki dolini so povsod majhne vasi, grane v značilnem tirolskem slogu, hiše so podobne druga drugi, razlikujejo se samo po barvah in po cvetju, ki ga je povsod dovolj. Človek misli, da se pelje skozi hotikoturno razstavo, ki je združena z razstavo živine, ki jo je na obeh straneh ceste dovolj.

Prijetna okolica je tako vplivala na nas, da smo se komaj zavedli in že smo se ustavili pred predorom

Felbertauern, ki je zgrajen na višini 1630 metrov in je dolg 5200 metrov. Sedaj je dograjen samo en predor, v začetni fazi gradnje pa je še en predor. Pot nas je najprej vodila skozi Kitzbühel in Kufstein na avtocesto Salzburg—München. Ob dveh popoldne smo bili že prišli v München.

Prvi dan bivanja v Münchnu smo si ogledali muzej tovarne BMW. V tem muzeju smo videli razvoj motorne industrije, od prvega avtomobila imenovanega DIXI, do najnovejšega modela, ki ga proizvajajo v BMW. Razstavljena so tudi motorna kolesa, ki jih proizvajajo v tovarni BMW v Berlinu. Po ogledu muzeja smo se napotili na olimpijski stadion, ki je zgrajen v bližini tovarne. Po ogledu športnih naprav smo se z dvigalom peljali na olimpijski stolp, ki je visok 290 metrov. V višini 190 metrov je kavarna, nad kavnarno pa razgledna ploščad. Kavarna je narejena tako, da se vrtili okoli svoje osi in gost, ki sedi pri mizi, lahko ogleduje celotno panoramo Münchna.

Že precej utrujeni, tako od vožnje, kakor tudi od ogledov, smo odšli na večerjo. Po večerji pa smo nekaj uric

posvetili tudi ogledu tradicionalnega Oktoberfesta. Tudi to je vredno ogleda.

Drugi dan bivanja v Münchnu smo izkoristili za glavni cilj naše ekskurzije, to je za ogled tehničnega muzeja. Seveda, če bi hoteli videti prav vse, kar je v tem muzeju, bi rabili veliko več časa. Tako pa smo si ogledali le tisto, kar nas je posebej zanimalo, ali bolje rečeno, vsak si je bolj podrobno ogledal to, kar je bilo za njega najbolj zanimivo. Mnogi izmed nas so po tistem sklenili, da v kolikor bi jih pot ponovno zanesla v München, si bodo te zanimivosti še enkrat ogledali.

Isti dan smo tudi kratek čas porabili za ogled zloglasnega taborišča Dachau. Občutek vseh nas je bil, da je taborišče lepo urejeno, toda vse premalo prikazuje tisto, kar se je v tem taborišču dogajalo v drugi svetovni vojni. Morda je bilo narobe to, da si zaradi pomanjkanja časa nismo mogli ogledati filma, ki verjetno bolj prikaže takratne razmere. Skoraj vsi smo dobili vtis, da bo najbrž prehitro pozabljen ta kraj, ki bi moral nenehno opozarjati na grozote vojne.

Čas je prehitro tekkel, in ker smo morali to noč prespati izven Mün-

chna, smo se odpeljali v Berchtesgaden, kjer smo prenočili. V nedeljo smo si ogledali še kraj, kjer je Hitler v drugi svetovni vojni imel svojo rezidenco. Kraj je bil v drugi svetovni vojni bombardiran in ga po vojni niso obnovili. Ohranjena je samo stavba imenovana Kehlstein Haus, ki stoji na sami spici gore 1834 metrov visoko, kamor so hodili na »čaj«. Pristop v stavbo je bil po predorih izdolbenih v živo skalo z vgrajenim dvigalom.

Vrnili smo se v dolino ter se napotili k gorskemu jezeru imenovanemu Kraljevsko jezero. Okoli jezera je lepo urejeno turistično naselje v bližini pa umetna sankska proga.

Čas nas je priganjal, zato smo se napotili proti domu. Kljub precejšnji utrujenosti, smo si spotoma ogledovali razne zimske športne naprave, ki jih je kar precej. Brez dvoma pa je med najbolj urejenimi zimskošportnimi centri Obertavern na višini 1738 metrov. Ta kraj je kar posut z žičnicami in z razkošnimi turističnimi objekti.

Vse bolj smo se približevali domu, kamor smo prispeli v nedeljo zvečer, kljub utrujenosti veselo razpoloženi. Stane Torkar

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladinska konferenca na ŽIC

V petek, 19. oktobra, je bila v železarsko-izobraževalnem centru na Jesenicah mladinska konferenca. Udeležili so se je dijaki tehnične in poklicne šole ter šole za metalurške delavce. Navzoči pa so bili tudi predstojniki posameznih šol in uprave Žic.

Na konferenci je bil najprej na programu pregled trenutnega političnega stanja pri nas in v svetu. Podal ga je sekretar ZK ŽIC tov. Cveto Delavec.

Zatem je imel predsednik mladinskega aktiv ŽIC Božo Kramar poročilo o delu aktiv v preteklem obdobju.

V dosedanjem predstvedstvu mladinskega aktiv so bili predvsem dijaki zaključnih letnikov. Po njihovem odhodu iz šole pa je ostal mladinski aktiv brez vodstva. Na konferenci so sklenili, da bo novo predstvedstvo sestavljeno predvsem iz dijakov nižjih letnikov, ker bo le v tem primeru delo lahko zares uspešno.

Dijaki so se zavzeli predvsem za to, da se obnovijo oziroma na novo ustanovijo naslednji krožki: ljudska tehnika (foto in kino krožek), kulturni krožki, šolsko športno društvo ter avto-moto in šahovski krožek.

Na petkovski mladinski konferenci so izvolili novo predstvedstvo mladinskega aktiv, ki ga sestavljajo: Božo Kramar, Boris Truharčev, Zdravko Pristavec, Rajko Kovačević, Jošt Novak in Franc Jakopič. Poleg tega so izvolili tudi delegate za občinsko konferenco ZMS.

Jošt Novak

Politični aktiv v Mojstrani o problemih mladine

Pretekli teden se je v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana sestal politični aktiv skupaj z mladimi komunisti in člani vodstva občinske konference ZMS Jesenice. Na seji so največ govorili o možnostih za ponovno ustanovitev mladinskega aktiv.

Pred leti je namreč mladinski aktiv na Dovjem in v Mojstrani deloval uspešno. Mladi so med drugim sodelovali na krajevnih prslavah, pripravili literarni večer in vrsto športnih tekmovanj. Lani v maju je aktiv naenkrat prenehal delovati. Nekaj članov predstvedstva je odšlo na odsluženje vojaškega roka, nekateri pa so aktiv zapustili zaradi obveznosti v šoli.

Člani političnega aktiv so na četrtkovni seji sklenili, da mladim nudijo vso pomoč pri ustanavljanju novega mladinskega aktiv. Krajevna skupnost bo poskrbela za primeren prostor, kjer se bo aktiv lahko sestajal. Poleg tega bodo mladi dobili finančna sredstva za razvijanje raznih oblik dejavnosti. Na političnem aktivu so sklenili, da se v najkrajšem času sestavi iniciativni

odbor, ki bo pripravil vse potrebno za sklic ustanovne konference.

Pričakovati je, da bodo mladi na Dovjem in v Mojstrani znali izkoristiti vsestransko pomoč krajevnih skupnosti in da bo novo vodstvo mladinskega aktiv uspešno pristopilo k izpolnjevanju začrtanega delovnega programa.

J. R.

Volilna konferenca 30. oktobra

Člani predstvedstva OK ZMS Jesenice so na zadnji seji sklenili, da volilno konferenco preložijo in sicer zaradi obširnega delovnega programa drugih družbeno-političnih organizacij.

Volilna konferenca bo tako v torek, 30. oktobra. Na njej bodo ocenili delo predstvedstva in posameznih komisij od meseca marca dalje. Poleg tega bo podana shema nove organiziranosti ZM. Na konferenci bodo izvolili novo predstvedstvo predsednika občinske konference ZM Jesenice.

J. R.

Pred novo organiziranostjo mladinske organizacije v radovljiški občini

Predstvedstvo občinske konference ZM in komisije za organiziranost Zveze mladine Radovljica pripravljata obsežno gradivo za razpravo in izvedbo priprav o novi organiziranosti na temelju ustavnih sprememb in novih statutarnih določil.

V tej zvezi so organizirali dvodnevni seminar v Partizanskem domu Vodice na Jelovici, ki se ga je udeležilo 30 mladih aktivistov. Med novosti, ki v predlogih Zveze sindi-

katov Slovenije sodi tudi ustanavljanje aktiv mladih delavcev v TOZD, kar bo bistveno povečalo vplivnost mladih v uveljavljanju samoupravnega odločanja in upoštevavanja njihovih interesov. To novost so člani občinske konference ZM in vsi mladi aktivisti vsestransko podprli. Mnenja so, da bo na ta način mladinska organizacija v delovnih organizacijah resnično enakopravno obravnavana z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, ki bo sicer sestavni del osnovne sindikalne organizacije, vendar organizacijsko še vedno vezana na svoj mladinski aktiv in na občinsko konferenco ZM.

Radovljiški občini imajo doslej le v 13 delovnih organizacijah mladinske aktivne. Zadnji je ustanovljen šele prejšnjo soboto v tovarni Tomaž Godec LIP Bohinjska Bistrica. Med temi aktivisti so le redki, ki uspešno opravljajo svojo vlogo organiziranja mladih, kar je največkrat odvisno ne samo od vodstva aktiv, marveč tudi pravilnega odnosa ostalih dejavnikov v podjetju. Bržčas bo nova organiziranost ZM, ki bo ustrezno formulirana tudi v statutih TOZD, prelomnica, od katere si mladi lahko veliko obetajo.

Predstvedstvo si je zadalo nalogo, da tudi v krajevnih skupnostih doseže višjo stopnjo organiziranosti mladih v povezavi s krajevnimi organizacijami SZDL. Doslej je bilo v vseh 22 krajevnih organizacijah ustanovljeno šele 10 mladinskih aktivov, pri vseh šestih matičnih osnovnih šolah pa imajo učenci 7. in 8. razreda svoje aktivne. Menijo, da bo enakovredno upoštevanje ZM kot subjektivnega dejavnika v družbeno-političnem sistemu tako v republiki in občini, kot v krajevni skupnosti, s posebnim določilom v ustavi in statutih občine in KS, jamstvo svetlejših perspektiv mladih.

Učenci zadnjih letnikov strokovnih šol na ŽIC, že nekaj let prirejajo tekmovanje iz znanja o družbeni ureditvi SFRJ pod vodstvom mentorja — učitelja Janeza Zurca. Na sliki tekmovalna komisija.

obrambna vzgoja — obrambna vzgoja —

Način reševanja iz ruševin

6

V kletnem ali pritličnem delu stavbe so lahko prostori napolnjeni z deli ruševine, z razbito zidno opeko, malto ter ostanki opreme. Žrtve utegnemo najti v vsej ruševini. Njihovo stanje je lahko zelo težko in negotovo, zato morajo biti reševalne akcije hitre in odločne. S trkanjem, klicanjem in prisluškovanjem bomo predvsem ugotovili, ali so v ruševinah ponesrečenci in kakšen je njihov položaj. Za izvidništvo odprt usek po dolžini prostora ali jašek, prebijemo zid in zatem naredimo še predor skozi ruševino. Z rokami odstranjujemo ruševine od zgoraj samo v primeru, če druge možnosti jemljejo preveč časa ali ne obljublajo uspeha.

Če je prostor kot v prejšnjem primeru zasut z ruševinami in poleg tega zalit z vodo iz poškodovanega vodovoda, kanalizacije, zaradi gašenja in kakega drugega vzroka, so možnosti, da bodo zasuti ostali živi in da jih bomo rešili, minimalne. Vse je odvisno od višine vode. Ruševine odstranjujemo od zgoraj in to zelo previdno in pazljivo z ročnim orodjem. Akcija naj bo čim hitrejša. Uspeh pa je toliko bolj negotov, kolikor je prostor dalj časa poplavljen.

V kletnih prostorih in zakloniščih, katerih mednadstropna konstrukcija je vzdržala padec in težo ruševin, vohodi pa so zasuti, bomo naleteli na blokirane osebe. Ljudje v takih prostorih so redno poškodovani in če ni kake druge nevarnosti, tudi na varnem. Glede na zasutost vhoda in morebitnih zaslišnih izhodov uporabimo za odstranjevanje ruševin najprimernejšo gradbeno mehanizacijo — buldožer, nakladalec i.p. Če je ruševina velika, skoplujemo z zunanje strani poševen jašek ali predor ter prebijemo zid zasutega prostora. Za to potrebujemo orodje za vrtnanje zidov ali kompresor. Nujno je, da poprej dobro pregledamo, ali lahko pridemo do blokirane prostora iz sosednjih hiš.

Stavba je lahko delno poškodovana zaradi zračnega udarnega vala, ki je porušil samo en njen del. Posamezni prostori so preprosto prebiti, ker sta se podrla eden ali dva zidova. Ruševina je teka, kot jo poznamo že pri objekti s skeletno armiranobetonsko konstrukcijo. Osebe, ki so se znašle v takem prostoru, imajo veliko možnosti, da ostanejo žive, če jih ni odnesel udarni val. Ranjenci so med deli pohištva, zasuti s plastjo razbite opeke in malte. Nosilni elementi, ki niso porušeni in so videti stabilni, so lahko precej poškodovani. Zato moramo vstopati v prostor zelo previdno. Včasih bo potrebno tudi podpreti in zavarovati nestabilne dele.

V tako poškodovane prostore v nadstropju pridemo najlažje po stopnicah ali od zunaj po lestvi, če so stopnice poškodovane. Skladno s tem bomo tudi poškodovance bodisi odnesli, bodisi spuščali z zunanje strani. Če je tako poškodovan prostor v najvišjem nadstropju, potem pravimo temu »lastavičje gnezdo«. Za spuščanje ranjenih bomo izbrali najprimernejši način za reševanje iz višin.

Če stoji hiša na samem in je popolnoma porušena, bo nastal kup ruševin. Deli polomljenih konstrukcij, instalacij in pohištva štrlijo na vse strani in sestavljajo glede na medsebojni položaj zelo zapleten, neznan in nevaren kup. Predvsem gre za ruševine klasično grajenih hiš iz opeke. V kletnem delu in pritličju pogosto naletimo na zasute, z blatom napolnjene in blokirane prostore. Kup ruševin skriva zasute skoraj na vsakem mestu. Z izpraševanjem sosedov, opazovanjem, klicanjem in prisluškovanjem bomo najprej zbrali podatke o preživelih in njihovem položaju. Prav je, če uporabimo geofone in sledne pse. V ruševino prodiramo tako, da si naredimo odprt vsek ali predorski prehod. Prizadevamo si, da se ruševina med delom ter delovanjem strojev in naprav ne bo tresla. Izogibamo se ruvanju delov konstrukcije, ki segajo globoko v ruševino, ker bi s tem lahko porušili stabilnost in ruševina bi se sesedla.

Če v sekundarni fazi eksplozije del ruševin vrže zunaj hišnih temeljev ob zunanji zid, govorimo o obkrajni ruševini. Osebe, ki so bile takrat v prostorih, ki ležijo ob zunanjem nosilnem zidu, je lahko vrglo ven skupaj z deli pohištva, zidne opeke in malte. Glavni del ruševine je ločen od obkrajnih ruševin s fasadnim zidom. Ruševino moramo dobro opazovati in pazljivo pregledati. Strojev ne smemo uporabljati prej, preden popolnoma zanesljivo ne ugotovimo, da v njej ni več poškodovanih. Pot vanjo si utiramo s strani, od zgoraj, nanjo pa se ne povzpemo.

Podobne ruševine lahko nastanejo tudi, če se podro deli strešne konstrukcije, nadalje zaradi polomljenih drogov javne razsvetljave, drevja, vozil, pomožnih stavb itd. Pogosto ovirajo in motijo promet in dostop do glavnega dela ruševine. V njih so lahko ljudje, ki so se zatekli v stanovanja, pa jih je vrglo ven, ali pa so bili ravno tedaj na ulici. Preiskujemo kot v prejšnjem primeru, s tem da posebno pozornost posvetimo vsemu, kar bi lahko nakazovalo navzočnost ljudi. Nanje nas opozarjajo deli obleke, ročne torbice, aktovke, vozila in drugo. Stroj za odstranjevanje ruševin uporabimo šele, ko popolnoma zanesljivo ugotovimo, da v ruševinah ni več zasutih.

Vse značilnosti navedenih vrst in oblik ruševin, najverjetnejši položaj preživelih in tehnična navodila za delo moramo dobro poznati, ker bo to izredno važno in v veliko pomoč, ko se bomo morali v dani reševalni akciji znajti hitro in zanesljivo.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Mali leksikon ekonomskih izrazov

Drugi del bilance sredstev obsegajo obratna sredstva ali kratkoročne naložbe. Že ime samo pove, da so to sredstva, ki se v proizvodnem procesu obračajo, so pa lahko v obliki materiala polizdelkov, gotovih izdelkov, denarja ali pa terjatve pri kupcih. Surovine kupimo že pred začetkom proizvodnje, v proizvodnji se v obliki polizdelkov zadržujejo prav tako določen čas, denarna sredstva pa se nam vrnejo šele, ko proizvod prodamo in ko nam kupec ta proizvod plača. Če traja ta kompleten cikel več kot štiri mesece pravimo, da se nam denar obrne trikrat na leto, čim krajši je ta cikel, tem manj denarja rabimo za poslovanje. Pokazatelj obratnih sredstev je koeficient obračanja, ki ga dobimo kot količnik med prometom in vsemi obratnimi sredstvi. Oglejmo si nekoliko približno bilanco naših obratnih sredstev, po stanju ob 1. polletju letošnjega leta:

Aktiva	(v 000 din)		Struktura	
Dolgoročne naložbe				
— osnovna sredstva			1.070.000	56,3
Kratkoročne naložbe				
— obratna sredstva	830.000	100	830.000	43,7
Zaloge:				
material	269.000	32,4		
nedovršena proizvodnja	85.000	10,2		
gotovi izdelki	16.000	1,9		
kupci	256.000	30,8		
avansi dobaviteljev	119.000	14,3		
žiro račun	44.000	5,4		
ostale terjatve	41.000	5,0		
Skupaj:			1.900.000	100,0

Groba opredelitev nam pove, da imamo v našem podjetju 56,3 odstotkov sredstev vezanih dolgoročno in 43,7 odstotka kratkoročno vezanih sredstev. Znotraj obratnega kapitala odpade največ na zaloge nabavljene materiala, kamor spadajo vse surovine in materiali od koks, rude, starega železa, legur od rezervnih delov, goriv, pomožnega materiala in podobno. Povprečno se vse te zaloge zadržujejo na naših skladiščih 86 dni, seveda različno od posamezne vrste surovine. Tako so nekatere na zalogi le nekaj dni, druge, kar v glavnem velja za material za vzdrževanje, pa nekaj mesecev, včasih lahko tudi nekaj let. Kadar tožimo o tem, da ni denarja za nabavo rezervnih delov, moramo vedeti, da je treba kupovati čim bolj smotno. Denar, ki smo ga namreč porabili za nakup neustreznega materiala, bo na zalogi dalj časa zamrznjen, primanjkovalo pa ga bo tam, kjer bi ga nujno potrebovali. Precej krajšo dobo vezave imajo polizdelki in gotovi izdelki, ki se v Železarni zadržujejo povprečno 17 oziroma štiri dni. Še pred kratkim so bila znatna sredstva vezana v terjatvah do kupcev, leti so nam še v lanskem letu plačevali povprečno v 100 dneh, letošnje leto pa že v 73 dneh, kar pomeni seveda znatno olajšavo pri poslovanju. Plačevanje kupcev pa ni odvisno samo od plačilnih sposobnosti kupcev in dobeizterjatve, ampak v veliki meri tudi od tehnološke discipline, to je od upoštevanja dobavnih rokov, dobre kvalitete in drugo. Številne urgence in reklamacije v znatni meri poslabšujejo, da ne rečemo ovirajo možnost plačil v ustreznih rokih.

Precejšnjo vrednost naših terjatev predstavljajo tudi avansi ali predplačila našim dobaviteljem. Vzrokov za tako velik odliv sredstev je več, naj povemo le nekatere. Ves uvoz naših materialov moramo plačati vnaprej, dalje velik del, to je 56 odstotkov našega plačilnega prometa vršimo s kompenzacijami, to se pravi blagovno poravnavo. Če hočemo, da so naše terjatve pri kupcih čim manjše, potem se moramo posluževati takih finančnih transakcij, pri katerih kupci poravnajo naše obveznosti pri dobaviteljih. Nekateri dobavitelji pa zahtevajo enostavno plačilo pred dobavo in v kolikor nimamo možnosti nabaviti surovin drugje, moramo take pogoje tudi izpolniti. Najbolj kvalitetno obratno sredstvo pa je seveda denar na žiro

računu, ki nam je v vsakem trenutku dosegljiv. Žal predstavlja ta del likvidnega denarja od skupnega priliva sredstev le 28 odstotkov, kar seveda porabimo za najnujnejše izdatke, kot so osebni dohodki, del uvoza in drugo. Denar na žiro račun predstavlja le pet odstotkov obratovalnega kapitala, če pa pomislimo, da smo imeli še do 1. 1. 1973 šest let blokirani žiro račun, potem je to vsekakor velik napredek. Poleg vseh tako omenjenih obratnih sredstev pa ima vsako podjetje še določene terjatve, ki jih ne moremo opredeliti k nobeni prej omenjeni skupini. Imenujemo jih kar ostale terjatve, so pa lahko v obliki menic ali kakih drugih vrednostnih papirjev.

Čas zapadlosti terjatve je na vrednostnem papirju vedno naveden. S tem smo skušali na grobo prikazati aktivno stran bilance, to je naša sredstva po njihovem obsegu in notranji strukturi. Tako kot smo analizirali bilanco našega podjetja, lahko analiziramo bilanco vsakega podjetja, ker so vse grajene po istem principu, razlikujejo pa se seveda po obsegu premoženja in notranji strukturi.

Kot smo videli je v Železarni razmerje med obratnimi in osnovnimi sredstvi 43,7 nasproti 56,3, v neki trgovinski organizaciji, kjer je ves kapital vezan v zaloge trgovskega blaga, je ta odnos popolnoma drugačen. Tudi v podjetju samem se tekom let razmerje med osnovnimi in obratnimi sredstvi spreminja, posebno ob rekonstrukcijah, ko imamo visoka vlaganja v proizvodne naprave, nasprotno pa se z odpisi delež osnovnih sredstev v celotni strukturi aktivne zmanjšuje. Vsako podjetje mora najti nek optimum v tej, kot pravimo, organski sestavi kapitala, da lahko nemoteno posluje, vsako porušenje notranjih zakonitosti vpliva na dobro gospodarjenje podjetja. Nič nam namreč ne pomagajo draga osnovna sredstva, če jih ne izkoriščamo, prav tako to velja za zaloge, ki leže v skladiščih in terjatve, ki jih ne moremo izterjati od kupcev.

Jelka VIDALI, dipl. oec.

Novice iz sindikalnih organizacij

SESTANEK KOORDINACIJSKEGA ODBORA SINDIKATA ZP SLOVENSKIH ŽELEZAR

V petek 19. oktobra je bil na Jese-
nicah sestanek članov koordinaci-
jskega odbora sindikata Slovenskih
železar. Prisotni so bili predsedniki
sindikalnih organizacij: železarne
Jesenice, železarne Štore, železarne
Ravne, tovarne Veriga iz Lesc, Pla-
nen Kropa, TOVIL Ljubljana, Žična
Čelje ter sindikata supnih služb
Slovenske železarne. Obravnavali
so novo organizacijsko obliko dela
sindikata Slovenske železarne ter
osnutek poslovnika za delo sveta
veze sindikatov Slovenske žele-
zarne. Osnutek poslovnika bodo
posredovali vsem tovarniškim kon-
ferencam sindikata v omenjenih
ovarnah, za razpravo v osnovnih
organizacijah sindikata v TOZD.
Tovarniške konference sindikata
bodo nato morebitne pripombe k
osnutku poslovnika posredovale ko-
ordinacijskemu odboru, tako da bo
poslovnik lahko začel veljati že v no-
vemburu, po podpisu samoupravnega
porazuma.

VALJARNA 2400

V torek 9. oktobra je bila šesta
seja sindikalnega odbora. Prisotni so
torej ugotovili, da so bili sklepi
prejšnje seje izpolnjeni, razen sklepa
o izvedbi izleta na Stol. Pripombe so
meli k sklepom sprejetim na sestan-
ku političnega akta. Menijo, da bo
reba na seji sindikalnega odbora
ponovno razpravljati o problematiki
nagrajevanja, ker v sklepih akta ni
podrobneje označen sklep, ki se na-
naša na interno reševanje nagraje-
vanja. Imenovali so šestčlansko ko-
misijo za pregled popisa vseh delov-
nih mest. Ob koncu seje so imenovali
sedemčlansko komisijo Zveze
borcev, ki jo bo vodil predsednik
tov. Turk.

SKUPNA SEJA KADROVSKIH KOMISIJ V TOZD VALJARNE

V ponedeljek 1. oktobra je bila v
sejni sobi valjarn na Javorniku
skupna seja kadrovskih komisij
osnovne organizacije ZK in osnovne
organizacije sindikata TOZD Val-
jarna. Na skupni seji so predlagali
petčlansko komisijo pri delavskem
svetu TOZD Valjarn za uveljavljanje
ustavnih dopolnil. Predlog bodo
posredovali v razpravo in potrditev
delavskemu svetu TOZD Valjarn.
Opravili so še kadrovsko spremembo
v sestavu konference osnovne orga-
nizacije ZK TOZD Valjarn, tako da
bo tov. Hastiča, ki je v JLA, zame-
njal tov. Čopič iz obrata Javornik I.
Zavzemali so se za stališče, ki po-
udarja pomen sprejemanja novih
članov v ZK. To mora biti tudi v
prihodnje stalna naloga in bo treba
mlade proizvajalce pripraviti za
sprejem v ZK.

PETA SEJA OSNOVNE ORGANIZACIJE TOZD HLADNA PREDELAVA

V četrtek, 11. oktobra, je bila peta
seja osnovne organizacije TOZD
Hladna predelava. Članom osnovne
organizacije sindikata je bil posre-
dovan v razpravo predlog republi-
škega odbora sindikata o reorgani-
zaciji slovenskih sindikatov. Strinja-
li so se s predlogom, da TOZD Hlad-
na predelava tako kot Železarna v
celoti postane član republiške sindi-
kalne konference delavcev kovinske
industrije. Imenovali so petčlansko
komisijo za pregled materiala v
TOZD Hladna predelava. Nadzor-
nemu odboru so naročili, naj opravi
pregled blagajniških knjig za prvo
polletje in na eni prihodnjih sej o
rezultatih pregleda tudi poroča.
Odbor osnovne organizacije sindika-
ta je bil seznanjen s potekom akcije
za dodeljevanje pomoči pri nabavi
ozimnice. Ob koncu seje so komisiji
za športno rekreacijo naročili naj
pripravi program dela in tekmoval-
ni prihodnje leto. Svoje delovne
programe naj pripravijo tudi ostale
komisije.

SKUPNE SLUŽBE

V ponedeljek, 15. oktobra, je bil
sestanek sindikalne organizacije
Skupnih služb. Predsednik osnovne
organizacije sindikata Skupnih
služb tov. Sotlar je v uvodni besedi
prisotne informiral o predvideni
reorganizaciji sindikalne organizaci-
je. O novih organizacijskih oblikah
so se pogovarjali že spomladi, ko je
bilo predlagano, naj bi imeli v Slo-
veniji dvanajst strokovnih sindika-
tov. Sedanji predlog predvideva šest
skupin in sicer: energetika in rudar-
stvo, kovinska industrija, kemična
industrija, lesna industrija in goz-
darstvo, tekstilna in usnjarska indus-
trijska ter grafična industrija. Kot je
povedal tov. Sotlar so o predvideni

reorganizaciji sindikata razpravljali
tudi predsedniki sindikalnih organi-
zacij na tovarniški konferenci sindi-
kata Železarne in se strinjali s pred-
logom, da se naša sindikalna orga-
nizacija vključi v republiško sindi-
kalno konferenco kovinske indus-
trije.

Prisotni se s predlagano shemo
nove organizacije zaradi razdroblje-
nosti niso strinjali. Sindikat v seda-
nji obliki nima veljave kakršno bi
moral imeti, po vsej verjetnosti pa
tudi nova oblika ne bo najboljša, ker
bo vse preveč razdeljeno. Za izlet v
Simonov zaliv 20. in 21. oktobra se je

Sindikati in socialni ter kulturni razvoj

(Nadaljevanje s 3. strani)

uresničiti enoten, kvaliteten idejno-
vzgojen izobraževalni proces. V
osnovnih šolah za odrasle so sindi-
kati proti šolninam, le-te naj
sporazumno prevzamejo organiza-
cije združenega dela in izobraževal-
ne skupnosti.

Sindikati bodo zahtevali, da se
sprejme reforme v izobraževalnem
sistemu in da se že sedaj prične
uresničevati možnost sistematič-
nega dopolnilnega in permanentne-
ga izobraževanja odraslih. Borili se
bodo za odprtost šol in za ukrepe
s katerimi bo omogočeno vsakemu
spodobnemu delavcu neoviran pre-
hod na višje stopnje šolanja.

Aktivnost sindikata bo veljala
tudi obnavljanju, širitvi in novo-
gradnji splošno izobraževalnih šol
ter dijaških domov. S tem se bodo
odpravljali perei ekonomski in so-
cialni koreni socialnih razlik. Zavze-
mali se bodo tudi za razvoj posebn-
ega šolstva. Tudi na področju
visokega šolstva bodo sindikati
prisotni v javni razpravi za določene
spremembe in nadaljni razvoj ter se
zavzemali za neposredno povezavo
med visokim šolstvom, raziskoval-
nimi ustanovami in organizacijami
združenega dela.

Pozornost sindikatov v organiza-
ciji združenega dela bo veljala spod-
bujanju prizadevanj za ustanav-
ljanje, utrjevanje in razvijanje
kadrovskih in izobraževalnih služb.
Podpirali bodo prizadevanje vseh
tistih, ki se zavzemajo za čim bolj
medsebojno usklajeno, učinkovito in
kakovostno izobraževanje vseh, ki se
ukvarjajo z izobraževanjem in
usposabljanjem delavcev. Sindikati
se bodo tudi, v skladu z novimi
ustavnimi določili, tvorno vključevali
v razprave in oblikovanje nove
strukture interesnih skupnosti. So-
delovali bodo tudi pri načrtovanju
razvoja delavskih univerz in se
zavzemali, da le-te prevzamejo še
več odgovornosti za množično druž-
beno izobraževanje.

Skladno s prizadevanji za dolgo-
ročnojšo kadrovsko politiko tako v
organizacijah združenega dela, ka-
kor v družbeno političnih skup-
nostih, je treba čimprej skleniti tudi
družbene dogovore o kadrovski poli-
tiki in jih tudi dosledno uresničevati.
Družbene dogovore o štipendiranju
in kreditiranju, ki morajo postati
sredstvo kadrovskega načrtovanja
in odpravljanja socialne diferenciaci-
je, bodo sindikati morali stalno
preverjati in izpopolnjevati.

Uresničevanje vsestranske, celo-
vite in hitre informacije zahteva od
sindikata, da dograjujejo sistem

prijavilo 141 članov sindikata. V raz-
pravi so sodelovali tov. Bohinc, ki se
pritožuje, da so gasilci o določeni
problematiki prepozno obveščeni,
tov. Mežnarc, ki je opozoril na po-
slovilne večere ob upokojitvah sode-
lavcev. Tak večer naj bi organizirali
letos ob dnevu republike in s to
prakso nadaljevali tudi v prihodnje.
Tov. Torkar Stane vprašuje kam
spadajo sodelavci zaposleni v teh-
ničnih službah. Iz odgovora na nje-
govo vprašanje je razvidno, da
tehnične službe spadajo do 1.
januarja 1974 še k skupnim službam,
nato pa bodo v sestavu TOZD VET.

obveščanja. Do podrobnosti mora
biti izdelan tudi sistem informiranja
v vsaki temeljni organizaciji združe-
nega dela, kar je pogoj za neposred-
no udeležbo delavcev pri odločitvah.

Sindikati bodo obogatili lastno
časopisno in založniško dejavnost in
zahtevali, da se uresniči sprejet
dogovor o časopisu Delavska enot-
nost. Vse organizacije sindikatov
morajo republiški in občinski organ
sindikata sproti obveščati o uresni-
čevanju sklepov te konference.

Z namenom, da delavci dobijo
večji vpliv na organizacije združene-
ga dela in družbene organizacije, ki s
svojo dejavnostjo zadovoljujejo kul-
turne in rekreativne potrebe delav-
cev in zahtevali bolj načrtno politi-
ko na tem področju.

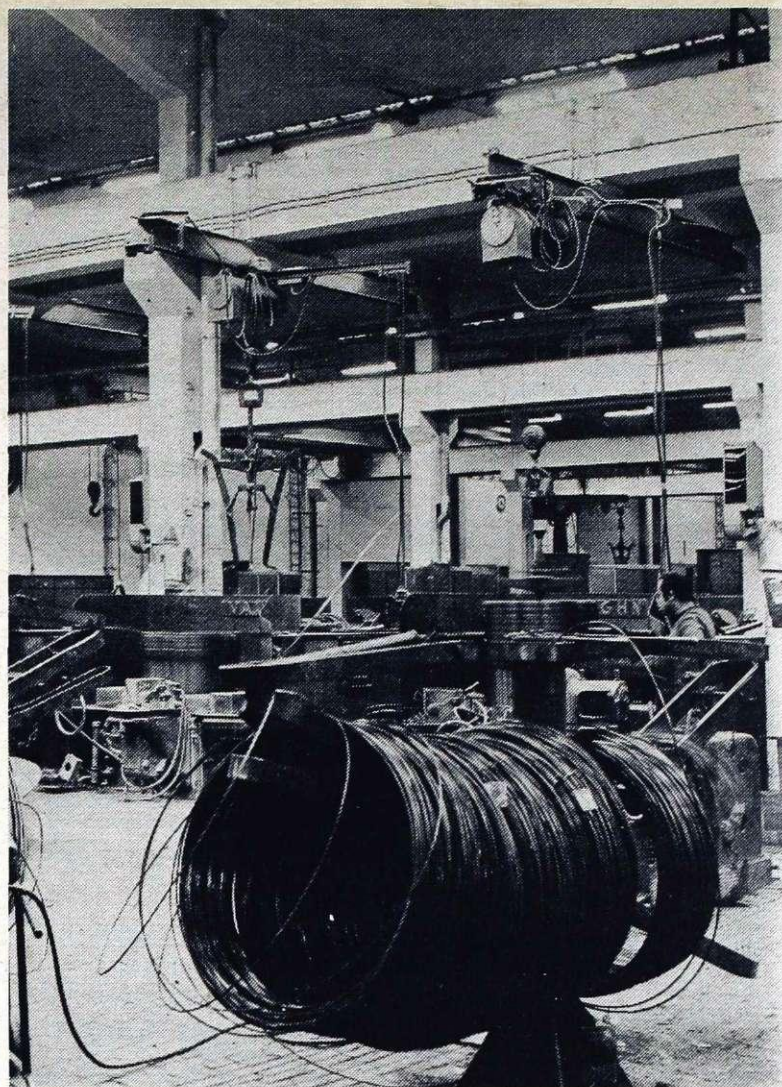
»Začeto kulturno akcijo bodo sindi-
kati nadaljevali, da bodo kulturne
dobre dostopnejše množicam, mno-
žice pa v kulturi vse bolj aktivne.
Poklicne kulturne ustanove naj se
obrnejo k delavcem, kulturno-pro-
svetna društva pa naj omogočijo
kulturno organiziranje delavcev,
njihovo kulturno dejavnost in vzgo-
jo.

Se naprej bodo sindikati pospeše-
vali športno akcijo TRIMA organi-
zacijo delavskih športnih iger in
druge oblike dnevnih in tedenskih
rekreacij in počitka. Sindikati bodo
naredili kompleksno analizo o delav-
skem turizmu in analizirali primere
posrednega ali neposrednega odtu-
jevanja počitniških domov.

Sindikati se bodo zavzemali, da se
s samoupravnimi sporazumi o deli-
tvi dohodka in osebnih dohodkov
zagotovi v prihodnje v skladih
skupne porabe na zaposlenega vsaj
polovico povprečnega enomesečnega
dohodka v Sloveniji. Večji delež
sredstev kot doslej naj bi se uporabil
za gradnjo potrebnih zmožljivosti
za oddih in dopuste delavcev. Sindi-
kati bodo tudi spremljali in anali-
zirali razne oblike regresiranja
dopustov in sploh možnosti za izo-
rabo. letni dopustov delavcev.

Poročilo o uresničevanju teh skle-
pov je treba predložiti 8. kongresu
Zveze sindikatov Slovenije.

Vsebovane naloge sindikatov v
tem poglavju sklepov, kakor tudi v
prejšnjih, se nanašajo na vse organi-
zacije sindikata od osnovnih organi-
zacij sindikata v temeljnih organiza-
cijah združenega dela, do konferen-
ce sindikata v organizacijah združe-
nega dela in občinskih ter republiš-
kih vodstev. Iz vseh teh nalog, ki v
bistvu vsebujejo uresničevanje
ustavnih določil in politike Zveze
komunistov, bi morale vse sindikal-
ne organizacije izdelati zelo kon-
kretne in natančne operative
akcijske načrte z navedbo časovne
uresničitve in navedbo konkretnega
nosilca nalog. To je odgovornost
sindikata do osmega kongresa, do
svojega članstva in le s takim na-
činom dela bo izpolnjena organi-
zanost sindikata v novih ustavnih
razmerah v popolnosti zaživel. Pri
tem ni važno, kakor nakateri radi
ponavljajo »več ali manj sindika-
tov«, temveč učinkovito delo sindi-
kata, ki pa bo tako le, če se bodo
sklepi dosledno uresničevali. Seveda
pa jih je potrebno pred tem tudi
temeljito spoznati. Pri tem pa smo
tudi v Železarni že v velikem
zaostanku.

ŽIČARNA — žičarski stroji VAUGHN

Člani sindikata skupnih služb na izletu v Simonovem zalivu, Lipici in Postojni

Sindikalna organizacija upravnih
služb je v soboto in nedeljo, 20. in
21. oktobra, pripravila izlet svojih
članov v Simonov zaliv, v Lipico in
Postojno. Z Jesenic se je 135
udeležencev odpeljalo s tremi avto-
busi v soboto ob 6. uri, vrnil pa so se
v nedeljo ob 21. uri.

Spotoma so se mimogrede za
malico ustavili v motelu Proteus
v Postojni, v Simonov zaliv pa so
prispeli ob pol enajsti uri. Pred
kosilom so si nekateri ogledali Izolo,
kjer podnevi vedno stoji precej
ribiških ladij tovarne Delamaris. V
razgovoru z ribiči so zvedeli, da ti
lovijo ob zahodni obali Istre, in si-
cer samo ponoči, kadar je morje mir-
no. Z ribolovom prekinjejo za približ-
no tri mesece pozimi, ko piha burja
oziroma še zanje slabši jug.

Udeleženci izleta so se nastanili v
hotelu in depandansah Transturis
Škofja Loka, kjer imajo 500 postelj
za goste. Po kosilu so se kopali v
pokritem bazenu, kjer je voda skoraj
pretopla, saj ima tudi 30 stopinj. Ne-
kateri so se šli kopat tudi v bazene v
Žusterni in Portorožu, kjer so bazeni
večji in zato še privlačnejši. Po

večerji, ki je bila izdatnejša od
kosila, je sledil družabni večer s
plesom, nekateri pa so si razumljivo
na lastne stroške ogledali tudi
spored v baru.

V nedeljo dopoldne so si na
povratku ogledali znane konje Lipi-
ce v kobilarni Lipica. Posebnost
teh konj, ki so križani s kraškimi,
andaluzijskimi ter arabskimi je ta,
da po petem letu starosti postanejo
beli, so vsestransko uporabni, za
jahanje, za delo, so pa zelo elegantni
in krotki ter zato primerni za
dresuro.

Dobro in izdatno kosilo so za
izletnike pripravili v Motelu Proteus
v Postojni. Tu je bil od odhoda ples-
tisti, ki jo še niso videli, so si ogledali
tudi Postojnsko jama.

Udeleženci izleta so se iz Postojne
odpeljali ob 18.30, na Jesenice pa so
s kratkim vmesnim postankom pri-
speli nekaj pred 21. uro. Organiza-
torji, ki so pripravili izlet so imeli
namen udeležence spoznati s kraji
in lepotami tega dela Slovenije,
jim omogočiti kopanje v zimskem
bazenu in da se sodelavci med seboj
bolje spoznajo. B.

Številka, ki zahteva podrobnejšo analizo

Železar iz prejšnjega tedna je
objavil podatek o katerem je potre-
bno razmišljati, ga analizirati in na
krajni tudi ukrepati. Podatek nave-
den v uvodniku, ki nosi naslov
Obletnica pisma in priprave na VII.
kongres ZKS in X. kongres ZKJ, nam
pove, da je v naši občini 43 odstot-
kov članov Zveze komunistov neak-
tivnih. To nam seveda brez podrob-
ne analize ne daje prave ocene. Če
hočemo iz tega potegniti učinkovite
ukrepe, moramo napraviti podrobno

analizo, ki bo odkrila vzroke za tako
stanje na katerega lahko vpliva več
faktorjev.

Da jih nekaj naštejemo. Prvi in
morda tudi najpomembnejši je stop-
nja ideološke zrelosti neaktivnih čla-
nov Zveze komunistov drugi je stop-
nja splošne izobrazbe, tretji je brez
dvoma položaj neaktivnih članov,
četrty pa je okolje v katerem delajo.
Ko bomo imeli te podatke, bomo
lahko dokončno učinkovito ukrepali.

V kolikor pri neaktivnih članih
prevladuje nizka stopnja ideološke
razgledanosti, bomo morali priznati,
da ti člani, kljub predanosti Zvezi
komunistov ne upajo aktivno nasto-
pati. Seveda bomo s tem morali
priznati tudi pomanjkljivosti, tako
vodstev osnovnih organizacij, kakor
tudi občinskega vodstva Zveze
komunistov, da je bilo premalo
narejenega na področju ideološke
vzgoje članstva. V kolikor so med
neaktivnimi člani ljudje, ki so
ideološko razgledani, imajo ustrezno
splošno izobrazbo in zasedajo dolo-
čene položaje, pa moramo računati
nato, da so popolnoma drugi vzroki
za njihovo neaktivnost. Seveda bodo
v takih primerih morali biti drugač-
ni kriteriji pri obravnavi njihove
neaktivnosti, kajti v takih primerih
imamo lahko opravka z liberaliz-
mom, karierizmom ipd.

Stane Torkar

Izvolili bodo novo vodstvo SZDL

Krajevna organizacija SZDL Javornik — Koroška Bela
sklicuje za torek, 30. oktobra, ob 18. uri zvečer

AKTIV DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

Na aktivu bodo spregovorili o vlogi in organizaciji SZDL
v bodoči krajevni samoupravi, nato pa izvolili člana stalnega in
nestalnega dela krajevnih konference SZDL ter njen izvršni
odbor. Na aktiv družbenopolitičnih organizacij vabimo člane
upravnih odborov vseh društev in organizacij in vodstev TOZD
iz podjetij in ustanov, ki delujejo na območju krajevnih skupnosti
Javornik — Koroška Bela.

Krajevna organizacija SZDL
Javornik — Koroška Bela

Na osnovi začasnega statutarne sklepa temeljnih organizacij združenega dela, po katerem delavci odločajo o vseh oblikah združevanja v organizacijo združenega dela in interesne skupnosti, objavljamo za javno razpravo predlog Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice.

Vodje delovnih skupin naj vključijo razpravo o osnutku na enega svojih sestankov, eventualne pripombe pa morajo biti dostavljene na rednih obrazcih zapisnika do 25. novembra na tajništvo organov samoupravljanja.

Na podlagi XXXIII. ustavnega dopolnila ustave SRS (Ur. list št. 51/71) krajevne skupnosti v občini Jesenice, ki zastopajo imetnike stanovanjske pravice in etažne lastnike v stavbah družbene lastnine; organizacije združenega dela oz. temeljne organizacije združenega dela in druge delovne enote, ki v občini Jesenice niso organizirane kot organizacije združenega dela oz. temeljne organizacije združenega dela; druge samoupravne in družbeno politične organizacije, društva, državni organi ter druge pravne osebe, ki zastopajo delovne ljudi v združenem delu, ki za stanovanjsko graditev izločajo del sredstev za stanovanjsko gradnjo, ali imajo pravico uporabe na stanovanjih v družbeni lastnini ter pravico uporabe poslovnih prostorov; občinski odbor ZZB NOV Jesenice, ki zastopa člane ZZB NOV, občinski sindikalni svet in občinska konferenca ZMS, ki zastopata pričakovalce stanovanj ter Skupščina občine Jesenice

sklenejo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice

1. člen

Ustanovitelji s tem samoupravnim sporazumom (v nadaljevanju sporazum) določajo temeljna načela, po katerih delavci v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, občani v krajevnih skupnostih in nosilci stanovanjske pravice organizirano uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe in zadovoljujejo interese na podlagi solidarnosti in vzajemnosti pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji.

Ustanovitelji s tem sporazumom določajo temeljna razmerja med ustanoviteli.

2. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost se ustanovi za območje občine Jesenice.

3. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost je pravna oseba in ima svoj statut. Statut sprejme skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti in ga potrdi skupščina občine Jesenice.

4. člen

Sedež samoupravne stanovanjske skupnosti je: na Jesenicah, Cesta maršala Tita št. 18.
Ime samoupravne stanovanjske skupnosti je:
SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE JESENICE.

5. člen

Da se zagotovi uresničevanje osebnih in skupnih interesov, ciljev in potreb delovnih ljudi in občanov, opravlja samoupravna stanovanjska skupnost naslednje naloge:

— skrbi za razvijanje in utrjevanje samoupravne organizacije in uveljavljanje organiziranega družbenega vpliva v stanovanjski dejavnosti,

— organizira in povezuje delovne ljudi in občane ter družbene dejavnike z namenom, da se poveča obseg stanovanjske graditve in da se postopoma odpravi stanovanjski primanjkljaj,

— upravlja in smotrno gospodari s sredstvi in stanovanji v družbeni lastnini ter poslovnimi prostori v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini ob postopnem uveljavljanju ekonomskih odnosov v stanovanjski dejavnosti,

— sistematično rešuje na načelu vzajemnosti in solidarnosti stanovanjska vprašanja določenih kategorij občanov,

— skrbi za uveljavljanje organizirane in družbeno usmerjene stanovanjske gradnje ter za uveljavljanje racionalizacije pri graditvi stanovanj z družbenim vplivom na strukturo, kvaliteto in ceno stanovanj.

Samoupravnim delovnim skupinam

— sodeluje pri planiranju družbeno ekonomskega razvoja ter pri urbanističnem načrtovanju v občini za področje stanovanjske in komunalne dejavnosti, pripravlja programe stanovanjske graditve, osnove za politiko stanarin in določa standarde stanovanj ter tehnične normative za stanovanja, ki se gradijo z družbenimi sredstvi,

— skupno s hišnimi sveti in krajevnimi skupnostmi oblikuje načela za urejevanje in varstvo stanovanjskega okolja,

— skupno z družbenimi dejavniki razvija stanovanjsko kulturo vseh uporabnikov stanovanj,

— opravlja druge naloge, določene z zakoni in drugimi predpisi ter odloki skupščine občine Jesenice in z družbenimi dogovori ter samoupravnimi sporazumi, ki bodo sprejeti v občini Jesenice ali širši družbeni skupnosti.

6. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost in ustanovitelji so dolžni skrbeti in upravljati z družbenimi sredstvi tako, da se ohrani sklad stanovanjskih hiš v nezmanjšani vrednosti in številu stanovanjskih enot ter da se razširja.

7. člen

Ustanovitelji zagotavljajo materialna sredstva za uresničevanje nalog in ciljev samoupravne stanovanjske skupnosti s tem, da:

— združujejo denarna sredstva za stanovanjsko graditev v okviru te samoupravne stanovanjske skupnosti,

— vlagajo stanovanjske hiše, stanovanja in poslovne prostore v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini, na katerih imajo pravico uporabe, v samoupravni sklad stanovanjskih hiš pri tej samoupravni stanovanjski skupnosti,

— izločajo sredstva, ki se oblikujejo za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu in jih vlagajo v solidarnostni stanovanjski sklad občine Jesenice.

8. člen

Ustanovitelji se sporazumejo, da bodo s sredstvi iz prejšnje točke tega sporazuma upravljali samoupravni organi stanovanjske skupnosti na osnovi aktov, ki jih sprejme skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti po predhodni razpravi samoupravnih organov ustanoviteljev.

9. člen

Organizacije združenega dela in druge pravne osebe, ki imajo pravico na stanovanjih, ki so jih vložili v sklad stanovanjskih hiš pri tej samoupravni stanovanjski skupnosti, imajo pravico oddajati stanovanja in izdajati odločbe.

10. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost ima naslednje organe in telesa:

Samoupravni organi so:

— skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti

— skupščine samoupravnih enot.

Samoupravna telesa so:

— izvršilni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti,

— izvršilni odbor samoupravnih enot,

— samoupravno razsodišče

— komisije in odbori.

11. člen

Delegate prve skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti delegirajo ustanovitelji po naslednjem ključu:

1. Krajevne skupnosti

Vsaka krajevna skupnost

3 delegate

2. Organizacije združenega dela

Železarna Jesenice

Ostala industrija

Gradbeništvo

Promet

Trgovina

Gostinstvo

Obrt

7 delegatov

3 delegate

3 delegate

2 delegata

2 delegata

1 delegata

2 delegata

Komunalna dejavnost
Negospodarstvo

1 delegata
3 delegate

3. Druge organizacije

SOb

ObSS

ZK ZMS

ZZB NOV

2 delegata

2 delegata

2 delegata

2 delegata

Prva skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti šteje 65 delegatov. Vsaka naslednja skupščina se izvoli po določilih statuta.

12. člen

Prvo skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti skliče iniciativni odbor in jo vodi do izvolitve predsednika skupščine.

Skupščina razpravlja in sprejema:

— Statut samoupravne stanovanjske skupnosti

— Poslovnik o delu skupščine

— Rešuje vsa druga vprašanja iz področja dejavnosti samoupravne stanovanjske skupnosti.

Mandatna doba skupščine traja 2 leti.

13. člen

Naloge, pristojnosti in dolžnosti posameznim organom samoupravne stanovanjske skupnosti se določijo s statutom in drugimi akti.

14. člen

Za popolnejše uresničevanje pravic ustanoviteljev se v samoupravni stanovanjski skupnosti ustanovijo naslednje samoupravne enote:

— samoupravna enota za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu,

— samoupravna enota za graditev stanovanj,

— samoupravna enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom.

Samoupravne enote imajo skupščino in izvršilni odbor. Samoupravne enote se ustanovijo na osnovi statuta.

Vsaka samoupravna enota ima svoj statut ali drugi samoupravni akt.

15. člen

Poslovni stroški samoupravne stanovanjske skupnosti se pokrivajo iz sredstev skupnosti, ki se določijo po finančnem načrtu za določeno obdobje.

16. člen

Za opravljanje zadev predvsem finančnih, tehničnih, administrativnih in drugih ter za vzdrževanje, stanovanjskega sklada, samoupravna stanovanjska skupnost ustanovi samoupravno delovno skupnost.

17. člen

Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti in skupščine samoupravnih enot so odgovorne za svoje delo ustanoviteljem. Odgovornost samoupravnih organov in odgovornost delegatov se predpiše v statutu samoupravne stanovanjske skupnosti.

Organizacije združenega dela — ustanovitelji samoupravne stanovanjske skupnosti so dolžni izdelati programe stanovanjske graditve, jih posredovati samoupravni stanovanjski skupnosti in na ta način omogočiti izdelavo programa stanovanjske graditve v občini.

Ustanovitelji so dolžni sporočati samoupravni stanovanjski skupnosti vse podatke, ki bodo potrebni pri oblikovanju politike in sprejemanju odločitev v stanovanjskem gospodarstvu.

18. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost je dolžna obveščati ustanovitelje in druge zainteresirane dejavnike v občini in izven nje ter občane o problematiki na področju stanovanjske dejavnosti, o ukrepih, ki jih je v zvezi s tem prevzela samoupravna stanovanjska skupnost, ter o uspehih svojega delovanja.

19. člen

Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga podpiše več kot 50 % ustanoviteljev ali manj kot 50 % ustanoviteljev, če ti ustanovitelji predstavljajo 2/3 delavcev, zaposlenih pri vseh ustanoviteljih, in če ga podpiše večina krajevnih skupnosti.

Jesenice, dne 15. 10. 1973

Pomankanje peska za individualno in družbeno gradnjo rešeno

Ob opustitvi proizvodnje v kamnolomu Železarne, se je pojavil na Jesenicah in v okolici problem pomankanja peska za zidavo. Iz dneva v dan je bilo vse več »divjih kopov« in »privatnih kamnolomov, ki so več ali manj kvarili izgled okolice. V naslednjih dnevih pa bo začel obratovati nov kamnolom SGP Sava Jesenice.

Kamnolom je lociran severno od ceste prvega reda med Potoki in Mostami ter ima po raziskavah Geološkega zavoda ogromne surovinske zaloge. Zaradi prisojne lega bo izkoriščanje mogoče najmanj osem mesecev na leto.

Ves tehnološki postopek od globinskega miniranja, strojne sejanja, drobljenja in nakladanja je mehaniziran. Mesčna proizvodnja bo predvidoma znašala 1500 kubičnih metrov peska za zidavo in teranova peska za omete.

Predvidevajo, da bo zaradi mehanizacije in s tem v zvezi večje proizvodnje ob istem ali še manjšem številu zaposlenih, tudi cena za kubični meter peska bolj ugodna za kupca — graditelja.

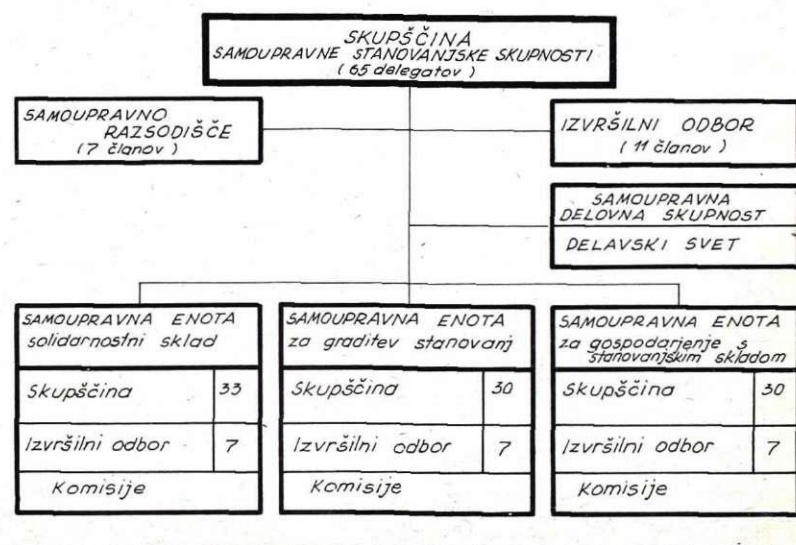
Inž. Knez predaval jeseniškim upokojevcem

Za predavanje, ki ga je pripravila delavska univerza Jesenice v soboto, 20. oktobra, zvečer v domu upokojevcem na Jesenicah, je bilo veliko zanimanje. Upokojeenci in drugi poslušalci so dvorano lepo napolnili.

Predavatelj dipl. inž. Leo Knez je s predavanjem Ne pritakniti življenju leta, temveč leta življenjem izpolniti, ki ga je povzel po gerontologu, štirikratnemu doktorju Maxu Bürgerju, izredno navdušil poslušalce. Čeprav v večini upokojeenci, so predavanju z zanimanjem sledili. Predavatelj je svoje izvajanje namreč dopolnil tudi s primerjavo skrbi za starostnike v inozemstvu in pri nas. Inž. Knez je bil za skrbno izbrano in dobro podano strokovno predavanje deležen zaslužnega priznanja. Škoda bi bilo, da bi to predavanje ne ponovil v domu upokojevcem na Javorniku in ga priobčil tudi v Železaru. Tako bi seznanil z vsebino predavanja, ki je namenjeno predvsem starostnikom, vse ostale občane na področju Jeseniške občine.

Predavanje je organizirala komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojevcem na Jesenicah, ob sodelovanju delavske univerze, ki predavatelje honorira.

**DOPISUJTE
V ŽELEZARJA**

Ali ne gre drugače

Živim v naselju Stare Save na območju Železarne že 12 let. Doživela sem že več neveselosti, vendar pa le-te v zadnjem času presegajo vse meje. Počutim se, kot bi bila pod večno kontrolo in kot bi za nas veljal poseben režim, ki pa ni enak za vse občane.

Pred nekaj dnevi sem kupila plinsko posodo in še nekatere stvari, ki mi jih je hotel iz trgovine prepeljati na dom zet. Toda ta njegova usluga je trajala le do vratarja, ker ga le-ta z vozilom ni pustil naprej. Vse skupaj sva morala do doma prenesti peš. To pa še ni vse. Prejšnji teden sem naročil servisnega strokovnjaka, da mi popravi pralni stroj. Prišel je z osebnim avtomobilom, ker pač pri svojem delu rabi razno orodje in priprave, vendar ga vratar, kljub temu, da se je izkazal z legitimacijo z vozilom ni pustil naprej. Prišel je do mojega doma peš in dele potreb-

ne popravila sva odnesla peš do avtomobila. Ko je le-ta pripeljal popravljene dele nazaj, jih je moral peš prenesti na moj dom.

Mislil, da tako res ne more več naprej. Taki in podobni primeri se vrstijo eden za drugim. Nisem edina, ki se mi vse to dogaja. Pritožbe stanovalcev se vrstijo vsak dan. Vendar kaže kot da nikogar ne zanjajo naši problemi.

Upam, da bom s tem člankom spodbudila pristojne organe Železarne, da bodo to vprašanje obojestransko čimprej zadovoljivo rešili in da ne bodo dovolili, da se nam še naprej kršijo osnovne državljske pravice.

invalidska upokojenka
Marija Despotovič

»Vilč, če boš ta drek še mešal, te bom počil. Vpričo teh dveh ti povem: pihnem te kot mačka!« je tiho, a tako jezljivo povedal Tonči, da je še Darka zmrznilo. Fant, ki je prej govoril raje premalo kot preveč, s praznimi grožnjami ni razmetaval.

To je Darka zaskrbelo. »No, pojdi!« je zagodel nad Robijem in Tončijem. Ko se je prepračil, da sta res odšla, je mirno rekel Vilču: »Bodi pameten in ne ženi tega na nož. Še boš urezal. Nikar pa ne mešaj vojaške discipline z drugimi stvarmi.«

Vilč ni odgovoril. Nekaj časa je v zadregi povešal glavo, potem pa je nekaj zagodel, kar je bilo podobno primojduševanju. Naglo je dvignil glavo, se zaobrnil in brez besed zapustil Darka.

V nečem pa je imel Vilč prav, je začel premišljati Darko. Če že ne disciplina, so se začeli krhati njihovi odnosi. Predolgo so že v tem taborišču.

Kakor je bilo razveseljivo, da so to tretje taborišče, ki so ga postavili visoko v planini, spretno prekrili in se dogovorili, za črsto sistem varovanja, tako je bilo to taborišče tudi že muka. Skoraj ves dan so se vrtili v majhnem krogu; zmeraj isti ljudje, zmerom enaki opraki. To jih je čedalje bolj dražilo, da so postali zamerni, popadljivi in bi se za najmanjšo zamero radi hudo znašli eden nad drugega. Nič nenavadnega ne bo, če se bodo taki prizori, kot je bil zadnji, še vrstili. Tonči, najboljši željan boja, je bil že tako napet, da je pomislil, kako bi streljal v partizana, ki ga je hudo žalil.

Ni se hotel pridružiti borcem v zemljankah, ki so se pogovarjali le o jedi in čakanju, kdaj jih bo Jurij poklical na večerjo. Grizlo ga je, da se v četi, ki bo kmalu narasla na trideset borcev, že začnejo združevati, ki jih prej niso poznali. Napasti morajo, doseči zmago in vse drobne razprtice bodo v hipu pozabljene.

Kuhar Jurij je potolkel z žlico po ponvi, kar je bil znak za večerjo. Najbolj lačni so stekli v kuhinjo, drugi pa so s kositrnimi kanglicami, lonci in skodelami prihajali pred kuhinjo in čakali, da so lačni zapustili kuhinjo. V zemljankah je odmevalo škrebkanje žlic ob kositrne stene kanglic, zadovoljno dihanje, podobno sopenju, ko najbolj ješči v ihti niso imeli dovolj sape. »No, pa se čudijo, da pridim.« se je oglašil v tišino Robi: »To zimo bom pojedel več fižola kot sem ga prej vse življenje. Prvi napad na trgovino, kjer je zmanjkalo fižola.«

Najbolj ješči so stekli po dodatku, ga hitro pomlatili, potlej pa so se začeli zbirati na ploščadi pred zemljankami. Zvrstili so se v vrsto in Darko jim je delil poročila in naročila, komu jih naj zanesejo. Za vse kmete so izbrali ilegalna imena, ki so označevala kakšno posebno doživetje pri tej hiši ali pa so bila najbolj banalne domislice. Tako so kmetiji rekli »Pri Goležu«, ker so jih tam prvič pogostili z guležem, ki ga niso mogli pozabiti. Pri kmetiji, kjer je bila gospodinja nekoliko podobna naslikani Mariji, so rekli »Pri materi božji«, osamelim kmetiji z gospodinjo najboljših let »Pri teti«, najbolj premožnemu kmetu »Pri grofju«. Novinci, ki so prihajali v partizane, niso smeli povprašati,

kako se kmet resnično piše, niti se niso sami o znanih kmetih pogovarjali drugače kot z vzdevki.

Ko so bila poročila razdeljena, so se začeli po zjednem hudourniškem grabnu spuščati v dolino. Nad kolovozom so zastali in pod nadzorstvom Darka previdno sestopali na kolovoz v stopinjo predhodnika, ki jo je Darko naposled prekril. Tu so se njihove poti prvič ločile, dokler se niso na novih kolovozih in cestah znova ločevali, tako da je naposled vsak odhajal v svojo smer. Najdaljša pot, ki so jo izmenjaje opravili vsi, je bila dolga osem ur. Tako so vse zimske noči po koroških poteh hodili partizani, ko so policisti in deželni stražarji brezskrbno spali. To je bilo mogoče le zato, ker koroški kmetje partizanov niso izdajali. Kljub temu pa je bila vsaka pot novo izzivanje usode, saj bi naključna patrulja ali zaseda zlahka pobila partizana, ki spriču snega ni mogel hoditi drugod kot po že uhojenih poteh.

Darko, ki je zamenjaval te zapletene poti, je zmerom tako menjaval področja, da sta hodila s Tončijem čim dalje skupaj. Nista se držala običajne partizanske navade, da bi hodila vsakebi. Tesno, kot prijatelja sta hodila in si kdaj pa kdaj zašepetala kakšno besedo. Na široko izpluženi državni cesti, kjer se nista nadejala zased, računati sta morala le s patruljami, sta se po navadi razgovorila.

»Slišal sem, Darko... Vilč je rekel: »Če bi midva z Andražem hotela... bi lahko spala vso noč. Ne bi nama bilo treba na stražo.« Takole ti povem,« je ogorčen sikal Tonči in stiskal pesti. »Če bo do tega prišlo, bom jaz proti! Ta prekleti Vilč mi gre na jetra... Smo se zato prišli borit, da bomo zdaj delali razlike? Ne, nobenih razlik!«

Ni se upal pritrditi prijatelju. Pa ne zato, ker bi si sam želel kakršnihkoli ugodnosti. Bal se je, da bo Tonči v taborišču nenadoma planil, začel tuliti in groziti Vilču, da ga bo ustrelil. Sklenil pa je, da se bo sam najprej pogovoril z Andražem, da to pač nima smisla. Če bo treba tudi z Vilčem. Ne bodo zdaj s tem razburjali borcev. Preklinjal je Vilča, bedaka. Vse bolj pa se je nagibal k temu, da Vilč le ni bedak. Vse njihovo gibanje, čeprav je že dolgo v partiji, si napačno predstavlja. Ne gre samo za zamenjavo oblasti, gre tudi za drugačne odnose!

»Si ti kot komandir z Vilčem?... Si se tudi ti prenažl teh poti in bi raje smrčal v zemljanki?« ga je skušal Tonči.

»V rit se zaleti, prismođe,« je zarobantil Darko.

Kakor je bila beseda huda, na Tončija je delovala kot obličje. Zaslutil je, kako je to razkačilo prijatelja in nič več ni drezal z vprašanji. Nekaj časa sta hodila molče, potem je začel Tonči tiho brundati pesem, ki so jo Korošci tako radi poslušali: »Zagorski zvonovi prav tiho pojo...«

Naslednji večer (politična ura je minila brez krohotanja, saj je Robi prvič ukrotil svoje vetrove) je stražar pritekel iz izvidnice v taborišče: »Senca! Videl sem senca! Najbrž je moški. Kot bi hotel po grabnu.« Sledilo je nekaj povelj in četa je bila v hipu na položajih: Robi nad taboriščem, kjer je imel mitralješko

gneздо tako lično opremljeno, da bi poletni lahko služilo za oddih; na levem grebenu, ki je obvladoval graben in vhod v taborišče, je bil Tonči z zbrojevko; drugi so zasedli pripravljene položaje.

Če je vohun, vohlač, bo treba z njim obračunati, je premišljeval Darko. Neznavec, ki sili v planino, se ne sme vrniti. Na vsak način ga morajo ujeti. Odplazil se je k Marjančku in mu šepnil, da bi se po grebenu spustila nekoliko niže in tako morebitnemu vohunu presekal pot. Vilču pa je naročil, naj pove vsem, da prva ustrelita onadva z Marjančkom.

Previdno, da ne bi prožila snega in ne bi puščala prevelikih sledov, sta se z Marjančkom spuščala navzdol. Opijemala sta se za veje smrek in borovcev. Začelo ju je zebsti; časa, da bi se pregrela roke, ni bilo. Darko bi rad našel prostor, kjer bi imela lep pregled in bi bila hkrati varna pred krogliami.

Greben pa je bil precej gladek; edino zavetje so bila debela smrek, ki pa niso bila debela. Po kakih sto metrih spuščanja je zastal. »Tule se morava pritajiti in počakati. Dovolj nizko sva, da mu bova lahko presekala pot,« je šepnil Marjančku. Legla sta v sneg in čakala.

Najprej je zagledal visokega moškega, za njim, v razdalji, pa še dvojce postav. »Trijee,« je šepnil Marjanček, čeprav ju je sam dobro videl.

Visoki moški, ki je počasi stopal po njihovi gazi, se je Darku zazdel znan. Tako je hodil komisar Jelko. Vendar je bilo že temno in lahko se je motil. Počakal je, da so bili vsi trije kakih petdeset metrov nad njima, potlej pa je šepnil Marjančku: »Zdajle pazi. Uiti ne smejoo!« Odprl je zaklep na puški, potlej pa tiho zaklical: »Jelko, si ti?« Vsi trije v grabnu so se pognali v sneg; puške so namerili proti njima: »Si ti, Robi?« je zaklical visoki.

»Mi smo... Darko!« Visoki je vstal in po tem sta vedela, da je pravi. Spustila sta se v graben in se vzpenjala proti partizanom.

»Kmalu bi se zgrabili,« se je posmehal Jelko in jima stresal desnico. »Tule sta moja spremljevalca,« je rekel in predstavil partizana. Smeje so lezli proti taborišču.

Smej je odmeval tudi še potlej, ko so se srečevali stari znanci. Ko pa je naposled Jelko povedal, da je prišel, da bi se pogovorili, kako delujejo, je Darko zaslutil, da obisk ne bo minil brez zoprnih zaslisevanj in očitkov, da so bili premalo bojoviti. No, tako je bilo zmerom, kadar so partizane obiskovali voditelji. Jelko jim je odsvetoval, da bi se zvečer odpravili po običajnih poteh, češ da bodo imeli naslednji dan pač sestanke.

Po zajtrku, ki so ga imeli zmerom pred zdanitvijo, ker podnevi niso upali kuriti ognja, so začeli s sestanki. Najprej je bil partijski, kjer jim je komisar bataljona počital, da so premirni. Nobenih poročil ni o vas, ljudje vas ne čutijo in ne vedo, da ste na Koroškem. Temu nasprotno so dokazovali, da so zimo izkoristili za navezovanje stikov; pridobivali so sodelavce. Ko pa pobere sneg, bodo začeli z napadi. Jelko je ostal pri svojem in precej razburjeni so zaključili sestanek.

»Toda kako se združiti v moč? Kako doseči tako veliko delavsko moč?«

To je še vedno vprašanje, s katerim se ubada Žef. Ve, da brez odločitve slehernega posameznika ni mogoče uresničiti te moči.

»Organizacija!«

Tudi to ve, da je za tako moč potrebna organizacija.

»Toda organizacij je več!«

Tudi to ni za Žefa več skrivnost, čeprav sam ne pripada še nobeni.

»Nihče me ni vabil.«

Pa tudi, ko bi ga, bi lahko plačeval samo članarino, tako kakor počno drugi, ki imajo denar, da jo plačujejo.

»Najbrž me zato niso vabili. Vedo, da nimam prebite pare!«

Tudi to bo najbrž res, da Žefa doslej še nihče ni snubil, da bi se včlanil v kako organizacijo razen učitelja Miklavčiča v obrtni šoli, a še ta ga je vabil samo k Jadranski straži in Orjuni, pa še to ne naravnost.

»Najbrž je imel tudi on v mislih samo članarino.«

O tem je Žef vedno bolj prepričan.

Sicer pa kaj bi počel pri Jadranski straži?

»Ali ni pred nedavnim kričala gospa na gospoda Aleša, da se z Jadransko stražo okorišča.«

Kako, Žef ne ve.

Ne ve, da je gospod Aleš eden izmed delničarjev Jadranske banke, ki naj bi mimo drugega skrbela tudi za preganjanje slovenske in hrvaške rojake, pa skrbi samo za take kakor so gospod Aleš in njemu podobni, drugače pa se ukvarja z vsem drugim, samo z domoljubjem ne, zaradi katerega — tako so, razumljivo, razglašali ustanovni delničarji — je bila ustanovljena.

V domoljubnih časih so lahko tudi 'domoljubne' limanice, da vanje domoljubni ljudje nosijo prihranke.

K Orjuni pa bi tudi ne šel, ker ga Orjuna spominja na fašiste.

Rudar Fakin, o katerem je slišal od Vipernika, da so ga ubili orjunaši, ga spominja na pobjo, ki so ga izvršili skvadristi nad njegovim očetom, ki je umrl na podoben način.

»Čudno, da nam tega nikoli ni povedal Peter,« se Žef spomni, da je Peter že nekoč govoril o nekakšnih orjunaših, s katerimi je imel zvezo onstran meje.

Odkar Žef to ve, mu niti na misel ne hodi, da bi postal orjunaš.

»Delavec sem. Med ubijalce delavcev ne sodim.«

Sicer pa tudi z drugimi organizacijami, ki se imajo samo za delavske, ni zadovoljen.

»Tudi te ne delajo drugega, kakor pobirajo članarino.«

Vsaj mnogi delavci se čedalje bolj nad tem pritožujejo.

»Najbrž se gospoda prav zaradi tega nad njimi ne pritožuje,« ugane Žef resnico.

Pezdirnikovi mu že zaradi Pezdirnika ne morejo biti pri sreč.

Pezdirnik je človek brez svoje hrbtenice. Hrešči kakor gramofon po želji gospode. Pa tudi Zadravec, ki ga štejejo med rdeče, ni kaj prida drugačen.

78

Miha Klinar

TIGROVEC ŽEF

»Tudi Zadravec je stisnil v nedeljo rep med noge... Sicer pa smo vsi šleve,« se Žef več ne upa soditi drugih, saj se tiste demonstracije v nedeljo tudi sam ni udeležil. »Sicer pa, vrag vedi, kako je s temi organizacijami? Zadravec in Goričnik sta si bila včeraj kakor pes in mačka, pa sta oba v isti strokovni organizaciji.«

Kako naj bi Žef vedel, zakaj sta tako različna.

»Hja,« si ne ve odgovoriti.

Tako minevajo ure. Potem sirena zatuli opoldanski odmor.

Žef gre pit vsakdanjo vodo, ki jo ima opoldan namesto vsakdanjega kruha.

Lačnemu človeku ni lahko opazovati ljudi, kako jedo, še bolj pa, da bi njegovo lakoto ljudje opazili in mislili, da jih s požiranjem slin prosi za grizljaj ali ostanek.

Delavci še ne vedo, na kakšen stradež je Žef obsojen. Na stradež in pomanjkanje, kakršnega ne poznajo niti cigani niti berači.

Prav gotovo bi se bolj sit prebijal skozi življenje, ko bi taval kakor brezposelni od vrat do vrat, zakaj kakšen odvečen grizljaj kruha se že še najde na marsikaterih vratih, če se ne daš odgnati že s prvo besedo.

Ljudje so siti vsakdanjega trkanja. Preveč jih trka. Zato ne odpirajo radi. Če ti odpro, ti odpro največkrat, ker so mislili, da prihaja kak znanec.

Zato vselej potrka ali pozvoni, kakor da si domač ali pa vstopi kar brez trkanja in zvonenja, če niso vrata zaklenjena. Če nisi siven, te odpravijo z 'nimamo' ali, že deset jih je potrkal, že desetim smo dali, kje naj pa jemljemo, tudi mi si moramo služiti kruh...

Slavko Tarman

8

Od Sredozemlja
do Atlantika

Človek ognjen v črn površnik, je potiskal voziček čez trg in vpil: »OMBRELLO, OMBRELLO!« Na cerkveni fasadi so se pod vlažno perutnico jokajočega marmornatega angela prerivali golobi. Dež se je nabiral v mlake in kaluže ter delal kolobarje v vodah CANALA GRANDE, po katerem si je črna gondola utirala pot proti DORSODURU.

»Acqua alta... visoka voda...«

Ob tej besedi se nihče ne vznemiri. Glave prikimajo, oči merijo višino lagune, vse brez strahu, zakaj poplave so danes stvarnost beneškega življenja. Prebivalci okraja CANNARIGIO mirno pobere svoje stvari in jih odnese nadstropje višje — če ga imajo.

Vse bolj se mrači, kmalu prične nezdrav veter — »široko« — goniti težko plimo proti središču mesta. Stojiš blizu bazilike SAN MARCO in temna, od nafte svetlikajoča se voda ti pljuska po čevljih. Mlaka se kmalu spremeni v ribnik in ribnik se razširi v odvetra razburkano jezero. Tako je, kot bi se veliki trg sv. Marka počasi vdajal pod težo tisočletne zgodovine.

Plima poplavi tlak na trgu, prodira pod oboke DOŽEVE PALACE, teče pod arkade knjižarne SAN SOVINO, vdre skozi vrata bazilike in pljuska ob vsele rumene in oranžne stole kavarn. Radovedno gledaš in brodiš nekam na višje.

8 ŽELEZAR

To se pripeti lahko katerikoli jesenski ali zimski dan. Visoka plima, ki je bila nekoč tako redek gost, zalije od leta 1960 Benetke po tridesetkrat na leto.

Visoke vode so kajpak ena najbolj vidnih nadlog poleg pogrezanja, ki ogrožajo še vedno očarljivo kraljico Jadrana. Umazanija razžira marmornate kipe, temni velikanska platna velikih mojstrov. Benetke hreščejo, pokajo, razpadajo — od čisto navadne starosti. Vedno več mladih zapušča mesto, odkoder sta jih pregnala vlaga in umazanija. Zmanjla so jih suha cenena moderna stanovanja na celine. Politično so še vedno Benečani.

Za vlado pomenijo Benetke namreč dve mesti — staro, ki se kakor narobkana morská žival vije po laguni — in miščasto, komaj nastajajoče mesto MESTRE blizu severno-zahodne obale, z velikim industrijskim centrom MARGHERO, polnim petrolejskih rafinerij, tovarn z bruhajočimi dimniki in rjavečimi odpadki. Lepota in zver, obe hočeta živeti in vendar druga drugo izključujeta.

Spoštovanje preteklosti in industrijski razvoj sta že ničkolikokrat onemogočila še tako dobronamerne načrte mestnih očetov.

NAJLEPŠA ČLOVEŠKA UMETNINA...

Je res obsojena na smrt? Se bo res morala ta edinstvena krasota vrniti v vode, iz katerih je zrasla?

So se tegobe, ki jih pozna modern svet, ena pa ima v mestu, ki ga je učenjak Bernard Berenson imenoval najlepša človeška umetnina — se posebno grenak priokus. Zanikati tega ni mogoče. Lahko se zgodi, da bo morje, čez sto let res terjalo Benetke nazaj, če ne bo človek posegel vmes. Mislim pa, da bo po hudih naporih stara Serenissima le prekanila svojo zlo usodo. Vsaj borila se bo za to. Z drznostjo in mednarodno pomočjo jim je že sedaj uspelo restavrirati okoli 30 poslopij, med njimi kakšnih šest pogrezajočih se cerkva, očistiti in restavrirati okrog 4000 kvadratnih metrov zidov in 1500 slik, ki so jih naslikali mojstri TINTORETTOVEGA in TIZIANOVEGA kova.

Kadar se sonce smeje, so Benetke eden izmed najprijetnejših krajev na svetu. Na trgu BARTOLOMEA COLLEONIA, lahko svobodno zadihšaš, okoli in okoli pa vre življenje. Po

bližnjem kanalu prevažajo blago in potnike do samih vrat benečanskih domov. Avtomobilov, motorjev in koles ni videti ob hišnih vratih, zato pa je privezanost tam nič koliko čolnov, ki čakajo kot kakšni nestrpni konji.

Sam sem prepričan, da bodo BENETKE živele, že zato, ker nosijo v sebi neko dragoceno skrivnost življenja. Čeprav so velikokrat pod vodo, je velika PIAZZA s svojim oblakom golobov še vedno najimennitnejša sprejemnica Evrope. In nič ne vpliva tako pomirjajoče kot bela bazilika SANTA MARIA DELLA SALUTE v ozadju.

TLA POD BENETKAMI SE POGREZAJO ŽE ZELO

Mesto je bilo zgrajeno 30 cm do 1,20 metra nad vodno gladino, tako, da ga niti najvišje vode ne bi mogle doseči. Do nedavnega je živel mirno, ker so njegovi aristokratski gospodarji poznali in spoštovali njegovo nevsakdanjo okolico. Dolga vijuga v obliki črke S, ki jo dela CANAL GRANDE skozi mesto, je pravzaprav star kanal med otoki. Skoraj vsi kanali so poglobljeni prehodi med 118 otoki, na katerih je zgrajeno mesto. Dokler se laguna ni spreminjala in je bilo mogoče napovedati višino plime, je bil varnostni pas okoli Benetk ozek, toda presenetljivo trpežen. Zdaj to ni več. Vendar si vsako vprašanje o tem, kaj je napak in kaj prav — nasprotuje. Gre za tisoče ljudi in njihovo zaposlitev, gre za milijone dolarjev, zakaj bodočnost pristanišča in industrijskega področja MARGHERA je odvisna od tega, kar bodo ukrenili v laguni, da bi preprečili pogrezanje in ukrotili morje.

Laguna je pravzaprav velika skrivnost. Ena izmed domnev, s katero se strinjajo skoraj vsi strokovnjaki in jo podpirajo s številni izviri na dnu lagune, je ta, da se mesto pogreza zato, ker industrija v MARGHERI potrebuje neznanske količine sveže vode. Samo v MARGHERI imajo 70 studentov, ki dajejo na milijarde litrov čiste vode na leto. V zemlji so skrite velikanske črpalke. Te so neverjetno znižale nivo talne vode odkar se je pričela industrializacija. Sloji sedimentov pod Benetkami se sesedajo, dno se useda in ga ni mogoče več dvigniti niti s ponovnim dovajanjem vode. Vse kar zaenkrat lahko store s skromnimi sredstvi je, da žive s škodo, ki si jo sami prizadele.

Živahna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice

Na 40. skupni seji obeh zborov skupščina občine Jesenice, ki je bila v sredo 17. oktobra, je najprej član predsedstva republiške skupščine Zdravko Krvina govoril o nekaterih vprašanih iz osnutka zvezne in republiške ustave. Poudaril je, da če smo s prvo fazo ustavnih sprememb dejali, da naj delavec odloča povsod tam kjer se odloča o življenju in delu, v temeljni organizaciji in komunah, potem je naloga druge faze ustavnih sprememb z novim delegatskim sistemom uresničiti te zahteve.

V javnosti se pojavlja tudi vprašanje, zakaj tolikokrat menjamo našo ustavo. Zdravko Krvina je dejal, da naša precej dinamična družba, razvoj družbenoekonomskih odnosov in samoupravljanja zahteva, da menjamo tudi politični sistem, da vso prakso, ki smo jo pridobili na poti samoupravljanja vgradimo v politični sistem. Treba je tudi vedeti, da se naša samoupravna družba še vedno konstituira in da iščemo najboljše oblike. Zatem je govoril o vprašanih delegatskega sistema, kako sestaviti občinski statut ter statute samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, kako bodo sestavljeni najvišji zvezni in republiški organi in podobno. Skratka govoril je predvsem o nalogah, ki nas ob sedanjih fazi ustavnih sprememb še čakajo.

Odborniki so imeli po zelo nazorni razlagi tudi nekaj konkretnih vprašanj, na katere je govornik tudi konkretno odgovoril.

Ker se je razprava o osnutkih zvezne in republiške ustave precej zavlekla, so v nadaljevanju seje najprej sklenili, do bodo razpravo o družbenem dogovoru o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini in o problematiki kmetijstva preložili na naslednjo sejo. Dalj časa pa so se zadržali ob problematiki javnih skladišč na Jesenicah.

Preko naše občine gre precejšen tranzitni promet, ki naj bi se predvidoma še povečal, ko bomo uresničili načrt boljše cestne povezave s tujino skozi predvideni Karavanski predor. Po znanih podatkih znaša tranzit preko naše občine približno četrtno vsega tranzita v Sloveniji, kar razumljivo zahteva carinska skladišča. Ravno zato je skupščina občine že pred leti sklenila začeti z urejanjem tega vprašanja, ob carinskih skladiščih pa naj bi uredili tudi javna skladišča za potrebe jeseniškega gospodarstva. V sodelovanju so: stanovanjska podjetja Jesenice, Kovinar Jesenice in Intervropa Koper s filialo na Jesenicah, uredili potrebna zaprta in odprta skladišča, železniški priključek in druge pomožne prostore, kar naj bi predstavljalo prvo fazo izgradnje teh objektov na Plavškem travniku. Čeprav so bili vsi zainteresirani obveščeni o začetku gradnje, čeprav na zazidalni načrt, niti na samo zamisel ni bilo pripomb, čeprav so upoštevali celo izrečene sugestije, pa se je sedaj, ko bi morala javna skladišča začeti delati, zataknilo. Carinarnica Jesenice je sredi septembra letos izdala odločbo z obrazložitvijo, da niso podani vsi pogoji za otvoritev, ker manjkajo carinski aranžirni tiri.

Tako člani konzorcija kot tudi odborniki so bili na seji mnenja, da to ne bi smela biti ovira za začetek dela. Upravičeno je bilo postavljeno vprašanje, kdo lahko negira sklepe skupščine občine, ki z novo ustavo kot osnovna samoupravna celica dobiva še večje pravice in pristojnosti. Mnenja so bili, da je treba urediti odnose in zahtevali, da se glede na smernice gospodarskega razvoja občine carinska skladišča začnejo delati.

Odborniki so se strinjali s podpisom družbenega dogovora o usmerjanju in pospeševanju razvoja živilnoroje, predelave in prodaje živilskih proizvodov v Sloveniji. Dogovor naj bi podpisali izvršni svet skupščine SR Slovenije, skupnost slovenskih občin, Gospodarska zbornica

SRS, Zadruga zveza Slovenije in Biotehnična fakulteta v Ljubljani. Z dogovorom in vsem kar ta predvideva, pa naj bi v prihodnje pospeševali rejo goveda, prašičev in perutnine, kar je tudi v interesu stabilizacije našega trga. Dogovor predvideva tudi posebno rizično rezervo, s katero naj bi omilili posledice večjih tržnih nihanj, kratkoročno pa bi lahko iz sklada pomagali tudi pri nakupu redukcijskih materialov. Na seji so sklenili, da ukinejo konzorcij TUR-INVEST, ki so ga sestavljale nekatere delovne organizacije naše občine in katerega namen je bil izgradnja turističnih objektov v Kranjski gori. Poslovni odbor konzorcija je namreč ugotovil, da je opravil svojo nalogo. Istočasno pa so soglašali, da občina Jesenice skupaj z vsemi zainteresiranimi organizacijami združenega dela pristopi k združevanju sredstev za doseganje skupnih poslovnih ciljev v ATC (alpski turistični center) Kranjska gora. V Gornjesavski dolini je potrebno urediti in zgraditi še vrsto objektov, da se bo to območje še uspešneje vključilo v turistično gospodarstvo Slovenije in širšo turistično ponudbo. Skupščina občine Jesenice je sklenila v treh letih prispevati 300.000,00 novih dinarjev.

Strinjali so se tudi, da center srednjih šol na Jesenicah ustanovi

dislocirani oddelek ekonomske šole v Radovljici.

Na seji so opravili tudi nekaj razrešitev in imenovanj. Za direktorja delavske univerze na Jesenicah so ponovno imenovali Miha Cenca, za direktorja glasbene šole na Jesenicah pa Janka Pribošiča. Za delegata občine v razpravi o dokumentu o kadrovski politiki so imenovali Zdravko Smoleja in namestnika Jožeta Podobnika. V komisijo za spremembe in dopolnite statuta so k sedanjim sedmim članom imenovali še Tomaža Kavara in Marijo Rozman. V iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne stanovanjske skupnosti so namesto umrlega Silva Volontarja imenovali Lada Šanca. Ker likvidacijska komisija obrtnega podjetja za vzdrževanje hiš, steklarstvo in komunalno dejavnost na Jesenicah ni opravila dela, je predsednik Alojz Selan dal ostavko, namesto njega pa so imenovali Ivanko Novak. Končno so imenovali še iniciativni odbor za ustanovitev kmetijske zemljiške skupnosti.

Ob koncu seje so razpravljali še o tem, da svet za gospodarstvo pri skupščini občine kar trikrat zapovrstjo ni bil sklepčen, kar kaže na slab odnos odbornikov do problemov gospodarstva v občini. Sklenili so opozoriti člane sveta, prav tako pa tudi vse tiste odbornike, ki zelo neredno prihajajo na seje skupščine občine, da so dolžni sprejeti dolžnosti opraviti do konca. Čeprav je sedanjí mandat podaljšan do spomladi prihodnjega leta, je bilo rečeno, naj bi se vseeno prizadevali uspešno zaključiti mandatno obdobje. t.l.

Komemoracije ob dnevu mrtvih

Na Jesenicah na grobovih padlih borcev bo komemoracija v sredo, dne 31. oktobra, ob 16. uri.

Poleg govornika in recitatorjev sodeluje še:

- pihalni orkester Jeseniških železarjev,
- pevski zbor Jeklar in
- srednješolski pevski zbor Blaž Arnič.

Na praznik 1. novembra bo komemoracija v počastitev padlih borcev in vseh mrtvih na pokopališču na Koroški Beli ob 9.30 uri.

Ob 11. uri igra pihalni orkester na pokopališču na Blejski Dobravi, ob 11.30 bo žalna komemoracija pred spomenikom padlih borcev na Blejski Dobravi.

Pokrajinski odbor OF za Gorenjsko

Junija letos, ob priliki zbora gorenjskih aktivistov v Podlublju, so se dogovorili, da naj bi ustanovili pokrajinski odbor OF za Gorenjsko. Tako je bila pred kratkim v Kranju konstituantna seja, na kateri so za predsednika izvolili Igorja Peternela, ki je bil že med NOB sekretar pokrajinskega odbora OF, za predsednika pa Franca Konoblja-Slovenka z Jesenic. Naloga novoustanovljenega odbora bo oživljanje tradicij NOB, organizacija vsakoletnih zborov aktivistov in pa zbiranje zgodovinskega gradiva. Poleg tega so se domenili, da bodo ustanovili tudi orkožne odbore. Tak odbor imamo že ustanovljen v okviru jeseniško radovljiške občine, ustanovili pa jih bodo tudi v Kranju, Škofji Loki in Kamniku.

Šesto srečanje aktivistov Gorenjske bo prihodnje leto v jeseniški občini. Ker bo prihodnje leto tudi 30-letnica od ustanovitve gorenjskih partizanskih odredov so pregledali, da naj bi proslavljanje združili z zborom.

Redna seja OK SZDL Jesenice

Za danes, 26. oktobra, je predsednica Mara Taler sklicala sedmo sejo občinske konference SZDL Jesenice. V obravnavo predlaga poročilo in povzetek javne razprave o osnutku ustave SFRJ in SRS ter o predlogu družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini Jesenice. Na seji je tudi predvidena razprava o tezah nadaljnega razvoja SZDL in o formiranju medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko. Na seji bodo predlagane nekatere kadrovske spremembe v vodstvu občinske konference SZDL Jesenice. O poteku seje bomo več poročali v naši prihodnji številki Železarja.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Svetlejši dnevi za jeseniške upokojence v domu dr. F. Berglja

Zaradi vedno večjega pomanjkanja prostora v obstoječem domu dr. Franceta Berglja, kjer najdejo dom številni upokojenci in drugi nege potrebni občani, se je socialni zavod dr. Fr. Berglja odločil, da poveča kapacitete.

Delavci SGP Save so v juliju pričeli s pripravljalnimi deli za nov šest etažni objekt. Objekt je lociran severno od obstoječega doma. Sestavljata ga dva med seboj povezana — lomljena trakta. Lega objekta omogoča maksimalno osončenje stanovanjskih prostorov in pogled na Mežakljo in proti Gornjesavski dolini. V pritličju bodo skupni prostori: jedilnica, sanitarije, čajna kuhinja, pomivalnica, prostor za obiske in prostori za razvedrilo. V petih enakih etažah bo v 50 garsonjerah z balkoni našo zasluženi počitek 90 občanov.

Objekt bo nudil stanovalcem veliko udobje. Vsi prostori bodo centralno ogrevani, v vsaki garsonjeri je predviden telefon in domofon. Dostop do bivalnih prostorov bo po stopnicah ali z dvigalom. V vsaki etaži je predvidena bolniška soba za nudenje zdravstvene pomoči.

Izvajalci računajo, da bo objekt zaključen v drugi polovici leta 1974.

Novice iz radovljiške občine

V organizaciji sindikata prosvetnih delavcev z Bleda je prejšnjo soboto in nedeljo s Kompasovim avtobusom obiskalo Budimpešto 54 članov in svojcev. Pod vodstvom prizadevnega vodiča Pavla Merlaka so si navzlic omejenemu času ogledali večino zgodovinskih in umetniških znamenitosti madžarske prestolnice ter obe obalni področji Blatnega jezera.

Do 1. oktobra so v 28 sindikalnih organizacij po delovnih kolektivih zbrali za izgradnjo spominskega doma v Kumrovcu 62.177 din. Najbolj so se izkazali delavci Plamena s po 30 din na posameznika, slede pa jim Murka Lesce, Iskra Lipnica, postaja milice v Radovljici in osnovna šola Gorje, kjer so prispevali več kot 20 din na posameznika. V ostalih podjetjih bodo končali z akcijo predvidoma do konca meseca.

Ob navzočnosti domačih radioamaterjev, predstavnikov drugih radioklubov, družbeno političnih organizacij in občinske skupščine so v nedeljo 14. oktobra imeli ustanovno skupščino radiokluba v Gorjah, ki bo nosil ime Pokljuka. Klub, ki je bil doslej sekcija radiokluba Lesce, ima 17 članov, od teh že 7 izprašanih in več pripravnikov. Več kot 20 kartic dokazuje, da so gorjanski radioamaterji vzpostavili zveze z amaterji z vseh kontinentov.

Včeraj 25. 10. je občinska konferenca SZDL sklicala reden posvet duhovnikov iz radovljiške občine. Razpravljali so o aktualnih vprašanih odnosov med cerkvijo in družbo in o konkretni problematiki s tega področja v občini Radovljica. SZDL sklicuje takšne posvete že več let po dvakrat na leto.

V Bohinjski Bistrici so prejšnji četrtek 18. 10. pokopali dolgoletno sekretarko in aktivistko občinskega odbora RK Slavko Pagon. Pokojnica je bila med NOB najprej aktivistka, nato pa borka NOV.

V sredo 15. oktobra je bila redna seja skupščine Temeljne izobraževalne skupnosti Radovljica. Na dnevnem redu je bilo poročilo o delu organov skupščine in strokovnih služb, potrditev zaključnega računa TIS in sklada za otroško varstvo za 1972. Razen tega so tudi obravnavali in sprejeli letošnji program vzgoje in izobraževanja.

Tovarna Elan iz Begunj je prejšnji mesec organizirala seminar o plastičnih čolnih za prodajalce in kupce iz vse države. Seminarja se je udeležilo kar 70 povabljenih partnerjev, katere so seznanili s kolekcijo čolnov za 1974. leto. Na umetnem jezeru v Mostah pa so preizkusili njihove plovne sposobnosti.

Do 18. oktobra so osnovne sindikalne organizacije pripravile okoli 80 javnih razprav po delovnih organizacijah v občini, ki se jih je udeležilo nad 3500 delavcev. V nekaterih podjetjih so organizirali razprave tudi po delovnih skupinah. V Verigi so imeli kar 18 takšnih skupin, v Plamenu 8, v Almiri 4, prosvetni delavci 4 itd. O ustavnih novostih pa so bili seznanjeni tudi vsi učenci 7. in 8. razreda osnovnih šol, v okviru predmeta temelji socialistične morale.

Na 58. seji obeh zborov občinske skupščine, v sredo 24. 10. so najprej obravnavali poročilo o lovu, ribolovu in čebelarstvu, nato pa so sprejeli odlok o obrtni dejavnosti, ki se lahko opravlja kot postranski poklic, odlok o obrtnih in drugih dejavnostih, ki imajo družbeni interes, odlok o potrditvi zazidalnih načrtov Dobe III, Rečica, Polje in Koritno. Skupščina je izrekla soglasje k pripojitvi Vodovoda Radovljica k SGP Gorenje in komunalnega podjetja Bled k obrtnemu gradbenemu podjetju Bled.

V organizaciji občinske zveze za telesno kulturo je bilo v soboto 20. oktobra v Mošnjah občinsko tekmovanje v jesenskem krosu. Med 43 sodelujočimi iz 8 društev so zmagali: pri članih Zdravko Ržen iz Kamne gorice, pri starejših mladincih Dušan Pušnik iz Ribnega, pri mlajših mladincih Iztok Bevc iz Kamne gorice in pri mlajših mladinkah Ljubica Suštaršič iz Begunj.

JR

Vzgojna dejavnost v osnovnih šolah

Poučevanje in vzgojanje je zaobseženo v enem in istem procesu. Neka konkretna dejavnost ima lahko večji ali manjši vzgojni poudarek, kar je odvisno od same vsebine, časa in kraja in starosti ter osebnostnih potez učitelja in učencev.

Vzgoja na prvotni stopnji, ko otrok s svojo razsodnostjo še ne sodeluje, je vzgoja navad. To so osnovne higijenske navade, bonton, osnovni socialni odnosi in podobno. Vse te elemente pridobi otrok še na stopnji »nezavedanja« po metodi zahtev in ponavljanja. Zato je v tej dobi še posebej pomembno, da otrok vidi v odraslih tudi vzor, kajti vsako drugačno vedenje mu pomeni nerazumljiv konflikt.

Pozneje v mladeniški dobi, ko sodeluje kot osebnost z vsemi sposobnostmi doumevanja, mlad človek doume tudi drugačna stališča, ki mu ne povzročajo notranjih konfliktov. To pa tudi pomeni, da se idejna vzgoja lahko začne šele takrat, ko je mlad človek psihično dozorel za taka spoznanja, to je po dvanajstem letu starosti. Vendar ne bi dosegli dobrih uspehov, če ne bi bila vzgoja še prej usmerjena h kasnejšemu pravilnemu spoznavanju osnovnih zakonitosti družbe, življenja in sveta. Naša osnovna šola je dolžna mladino poučevati in vzgajati hkrati, vendar je vzgojne učinke težje izmeriti kot izobrazbene. Eden od merskih kriterijev je prav gotovo aktivnost. Če nekdo dela, obstoja verjetnost, da bo dosegel tudi rezultate. S tega vidika želimo tudi prikazati vzgojne dejavnosti v šolskem letu 1972/73, ki so jih šole razvijale izven rednega pouka.

Na vseh šolah so razvite razredne in šolske skupnosti, zasnovane na principu samoupravnih odnosov, na osnovi katerih učenci iščejo skupno pot pri delu in celotnem življenju šole. Bistvena vsebina samoupravljanja v osnovni šoli so problemi in naloge učencev. Problematika pouka, prostovoljnih dejavnosti ter drugih vzgojno izobraževalnih dejavnosti šole in organizacije učencev pa sestavljajo konkretno vsebino za samoupravno vzgojo in prakso učencev.

Z delovanjem učencev v pionirski organizaciji, v aktivu zveze mladine Slovenije, v pomladki Rdečega križa, v taborniških in drugih šolskih in izvenšolskih dejavnostih se vključujejo učenci v širše akcije in manifestacije političnega, kulturnega, humanitarnega in športnega značaja, kjer se izobražujejo, vzgajajo in postajajo soustvarjalci tokov v sredini, kjer živijo in delajo. Vse te organizacije v osnovnih šolah delajo po lastnih programih in imajo tudi mentorje. Kljub dokaj masovnemu vključevanju mladine v razne organizacije pa ostaja odprto vprašanje kvalitete, bogastva vsebine in akcij in v koliki meri oblikujejo mladino v socialistično osebnost. Zato vse te organizacije ne bi smele predstavljati le občasne aktivnosti, temveč zahtevno nepretrgano dejavnost, ki naj izhaja iz potreb mladih in se tesno vključuje v okolje.

Vidno mesto med izvenšolskimi dejavnostmi učencev zavzemajo krožki. V razne krožke, kot so interesni krožki, vezani na učne predmete, kulturno umetniški krožki, tehnični in telesno vzgojni krožki, je bilo vključenih 2095 učencev, pri čemer je treba upoštevati, da mnogi učenci delujejo v več kroških hkrati.

Sole se predstavljajo javnosti tudi s svojimi šolskimi glasili (Prešernov rod, Ježkov rod, Mladi samorastnik, Mladi kovinar...) ter s sodelovanjem v lokalnem in drugih časopisih in glasilih.

Učenci osnovnih šol se masovno vključujejo v razna tekmovanja. V Jugoslovanskih pionirskih igrah je tekmovalo 971 učencev, v Veseli šoli Pionirskega lista 65 učencev, Finžgarjevo bralno značko in cicibanovo značko je prejelo 1396 učencev, tekmovanje mladih matematikov,

tekmovanje v znanju angleškega jezika, tekmovanje modelarjev, šahistov, v poznavanju prometa in prometnih predpisov je zajelo 854 učencev; v športna tekmovanja in prireditve je bilo vključenih več kot polovica učencev, pri čemer so učenci dosegli pomembne uspehe, saj se je mnogo posameznikov in ekip uvrstilo na prva mesta tako na medobčinskih pa tudi republiških tekmovanjih.

V sklop vzgojnega delovanja šol vključujemo tudi razne akcije (denarne, zbiranje starega papirja, obleke...), stike z borci NOB, sodelovanje z delovnimi organizacijami, šolami, JLA, društvi, razstave, pisanje nalog ipd. Te vzgojne akcije so na osnovnih šolah pestre in številne, včasih tudi neenakomerno časovno porazdeljene, tako da zaradi masovnosti često izgubljajo svoj osnovni socialni, solidarnostni in humanitarni pomen. V delovnih akcijah, zlasti v akciji »Očistimo naše okolje« je sodelovalo 1460 učencev. 2715 učencev je sodelovalo v raznih zbiralnih akcijah. V akciji zbiranja starega papirja je v SRS zasedla osnovna šola Tone Čufar prvo mesto, osnovna šola Prežihov Voranc peto mesto in osnovna šola Koroška Bela osmo mesto. Na

tekmovanju mladih tehnikov Jugoslavije v Kragujevcu so učenci osnovne šole P. Voranc prejeli eno zlato in dve srebrni medalji. V javnih nastopih je sodelovalo 1614 učencev, v pevskih zborih pa 295 učencev.

Šola afirmirajo in vključujejo v tok družbenih dogajanj tudi šolska športna društva s svojimi tekmovanji in prireditvami ter aktivna udeležba učencev v zunanjih športnih društvih, katerim je šola dostikrat zunanji vir mladih talentov. Šolska športna društva delujejo na vseh šolah in imajo skupno 844 članov.

Želeli smo prikazati le kvantitativnost vzgojnih dejavnosti, ki jih razvijajo osnovne šole v naši občini, teže pa je ovrednotiti kvaliteto. Saj je vsebina vzgojne dejavnosti največkrat odvisna od osebnosti mentorja, ta jo načrtuje organizira in usmerja. Pogosto delamo šolam krivico, ko terjamo od njih prav vse ali pa jo obsojamo nasploš, ne da bi pri tem globlje poznali njeno delo. V najbolj pristni vsebini je šola istočasno odraz širše družbene klime in ne more z najboljšimi hotenji doseči nekaj, česar družbena okolica, v kateri šola dela in živi, ne goji, ne podpira ali ne terja. Če starši, samoupravni forumi, sosesčina in vsi v regiji živijo ne podpirajo šole v njenih programih in prizadevanjih, potem bodo šolski napori ostali skromni.

-an-

V žirovniški šoli telovadnica je in je ni

Pred šestnajstimi leti je zrasla nova osnovna šola v Zabreznici. Že takrat je bila premajhna, da bi vanjo lahko spravili vse šolarje v šestnajstih oddelkih v eno izmeno, zato je bil pouk v novi šoli samo za šolarje od petega do osmega razreda, ostali razredi pa so še vrsto let imeli pouk v stari zgradbi osnovne šole na Breznici. Pozneje se je izkazalo, da je vzdrževanje stare stavbe predrago, zato so se odločili zopet za dvoimenski pouk in za preselitev vseh razredov v novo šolo. Učilnice so pridobili tako, da so oddelke namestili v kabinet, fizikalno učilnico in v risalnico, tako je bila vsa šola pod eno streho. V prijaznih, svetlih učilnicah se je od triletni na osem do pete ure popoldne zvrstilo nad tristo petdeset šolarjev iz številnih vasi, ki spadajo pod šolski okoliš osnovne šole Žirovnica.

Pred šolo je skoro neopazno nastalo najprej igrišče za odbojko, nato travnatno telovadišče, končno pa se je prostor razširil v igrišča, skakališča in tekaško stezo. Na tem prostoru je skozi vse šolsko leto ob količkaj primernem vremenu vsak šolski dan vse živo, saj je to osnovni življenjski prostor šole za telesno vzgojno delo. Telovadnice šola namreč ni imela. Ko so gradili novo šolo brez telovadnice, je bilo rečeno, da bo zagotovo v treh letih tudi ta zgrajena. Vendar je poteklo celih šestnajst let, da se je ta obljuba izpolnila.

Danes telovadnica stoji. Velika, opremljena z vsem orodjem. Sodobna telovadnica. V njej so narisana igrišča za odbojko, košarko in za rokomet, v njej je vrsta orodij in naprav, ki jih vsaj nekateri žirovniški šolarji še nikoli niso videli. Toda žirovniški šolarji še vedno telovadijo ob količkaj primernem vremenu zunaj na telovadišču in na igriščih. Tudi, če je vreme hladno, deževno, megleno, samo, da ne dežuje. Če pa dežuje, se zatečejo v hodnik. Ta »telovadnica« je tri metre širok, poltretji meter visok in okoli trideset metrov dolg prostor v pritličju. V tem hodniku so imeli ob slabem vremenu telovadbo šestnajst let. V njem telovadijo še danes, ko je hod-

nik še za en meter ožji. Ker je v njem ob stenah naloženo pohištvo za nove učilnice, ki so še v gradnji.

Nova telovadnica pa stoji, opremljena in zaklenjena. Šolarji samo hrepenče gledajo v njena velika okna in v zasteklena široka vrata. In ravno zaradi teh velikih, svetlih oken in teh zasteklenih vrat šolarji ne smejo v novo telovadnico. Niso namreč zavarovana z mrežami, kot to terja predpis in varnost otrok. Prav tako niso zavarovani grelci ob stenah. Le-ti so še nevarnejši in tudi zanje velja predpis o zavarovanju z mrežami, da se igralci in telovadci ob njih ne bi poškodovali. To je zavarovanje zdravlja in življenja otrok.

Ti grelci so poglavje zase. Projektant jih je projektiral v višino poldrugi meter od tal. Potem so ugotovili, da v telovadnici pri tleh ne bo nobenega gretja, če bodo grelci tako visoko, ker topel zrak pač ne pada k tlu, marveč se dviga k stropu. Zato so pri tleh ob pritličnih oknih naredili globoke niše, kamor bi se lepo skrili grelci in ogrevali tudi tla. Preko grelcev naj bi Elan pritrtil letvenike ob vsej dolžini stene in s tem zavaroval grelce. Tako bi bilo ogrevanje pri tleh urejeno, pritlična okna bi bila zavarovana z grelci v nišah, letveniki pa bi pokrili grelce in zavarovali otroke pred udarci ob nevarno rebrasto kovino, skratka, vse bi bilo na svojem mestu.

Toda zgodilo se je vse drugače. Izvajalci del so najprej postavili grelce izven stene in precej od tal, ne pa v temu namenjene niše, Elan preko grelcev ni mogel postaviti letvenikov in jih je postavil k nasprotni steni. Tako so ostale okenske niše prazne in steklo nezavarovano, med grelci pa tolikšni presledki, da bodo kot nalašč lovili žoge v okna. Izven stene postavljeni grelci so telovadnici vzeli kakih petnajst kvadratnih metrov prostora v vsej dolžini stene, ob nasprotni steni postavljeni letveniki pa so telovadnico zopet zožili za četrtr metra.

Toda sedaj je treba pred grelci v vsej dolžini prostora postaviti varovalne mreže zaradi grelcev in zaradi oken za njimi. Prav tako je treba zavarovati z mrežami vse zasteklene površine ob vratih v telovadnico in v stališnice. Baje je bilo to zagotovljeno že v načrtu, toda mrež ni nihče postavil. Telovadnica tako stoji in čaka že poldrugi mesec. Ob tehničnem prevzemu je komisija ugotovila še nekatere pomanjkljivosti, toda vse stoji. Kako dolgo še?

Šestnajst let smo bili brez telovadnice, pa je minilo, bi kdo rekel. No, bomo pa še malo potrpežli, nekaj dni, tednov... Ali pa morda kar nekaj mesecev? Ali bo čez tristo petdeset žirovniških šolarjev v mrzlih jesenskih dneh, ki so pred nami, le hrepenče gledalo v okna in v vrata nove, sodobne telovadnice? Kdor je dolžan reči še zadnjo besedo, da bo telovadnica usposobljena za uporabo, naj jo reče.

Pravilno bi bilo, da bi tisti, ki so napake zakrivali, le-te tudi popravili na svoje stroške in v skladu s tem, kar je bilo v načrtu. Če pa to ni mogoče, naj vsaj dela dokončajo tako, kot to zahtevajo predpisi, da bo prostor mogoče uporabljati. Tedi, ki so pred nami, so tisti del šolskega leta, ko je telovadnica najbolj potrebna za izvedbo ur telesne vzgoje.

Ljubiteljem knjige

Obveščamo vas, da je tik pred izidom zbirka izrekov:

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA

To je izbor napotkov, modrosti in izrekov velikih mož sveta in jo priporočamo vsem, ki jim je pri srcu svet razmišljanja. Cena brošure izdaje je 24,- din. Naročila sprejema: Kulturni atelje Slovenije, p.p. 179, Ljubljana.

Naročilnica:

Podpisani:

Naslov:

Naročam obvezno ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

Naročnino bom poravnal po povzetju.

Zakaj je kino na Dovjem zaprt — kam sedaj?

V zvezi s člankom, ki je bil objavljen v Železaru 5. oktobra 1973 sem se zamislil in ker poznam razmere, ki so bile opisane vsaj približno tako kot avtor članka, sem se odločil, da ob takem pisanju nikakor ne morem molčati.

Gre namreč za članek, ki opisuje, zakaj je kino na Dovjem zaprt in kakšni so vzroki, ki so privedli KUD — Jaka Rabič do tega drastičnega ukrepa. Na začetku naj povem, da se z vsem, kar je napisano, ne strinjam. Res je, da se je med filmskimi predstavami v kinodvorani kadilo, vpilo in razgrajalo, nikoli pa mi v glavo ni priletela kakšna steklenica ali cigaretni ogorek. Priznavam tudi, da je vse to počela predvsem mladina, čeprav velja omeniti, da so pri tem včasih sodelovali tudi tisti, ki pravijo da niso več mladina in če se prav spominjam, so pred petimi ali šestimi leti, ko sem začel hoditi v kino, ravno ljudje blizu tridesetih sem in tja razgrajali, to razgrajanje pa se je do letošnjega leta razvilo do neslutnih oblik in razsežnosti. Iz tega lahko vidimo, da z razgrajanjem ni začela mladina, ki je obsojena kot glavni krivec za anarhijo in nered v dvorani.

Če analiziramo ta pojav, se moramo najprej vprašati, zakaj je bilo razgrajanje sploh možno? Odgovor je na dani. Predvsem zato, ker med kinopredstavo ni bilo v dvorani nikogar, ki bi skrbel za red in mir. Jasno je, da biljeterka ni mogla umiriti objestnežev, toda za red in mir bi prav gotovo lahko poskrbela ali KUD — Jaka Rabič ali kinematografsko podjetje Jesenice. Kako? Enostavno. Dolgo je že od tega, ko je bil pri vsaki predstavi v dvorani navzoč tovariš milničnik in imel je rezerviran svoj sedež. Ali je to danes nemogoče? Mislim, da ne, če pa je to res nemogoče, mislim biljeterki razgrajanje ne bi bilo težko poslati k sodniku za prekrške na Jesenice. Prepričan sem, da bi jih hitro in učinkovito izučil. Med predstavami bi vladal red in mir in inventar bi bil manj poškodovan.

Avtor članka tudi piše, da so mnogi obiskovalci prenehali obiskovati predstave zaradi razgrajanja. Trdim, da je to le deloma res. To kar naši filmski distributerji uvažajo, je nekaj nezasiščenega, nekaj pokvarjenega. Ali res moramo uvažati vse kar je slabega? Ali se res ne da ljudstvo pritegniti v dvorane drugače, kot z zahodno propagando, s kriminalkami in kavbojkami, ki poveljujejo degeneriranost zahodnega sveta, predvsem ZDA?

Pri vsem tem mi je jasno, da niti KUD Jaka Rabič, niti Kinematografsko podjetje Jesenice ne moreta nič pomagati, to je širši problem, mislim da obsega vso Jugoslavijo, to je že obči problem naše družbe. Hočem povedati, da naj bi se kinematografsko podjetje zavzemalo za boljše programe, ne pa, da drugo za drugo kinodvorane zapirajo zaradi ekonomskih izgub, kajti bistvo tega,

da je kino na Dovjem zaprt ni razgrajanje in anarhija, ampak preprosto — slab obisk in premalo dohodka.

Na Jesenicah je možno polniti dvorane s kavbojkami in kriminalkami najslabše vrste predvsem zato, ker so ljudje, ki prihajajo v dvorane iz drugih republik s programom popolnoma zadovoljni, kar pa ne kaže na nič drugega kot na nezadostno filmsko vzgojnost, ki je očitno še slabša kot v Sloveniji, pa že pri nas je nezadostna. To navajam predvsem zato, ker je večina obiskovalcev del jesenskih kinematografov sestavljena iz delavcev iz bratskih republik.

Ko sem že omenil filmsko vzgojo, lahko napišem tudi to, da je filmska vzgoja eden resnih družbenih problemov, neposredno povezan z uvozom in odkupom filmov, predvsem pa z oblikovanjem socialistične morale in z oblikovanjem estetskega čuta. Marsikdo si bo mislil, da nisem poklican, da bi o tem razglabljal. Deloma priznam, rad bi le spomnil tiste, ki so za to poklicani, naj že nekaj storijo, kajti tako naprej ne sme iti. Avtorju članka bi rad povedal, da je tudi to, kar sem napisal o uvozu filmov in filmski vzgoji vplivalo na razgrajanje in anarhijo v dovski kinodvorani. Mladina in drugi, ki so prihajali v kino, so najbrž le malo slišali o filmski vzgoji in o tem, kakšen film je dober in kakšen slab.

Avtor je proti koncu članka zapisal med drugim tudi dobesedno takole: »Kam sedaj, se sprašuje mladina?« Jaz pa se vprašujem: »Quo vadis, kulturno življenje v krajevni skupnosti v Dovje — Mojstrana?«

Upam, da se v KUD — Jaka Rabič zavedajo, da s takimi ukrepi mladine ne bodo pridobili, čeprav sami vedo, da mladina potrebuje za dejavnost društva. Kolikor vem, trenutno v KUD Jaka Rabič deluje samo folklorna sekcija, ki jo seveda sestavljajo mladi in moram reči, da folkloristi uspešno delujejo, to pa je žal tudi vse, kar se kaže v delovanju KUD Jaka Rabič na zunaj. Vem, da se letos popravljajo dvorane, da se je postavil nov oder, da bodo potrebni novi podi. Sprašujem se, kaj bomo letos jeseni in pozimi videli na odru na Dovjem. Boginja Talija spet odpira svoje hrame, gledališka sezona se je začela, na Dovjem in v Mojstrani pa bo najbrž še ena suha gledališka sezona. Videli bomo mogoče dve ali tri proslave. Vse to pišem na podlagi izkušenj iz preteklega in prejšnjih let in predvidevam, da bo letos podobno. Lahko mi verjamete, da bom najbolj zadovoljen, če ne bo tako. Z veseljem bom napisal, da se je kulturno življenje premaknilo oziroma obrnilo na bolje. Ivan Lah

Spominsko obeležje pod Kriško steno

Marjan Zorč, odličen mladi plezalec, ki je naglo dozoreval v veliko obetajočega alpinista, je v zanosu mladostnega poleta s tovarišem na vrvi v rekordnem času preplezal izredno težko Rdečo zajedo v severni steni Rakove Špice nad Krnico. Pri sestopu preko Kriške stene po zavarovani poti pa se je mladec smrtno ponesrečil.

Na pobudo svojcev, prijateljev, tovarišev in znancev pokojnega Marjana, bo AO PD Jesenice v nedeljo, dne 28. oktobra odkril spominsko obeležje nad Krnico pod mogočnimi stenami Zadnjega Prisojnika, Škrbine v Zadnjem Prisojniku, Razorjem in Kriško steno, kjer so skalni vršci izraženi v najlepši lepoti in veličini, v spomin na ponesrečenega alpinista Marjana Zorča.

Spominsko obeležje so po zamisli in osnutkih načelnika AO Jesenice izdelali prijatelji, znanci in tovariši na plezalni vrvi pokojnega Zorča. Odkritje spominskega obeležja z nagovorom in polaganjem cvetja, bo v nedeljo 28. oktobra ob 10. uri, ne daleč od planinske postojanke v Krnici.

Plezalni klin z uponko in posvetilom na skalnem bolvanu bo mimoideče proti Kriški steni spominjal na mladega obetajočega plezalca Marjana Zorča, ki je odšel mnogo prezgodaj, mnogo premlad iz naše srede.

Delavci SGP Sava bodo v kratkem pričeli graditi drugo členjeno stolpnico, zahodno od opuščene pokopališča ob koroški progi na Jesenicah. Ker so na tem prostoru doslej stale garaže, jih podirajo, lastnikom pa so za spravilo avtomobilov, zahodno od Kurilniške ulice, v bližini otroškega vrta na Plavžu, postavili provizorije, ki jih ne vidimo na sliki. Kasneje bodo ti lastniki dobili prostor v garažni hiši, ki jo bodo zgradili.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

27. in 28. oktobra ameriški barvni film **VITEZI IGRALNICE** ob 17. in 19. uri, režija Giuseppe Colizzi, v gl. vlogi Bud Spencer
29. oktobra, ameriški barvni risani film **PINK PANTERJA** — Festival smeja ob 17. in 19. uri
30. oktobra, grški barvni film **LJUBEZEN V BAZUKI RITMU** ob 17. in 19. uri, režija Aleos Sakelbarios, v glavni vlogi Aliki Vocyllaki
31. oktobra, ameriški CS barvni film **LJUBEZENSKI SESTANEK** ob 17. in 19. uri, režija Sidney Lumet, v glavni vlogi Lotte Lenya
1. novembra ZAPRTO
2. novembra ameriški barvni film **POLETNI MORILEC** ob 17. in 19. uri, režija A. Isasi, v glavni vlogi K. Malden Chris Mitchum
3. novembra ameriški barvni film **DOC HOLLIDAY** ob 17. in 19. uri, režija Franc Perry, v glavni vlogi Stacy Keach

KINO PLAVŽ

27. in 28. oktobra grški barvni film **LJUBEZEN V BAZUKI RITMU** ob 18. in 20. uri
29. oktobra ameriški barvni film **VITEZI IGRALNICE** ob 18. in 20. uri
30. oktobra ameriški barvni film **PINK PANTERJA** ob 18. uri, amer. barvni film **VITEZI IGRALNICE**

ob 20. uri

31. oktobra ZAPRTO
1. novembra italijanski barvni film **SOCCO IN VANZETTI** ob 18. in 20. uri
2. novembra ameriški CS barvni film **LJUBEZENSKI SESTANEK** ob 18. in 20. uri
3. novembra nizozemski CS barvni film **ZAPISKI PROSTITUTKE** ob 18. in 20. uri

KINO DELA VSKI DOM JAVORNIK

27. oktobra ameriški barvni film **DOLARJI** ob 19. uri
28. oktobra jugoslovanski barvni film **CVETJE V JESENI** ob 17. uri
28. oktobra nemški barvni film **HEINTJE — SONCE BO ZOPET ZASIJALO** ob 19. uri
3. novembra italijanski barvni film **SACCO IN VANZETTI** ob 19. uri

KINO KRANJSKA GORA

27. oktobra jugoslovanski barvni film **CVETJE V JESENI**
28. oktobra italijanski barvni film **SACCO IN VANZETTI**
31. oktobra grški barvni film **LJUBEZEN V BAZUKI RITMU**
1. novembra ameriški CS barvni film **LJUBEZENSKI SESTANEK**
3. novembra ameriški barvni film **VITEZI IGRALNICE**

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA ŠIMICA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje ter poklonjeno cvetje in vence. Najlepša hvala vsem, ki so mi nudili prvo pomoč ob nesreči, posebno pa še osebu kirurškega oddelka bolnice Jesenice za vložen trud, da bi ga ohranili pri življenju. Iskrena hvala društvu upokojencev iz Gorj za iskazano pozornost ter sosedom za pomoč v teh težkih trenutkih.

Najlepša hvala vsem, ki so v tako velikem številu počastili njegov spomin in ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Francka, sin Ivan in Tone, ter hčerka Majda z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru osnovne organizacije TOZD TALILNICE se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

Bogdanovski Djordje

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru hladne valjarne in žitarne se iskreno zahvaljujem za obisk, darilo in denarno pomoč.

Janja Dečman

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata Javornik I se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Emil Purger, Javornik I

PREKLIC

Podpisani Marjan Soklič, stanujoč Potoki 12, preklicujem svojo izjavo do Antona Pristova, stanujočega Potoki 11, kot neresnično.

Marjan Soklič

ČESTITKA

Na fakulteti za strojništvo v Ljubljani je dne 2. julija 1973 uspešno diplomiral **MARJAN ENDLIHER** z Jesenic in s tem pridobil naslov diplomiran strojni inženir.

Čestitajo mu vsi domači.

PROMETNO, HOTELSKO IN TURISTIČNO PODJETJE »VIATOR« TOZD JESENICE

Vozni red za dan mrtvih

Na dan mrtvih, 1. novembra 1973, bodo vozili avtobusi na pokopališče na Blejski Dobravi po naslednjih voznih redih:

I. V ČETRTEK, DNE 1. XI. 1973:

ODHODI V SMERI PROTI POKOPALIŠČU NA BLEJSKI DOBRAVI:

Od bolnice:	6,03	7,15	7,45	8,15	8,45	9,15	9,45
	10,15	10,45	11,15	12,00	12,45	13,30	13,45
	14,00	14,15	14,30	14,45	15,00	15,15	15,30
	15,45	16,00	16,30	17,00	17,30	18,00	19,10
	21,10						

S Koroške Bele:	8,30	10,00	11,00	13,00	14,00	14,30	15,00
	15,20	16,00	17,00				

Iz Podmežaklje: 14,30

ODHODI OD POKOPALIŠČA V SMERI:

Jesenice:	7,15	7,45	8,15	8,45	9,15	9,45	10,15
	10,45	11,45	12,00	12,45	13,30	14,00	14,15
	14,30	14,45	15,00	15,15	15,30	16,00	16,30
	17,00	17,30	18,00	18,45	19,30	21,30	

Koroška Bela:	9,30	10,30	11,30	13,30	14,30	15,00	15,30
	16,30	17,30					

Podmežaklja: 16,15

V PETEK, 2. XI. 1973 bodo vozili avtobusi po voznem redu, ki velja v delavnikih. Vse vožnje bodo okrepljene z dodatnimi avtobusi. Prav tako pa bodo okrepljene vse popoldanske vožnje v dnevih pred 1. XI. 1973.

Neprimerno shranjevanje večjih količin kurilnega olja — opozorilo uporabnikom

Oddelek za notranje zadeve SOB Jesenice ugotavlja, da se je zaradi večjih količin kurilnega olja, ki ga občani nabavljajo in hranijo v neprimernih prostorih — drvarnicah, kletih in podobno, povečala nevarnost požara. Pri spravljanju in hrambi kurilnega olja se je treba ravnati po določbah pravilnika in tehničnih predpisih o spravljanju in hrambi kurilnega olja (Uradni list SFRJ št. 45 z dne 28/10-1967).

Po teh predpisih je prepovedano spravljanje kurilnega olja v skupnih prostorih, stopniščih, kletih in drvarnicah, če ti prostori niso ustrezno preurejeni, zgrajeni iz negorljivega materiala, pregrajeni s celimi stenami, ustrezno opremljeni in prezračevani.

V prostorih posameznega stanovanja, ki niso pod neposrednim toplotnim vplivom, je dovoljeno hraniti največ do 50 litrov kurilnega olja, ta količina se sme hraniti v posodah s prostornino do 25 litrov. Posode morajo biti iz nezlomljivega in za olje nepropustnega materiala.

Količine olja od 50 do 200 litrov morajo biti spravljene v sodih iz jeklene pločevine ali njej ustreznega materiala v posebnem prostoru, pregrajenem s celimi stenami iz nevljudnega materiala.

Količine kurilnega olja nad 200 litrov na stanovanje se smejo hraniti v posebnih, za to zgrajenih skladiščih izven stanovanjskih hiš. Skladišča morajo biti zgrajena v skladu s pravilnikom in tehničnimi predpisi o spravljanju in hrambi kurilnega olja.

Zoper uporabnike kurilnega olja, pri katerih bo požarnovarnostna inspekcija ugotovila, da na neustrezen način in v neprimernih prostorih hranijo večje količine kurilnega olja, bo oddelek za notranje zadeve skupščine občine Jesenice predlagal uvedbo postopka o prekršku pri sodniku za prekrške.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve SOB Jesenice

Pevski zbor Jesenice vabi k sodelovanju

Pevski zbor Jesenice, ki deluje že šesto leto, vabi k sodelovanju pevce iz jeseniške in radovljiške občine. V torek, 6. novembra, ob 20. uri zvečer bo v pevski sobi delavskega doma na Javorniku prvo srečanje in razgovor z zborovodjem prof. Borisem Jurčičem. Vabilo je namenjeno vsem pevcem, ki so že doslej sodelovali v moškem oziroma mešanem zboru pod vodstvom prof. Škoberneteta, še posebej pa ljubiteljem zborovskega petja, ki bi se radi na novo vključili v moški pevski zbor Jesenice. Vse potrebne informacije lahko dobite na uradništvo Železarja, telefon števil. 484.

Vabi odbor pevskega zbora Jesenice

Telesna vzgoja nam je potrebna kot vsakodnevna hrana

— Športno gibanje:

Največ športnih panog se je razvilo v Angliji. Že stoletja poznamo igre z žogami, loparji, palicami in krogli. Iz teh iger so se razvili nogomet, tenis, rugby, hokej in tenis. Nogomet je bil že v 14. stoletju v Londonu tako popularen, da ga je moral Kralj Edvard prepovedati. V 13. in 14. stoletju so se Angleži zabavali z različnimi igrami, kot so: mečevanje, balinanje, jahanje, akrobatski plesi itd.

Holandci so se radi drsali po zamrznjenih kanalih, Norvežani so radi smučali, pri vseh pa je bil razvit lov.

V Angliji so v preteklem stoletju ustanavljali prve klube za nogomet, rugby, boks, atletiko, veslanje, golf.

Slovenci so se v preteklem stoletju razmeroma malo zanimali za prve športne panoge. Prva nogometna žoga je prišla v Ljubljano najbrž 1906, ko jo uporabljali pri pouku na klasični gimnaziji. Pozimi pred prvo svetovno vojno, so v Bohinjski Bistrici priredili prvi smučarski tečaj za športnike, lovce in gorske reševalce.

Med meščansko mladino je kmalu zavladalo zanimanje za razne športe, ki so privedli k nam iz drugih držav Evrope.

Do organiziranosti športne dejavnosti je prišlo šele leta 1920, ko so v Ljubljani ustanovili Športno zvezo in ko je začelo izhajati njihovo glasilo Šport.

(Pripomba: Posamezna podatki in podrobnosti so povzeti iz knjig D. Ulaga: Teorija telesne vzgoje in športnega treniranja.)

NEKAJ OSNOVNIH POJMOV IZ VSAKDNEVNE RABE

— Telesna nega: spada med vsakodnevne navade človeka, ki jih pridobiva in privzga od ranega

otročva. Kot higiensko in estetska potreba je telesna nega sestavni del telesne vzgoje.

— Telesno utrjevanje: Če se človek navadi prenašati nenavadne vremenske razmere, mraz, veter, vročina itd. pravimo, da je utrjen. V nasprotnem primeru pravimo, da je občutljiv ali mehkužen. Telesno utrjevanje zato sodi med osnovne smotre telesne vzgoje.

— Telesna vaja: je vsebinsko točno določeno gibanje (vzeto iz delovnega in vojaškega življenja) in je kot taka sredstvo telesne vzgoje.

— Telesna izobrazba: k osnovni telesni izobrazbi spadajo vse spretnosti potrebne za delo, telovadbo, igre in šport. Kdor zna pravilno rabiti delovno in športno orodje, kdor zna pravilno teči, skakati, plavati, kolesariti, ravnati z žogo in podobno, je telesno izobražen. Ne zadostuje samo praktično znanje, npr.: obvladanje tehnike gibanja, potreba je tudi teoretična izobrazba potrebna za razumevanje telesne vzgoje.

— Telesna vzgoja: Ta izraz ni najboljši, ker ne vzgajamo samo telesa, ampak človeka kot psihofizično celoto. Najučinkovitejše sredstvo telesne vzgoje so telesne vaje.

Telesne vaje so zelo učinkovito vzgojno sredstvo. Pri izvajanju telesnih vaj je potrebno imeti za cilj pravilno rast in zdravje mladih ljudi, izpopolnjevanje organizma za delo in obrambo, vcepljanje zdravih navad, razvedrilo, prav tako pa tudi krepitev volje, razvijanje poguma, požrtvovalnosti, tovarištva, solidarnosti in drugih lastnosti zdrave mlade osebnosti.

— Gimnastika: Strokovna literatura velikokrat zelo raznoliko uporablja pojem gimnastike (širše kot včasih ta pojem razumemo) npr. dihalna, plavalna, atletska, smučar-

ska gimnastika in podobno. Tu gre predvsem za izbrane vaje katerih namen je vplivati na določeno skupino mišic, ki so pri določenih panogah potrebne posebne krepitev, raztezanju, ali sprostitve. Pod gimnastiko torej razumemo izvajanje načrtnih vaj brez ali z orodjem. Bolj pravilno bi bilo, če bi namesto gimnastike uporabljali besedo telovadba, ker je razlika le v poudarku delnih in posebnih nalog.

— Šport: Beseda je francoskega izvora, pa tudi po drugih besednjakih pomeni, da sta razvedrilo in sprostitve bistveni lastnosti športa. Ni vse šport kar radi počenjamo v prostem času, pri tem mora biti vsaj malo zastopano gibanje, spretnost, preciznost, ravnotežje, bistrost, hitrost, vzdržljivost ali moč. Pri izbiri športa ali športnih panog so zelo različni nagibi. Največkrat se človek odloči za to, ali drugo panogo, ker ga veseli, ker mu koristi in ker mu je dosegljiva. Mlad človek ima posebno nagnjenje za učenje, vadbo, trening, ker želi, da bi kaj znal in dosegel. Zato je veselje do treniranja in tekmovanja v mladosti normalen in zdrav pojav.

Zaradi posebnih nalog športne aktivnosti v različnih obdobjih človeškega razvoja oziroma zrelosti in starosti razlikujemo: VZGOJNI ŠPORT, TEKMOVALNI ŠPORT IN RAZVEDRILNI ŠPORT.

»Šport v širšem smislu je ljubiteljsko, psihofizično udejstvovanje človeka v prostem času, ki se mu posvečamo iz veselja in zaradi tekmovalnih koristi. V ožjem pomenu pa je šport tekmovalno udejstvovanje.« (D. Ulaga)

— Trening: pomeni priprava športnikov, ki že nekaj znajo in zmorejo. O tistih, ki se določene športne panoge šele učijo, govorimo, da se urijo ali vadijo. Treniranje označujejo nekateri strokovnjaki »živeti za neko idejo«.

— Nadaljevanje prihodnjic —

Odbojka

Jesenice : Bled 3:2 (—13, 9, —9, 8, 8)

Jesenice 22. 10. — telovadnica osnovne šole Tone Cufar, sodnika Koncilja (Kamniki) in Habjan (Kropa).

Jesenice: Kavčič, Divjak, Bergel, Rössler, Pogačar, Končnik, Strnad, Mežek, Kovač, Noč.

Bled: Arh, Kapus, Torkar Miha, Torkar Matija, Udrih, Vernig, Pintar, Završnik.

Mlada in zelo visoka ekipa Bleda se je predstavila v dobri luči in precej namučila ekipo Jesenic. Kljub vodstvu domačinov 10:4 v prvem nizu, so zmagali gostje z rezultatom 15:13, kar vsekakor kaže na premalo resno igro Jeseničanov. V drugem nizu domačini niso dovolili ponovnega presenečenja in zanesljivo zmagali z rezultatom 15:9. Tretji set je popolnoma pripadal gostom, ki so z odlično igro na mreži — z visokim blokom in močnimi napadalnimi udarci — onemogočili domačine: rezultat 15:9 za Bled. V četrtem nizu, ki so ga dobili Jeseničani z rezultatom 15:8 in v petem nizu, ki so ga dobili z istim rezultatom, so igralci Jesenic nadigrali nasprotnika predvsem zaradi večje rutiniranosti in boljše obrambe na mreži.

Igra, ki je trajala uro in 40 minut, je samo na trenutke zadovoljila maloštevilne igralce. Poznalo se je da ekipi nista dovolj uigrani, saj je na obeh straneh seriji lepih in uspešnih akcij sledila serija začetniških napak.

Pri gostih je bil najboljši Miha Torkar, pri domačih pa Miro Strnad. Jeseničani so s to zmago osvojili četrto točko v slovenski odbojarski ligi in so skupno z Mežico in Branikom še neporaženi. Kljub temu, da so dvakrat zmagali z

najtesnejšim izidom, za Jeseničane to ni neuspeh, saj so imeli pred pričetkom lige samo štiri treninge v telovadnici. Urejeno namreč še ni bilo vprašanje plačila najemnine za telovadnico v pretekli sezoni, na igrišču Podmežakljo pa septembra in oktobra niso mogli trenirati zaradi slabih vremenskih razmer. V nedeljo 29. 10. gostujejo Jeseničani v Mežici. Zdr.

Razpored tekem v I. republiški odbojarski ligi

MOŠKI

III. kolo 28. oktobra 1973
Mežica — Jesenice
IV. kolo 4. novembra 1973
Jesenice — Gaberje
V. kolo 11. novembra 1973
Trimo — Jesenice
VI. kolo 18. novembra 1973
Koper — Jesenice
VII. kolo 25. novembra 1973
Jesenice — Bovec
VIII. kolo 9. decembra 1973
Branik — Jesenice
IX. kolo 16. decembra 1973
Jesenice — Mislinja

ŽENSKE

III. kolo 28. oktobra 1973
Jesenice — Branik
IV. kolo 4. novembra 1973
Krka — Jesenice
V. kolo 11. novembra 1973
Jesenice prosto
VI. kolo 18. novembra 1973
Jesenice — Maribor
VII. kolo 25. novembra 1973
Gaberje — Jesenice
VIII. kolo 9. decembra 1973
Jesenice — Ljubljana
IX. kolo 16. decembra 1973
Vič — Jesenice

Jesenice : Krvavec 25:22

V soboto, 20. oktobra, so se jeseniški rokometarji v predzadnjem kolu prve gorenjske rokometne lige v jesenskem delu prvenstva pomerili na domačem igrišču za osnovno šolo z ekipo Krvavca iz Cerklje.

Predzadnja tekma v jesenskem delu med Jesenicami in Krvavcem se je tako končala z rezultatom 25:22 v korist Jesenic. Sodnik Zupan iz Kranja je sodil slabo za obe ekipe.

Jeseniški igralci so na tej tekmi igrali skoraj vsi neresno in brez odgovornosti do ostalih. Tekmo so od standardnih igralcev vzeli resno le Šporar, Prešern in Bagola, ostali pa tokrat bolj za zabavo.

To soboto, 27. oktobra, v devetem in obnem zadnjem kolu prve gorenjske rokometne lige v jesenskem delu, jeseniški igralci gostujejo pri ekipi Storžiča. R. Z.

Judo

V soboto, 20. t. m., je bilo v TVD Partizan na Jesenicah tekmovalje v judu v prvi slovenski ligi. Nastopali so judoisti iz Velenja, Šiške in Jesenic.

Na sobotnem tekmovalju rezultati niso bili preveč spodbudni, da bi morali že sedaj na začetku obupati. Borbe: Jesenice : Velenje 3:3, Jesenice : Šiška 4:1 in Šiška : Velenje 4:3.

Vsi navijači juda, katerih se jih je zbralo precej, želimo pomlajenemu moštvu še veliko športnih uspehov. Dvoršakova

Slab dan ali morda še kaj

«Čevlje sodi naj kopitar,» bo morda dejal kateri izmed hokejskih delavcev, potem ko bo prebral razmišljanja gledalca, ki ga boli in ga je sram nezasiškanega, kar se je zgodilo v ponedeljek zvečer na drsališču Podmežaklje. Veliko v sam hokej niti ne nameravam posegati, so še druge stvari, katere imajo laiki pravico spregledati.

Najlepši izgovor za poraz bi bil naslednji: »Imeli smo neverjetno slab dan, nasprotnik pa je prav tokrat odigral svojo enkratno partijo.« Če bi bilo tako, potem lahko upamo na razveseljivejšo novice iz hale Tivoli, ali kdaj drugič spet izpod Mežaklje. Toda hokej niso smučarski skoki, kjer gre za nekaj sekund. Hokej se igra vendar trikrat po 20 minut čiste igre in kaj vse se v tako dolgi igri da preizkusiti! Pred dnevi smo bili priča evropskega prvenstva v košarki. Kakšno bogastvo v taktiki. Toda kaj smo videli mi? Za to ni treba ruskega trenerja, ampak način, kakršnega je imel znani nogometni trener Merkel, ali na primer Japonci. Če nočeš, te ni treba! Če komu nekaj ne ustreza lahko gre, žrtvujemo naslov prvakov, ne pa, da je HK Jesenice nekaj podobnega kot Zavod za spomeniško varstvo.

NEBORBENOST je obsodbe vredna. Taka psihična labilnost, kakršno opazujemo pri igralcih s tako dolgim tekmovalnim stažem, je vredna pomilovanja. Upam, da pogodbe, o katerih je bilo toliko govora, predvidevajo tudi ta primer in da bo javnost o dogodkih obveščena, kajti neinformiranost je lahko osnova za vse mogoče govorice. Javnost bi zaslužila komentar trenerja pa tudi uprave.

Ze pred tekmo in še prej nisem verjel v optimistične izjave igralcev, članov uprave in še zlasti prenapetih gledalcev. Poudarjam, da nisem eden mrhovinarjev, ki jim zaradi nevoščljivosti kaj takega celo ugaja. Ta moj članek naj bo dobronameran, nikakor pa ne nekrolog.

Olimpija je bila predlanskim državnim prvak — »krompir« — smo rekli takrat. Lansko prvenstvo so osvojili naši. Tudi tokrat bi lahko rekli »krompir«, kajti Medveščak je bil enkrat sodnik v korist prvega, drugič v korist drugega. Dve sezoni izredno izenačenih bojev vendarle govori, da Olimpija ni več hokejski nedonošenček, ampak nevaren lev, ki zna učiteljca še kako strogo kaznovati.

Ze nekaj let mečemo pepel in žveplo nad intrigantstvo funkcionarjev Olimpije. Najboljša igralka Olimpije sta Jeseničana brata Rudi in Gorazd Hiti. Cvet večletnega dela so odtrgali drugi. Kdo je to dovolil? Končno smo letos dobili upravo, ki ni upognila hrbtenice v zadevi Jug, ampak je uspela dvoboj za zeleno mizo obrniti v svojo korist, oziroma vsaj remizirati.

Kot laik spoznavam posledice, vzroke pa bi morali ugotavljati »strokovnjaki« pri HK Jesenice. Gorazd Hiti je bil postavljen v drugi plačilni razred, čeprav je bil že eden najboljših igralcev (v Sapporu in Bukarešti je bil najboljši napadalec državne reprezentance). Ali ni to dovolj velik razlog, da igralec (profesionalec) hoče drugam?!

Marsikdo je dejal po tekmi: »Zmagali so koncu koncev Jeseničani.« Res je, da jih igra cela vrsta pri Olimpiji. Petac je dal štiri gole! Kako je bil cenjen na Jesenicah? Kdo je pri njem predvideval tak skokovit kvaliteten vzpon. Zvan je igral v obrambi, ki je popolnoma onemogočila vse napade naših. Svetlin še drsati ne zna,« so govorili prenekateri. Ti igralci so bili na Jesenicah odpisani, danes pa uspešno pomagajo deklasirati tiste, katerim, so pri nas dajali prednost.

Toda v moštvu so še drugi, ki pa so doma iz Ljubljane. Torej pri Olimpiji niso le spletkarji, ampak je trdo delo s trenerjem Klucom začelo rojevati sadove. Jakopič, Puterle, Kavac, itd. so igralci velikih kvalitet. Priznati je treba, da je moštvo Olimpije HITREJŠE! Poprečna starost igralcev je bistveno nižja! To pa je razlog, ki lahko zelo boli. V naši ekipi je igralo osem igralcev, ki so stari 30 let ali več! Resnica je, da hokejist doseže vrhunec okrog tridesetega leta. Toda kje je rutina, zbranost, uigranost, ipd. V poprečju stara ekipa ne more v kvaliteti bistveno napredovati, dočim za Olimpijo lahko predvidevamo še nadaljnji vzpon in stagnacijo šele kasneje. Mlajši so dovezetnejši za učenje. Kondicijsko so boljši. So borbenejši in pogumnejši. Športnik, ki nima problemov v privatnem življenju je mnogo bolj osredotočen na hokej. Družina, gradnja hiše, ali kaj podobnega pa preokupirajo človeka, so neke vrste zaviralni činitelji, ki preprečujejo popolno angažiranost za dosego nekega cilja.

Kaj je bilo dobrega v igri naših? Na srečo je stal v vratih Rudi Knez, ki je na začetku branil izredno. Res je proti koncu popuščal, toda to je vendar normalno in mu poceni gola ne gre zameriti. Trudili so se še nekateri, toda ekipa je delovala izredno hladnokrvno, dobil sem vtis, da se nihče ne zaveda, kaj mora pravzaprav storiti.

Dobili smo ruskega trenerja. Sprašujem se, kaj je ukrenil v pogledu taktike? Dobil sem občutek, da se je predal še prej kot igralci, vsaj tako je bilo njegovo ponašanje. V športu ni čudežev. Če nekaj ne gre, je treba poskušati kaj drugega in to vseh 60 minut. Velikokrat sem opazoval trenerje, kako stalno pišejo različne statistične podatke. Na ta način točno vedo, kaj je nekdo sposoben. V naši ekipi je veliko igralcev in veliko menjav. Zakaj je potrebno, da se nekateri »turisti« prevažajo po ledu in parajo živce soigralcem in gledalcem. Hitrija sta na ledu več kot pol tekme, prepričan sem, da bi Hafner, Felc in še kdo vzdržal enako in zaradi tega, ker bi bil ogret, dal več od sebe. Po dveh napadih pa menjava za »profesionalnega« igralca res ni potrebna. Spoznati je potrebno kvalitete najnevarnejših nasprotnih igralcev in določiti take, ki so jih sposobni čimbolj onemogočiti. Če na primer Rudija Hitija najbolj uspešno zaustavlja Hafner, potem naj bo Hafner na ledu prav toliko časa. V primeru, da kondicijsko tega ne vzdrži, naj ima ustrezno zamenjavo.

Naj s tem zaključim. To so uganjanja, katerim daje težo trener, ne pa gledalec. Toda gledalec lahko opazi, da so bili igralci po večini neborbeni, predani v usodo. Tekmi proti KAC-u in še bolj proti ATSE-ju sta nakazovali slabosti. Olimpija je opravila eksekucijo. Zolčne debate po Jesenicah pa tudi izven mesta še niso zaključene. Številni privrženci so izredno razočarani. Verjetno se te tekme ne bo dalo pozabiti, kajti padec iz višav na trda tla je preboleč. Edino možno opravičilo je borba. Od prve do šestdesete minute, brez predaha! Ne misliti na rezultat. Ne dajati prognoz. Izključiti je potrebno misli na osebne obračune itd. itd.

Na povratni tekmi torej izkoristiti maksimalno vse svoje sposobnosti in ko bo zadnjič zatulila sirena, potem se bomo lahko veselili! Zakaj ne tudi zmage?!

(Honorar za članek odstopam v sklad za dograditev športne hale.) Janez Šmitek

Ekipa martinarne prvak Železarne

V sredo so bile odigrane zadnje finalne tekme v malem nogometu za prvenstvo železarne. Posamezna srečanja so se končala: Martinarna : Javornik I 3:1, Upravne službe : El. jeklarne 1:0.

Ekipa so se ob zaključku prvenstva razvrstili: 1. martinarna, 2. upravne službe, 3. el. jeklarne, 4. Javornik I itd.

Po pričakovanju

Jeseniške odbojkarice so gostovale v Prevaljah, kjer so premagale ekipo Korotana z rezultatom 3:0 (—6, —8, —5).

Za Jesenice so igrale: Čehajič, Nemec, Strajnar, Toman, Urbanc, Novak, Purger I, Purger II in Šubic. Mlada ekipa Korotana se Jeseničankam ni mogla uspešno upirati. V prvih dveh nizih so visoko povedle in niza odločile v svojo korist. Jeseničanke so igrale borbena in kolektivno, čeprav je treba poudariti, da so tudi domače igralka pokazale lepo igro, predvsem v polju. V zadnjem setu je trener Jeseničank poslal v igro tudi rezervne igralka, vendar le-tem še manjka izkušenj.

Po 2. kolu so na čelu prvenstvene lestvice tri ekipe: Krka, Gaberje in Fužinar, ki imajo po štiri točke, sledita pa jim Maribor in Jesenice, ki imata po tri točke.

V nedeljo se bodo Jeseničanke pomerile z ekipo Branika. Tekma bo ob 10. uri v telovadnici osnovne šole na Jesenicah. zt

Nogomet

Jesenice : Naklo 1:1 (0:1)

V predzadnjem kolu prvenstva NPG, so jeseniški nogometaši v soboto odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Naklega. Moštvu sta se razšli z neodločenim rezultatom 1:1 (0:1).

V obojestransko slabi in nezanesljivi igri je neodločen rezultat najbolj pravičen. Domačini so sicer imeli nekaj več priložnosti, vendar jih zaradi neizkušenosti niso znali izkoristiti.

Gol za jeseniško moštvo je dosegel Komel.

Mladinci Jesenic prvaki NPG

JESENICE : BLED 4:1 (2:1)

V zadnjem kolu prvenstva NPG za mladince so jeseniški mladinci imeli v gosteh moštvo Bleda in ga premagali z rezultatom 4:1 (2:1).

Domače moštvo je bilo vso tekmo boljši nasprotnik in je zaslužen premagalo moštvo Bleda. Kljub temu, da Blejci letos prvič tekmujejo v tej ligi, so zapustili dober vtis med jeseniškimi ljubitelji nogometa, ki so se zbrali ob igrišču. Z osvojitvijo prvega mesta v prvenstvu in z zmago v pokalnem tekmovalju, so jeseniški mladinci dokazali, da so zares najboljša moštvo na področju Gorenjske nogometne podzveze.

Gole za Jesenice so dosegli: Ibrahimović 2, Cimirič in Kovačič.

Hokey na ledu

Kranjska gora:Tivoli 10:2 (0:0, 5:1, 5:1)

V pripravi na prvenstvo v drugi v zvezni hokejski ligi, ki se bo pričelo 25. novembra, so se mladi igralci Kranjske gore pomerili v prijateljski tekmi z ekipo Tivoli iz Ljubljane.

Ekipa Kranjske gore je v tej sezoni v glavnem sestavljena iz lanskeletnih igralcev mladinskega moštva in nekaj igralci ekipe, ki je lani izpadla iz prve zvezne lige. V ekipo sta vstopila ponovno Medved in Kunšič, ki sta lani služila vojaški rok. Glavna naloga teh igralcev, ki jih vodi trener Trebušak je, ponovna vrnitev v prvo zvezno ligo, zato so že takoj na začetku pričeli z resnimi pripravami.

Do sedaj so odigrali že nekaj trening tekem z ekipami iz Avstrije, vendar igra naših ni zadovoljila trenerjevih navodil.

Tokrat pa je ekipa Kranjske gore z igralcem Tivoli kot prerojena. Res, da je ekipa Tivoli tudi mlada ekipa, saj jo sestavljajo lanskeletni igralci mladinskega moštva Olimpije, vendar to ni osnovni razlog za tako velik poraz. Kranjskogorci so igrali zelo borbena. Gostje so bili enakopraven nasprotnik le v prvi tretjini, v drugi in tretji pa so domačini zaigrali bolj učinkovito, kar je nasprotnika čisto strlo. Kljub visoki zmagi pa ekipi manjka še uigranost med napadalnimi in obrambnimi vrstami. Igrajo premalo na širino in premalo streljajo na nasprotnikov gol. Vse to pa bodo z resnim delom do pričetka prvenstva lahko popravili.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Pirih 4, Smagin in Kunšič po 2 ter Brun in Mavčec D. po enega. R. Z.

Jesenice : Slavija 18:3 (6:0, 4:2, 8:1)

Čeprav so nekateri časopisi po tekmi Slavija — Jesenice pisali, da naši hokejisti niso prikazali pričakovane igre in da so prvaki prikazali zares dobro igro šele v zadnjem delu pa je glede na rezultat očitno, da je dvoboj minil v borbi dveh neenakovrednih nasprotnikov. Glede na kvaliteto razliko in pomoč, ki so jo naši imeli in ob dejstvu, da so se domačini le branili, je očitno, da niso mogli prikazati tega kar znajo. Za vrhunsko igro je potrebno, da sta nasprotnika približno enako kvaliteta. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so gostje v drugi tretjini dosegli štiri gole, dovolili pa nasprotniku, da jim je kar dvakrat zatresel mrežo.

Naši so že po dveh minutah vodili z 2:0 potem pa je minilo polnih devet minut, da so dosegli tretji zadetek. Naučinkovitejši strelec tekme je bil branilec Jesenic Sašo Košir.

Po porazu proti Olimpiji se je vodstvo naših hokejistov odločilo napraviti nekaj sprememb v moštvu. Prva od teh je poskus, da v drugem napadu igra namesto Poljanska izkušeni Felc. Kot vse kaže ta zamisel ni brez osnove saj je bil ravno ta napad proti Slaviji najbolj učinkovit. Dosegel je celo sedem golov. Poleg te spremembe, trener Afanasijev skuša izboljšati tudi tretji napad.

Jeseniški hokejisti so na tekmi s Slavijo nastopili brez F. Žbontarja, Juga in Eržena, ki so v tem tednu redno trenirali. Negotov je le nastop Francija Žbontarja, ki ima težave s kolenom.

Čeprav igra s Slavijo ne more biti merilo, toda visoka zmaga in resni treninji v tem tednu kažejo, da so naši hokejisti hitro opomogli od poraza proti Olimpiji. Na sestankih, na katerih so analizirali vzroke poraza, so se tudi dogovorili, da je potrebno čim prej odstraniti nekatere napake v moštvu. Zaradi tega bo nedeljsko srečanje v Ljubljani proti Olimpiji, v okviru tekmovalja za pokal Karavank, velikega pomena za rehabilitacijo posameznih igralcev in ekipe kot celote. Vse kaže, da je visok poraz proti Olimpiji igralce marsičesa naučil.

Gole za naše proti Slaviji so dosegli: S. Košir 5, Felc 4, Hafner 3, Mlakar in Škrjanc po 2, ter M. Jan in R. Smolej po enega.

V soboto, 27. oktobra, ob 18.30 uri, bodo naši hokejisti gostili v dvorani Podmežaklje moštvo beogradske Crvene zvezde. To bo tekma drugega kola letošnjega državnega prvenstva. V nedeljo zvečer pa bodo hokejisti Jesenic gostovali v hali Tivoli, kjer se bodo za pokal Karavank pomerili z ljubljansko Olimpijo. D.

HOKEJ DRUŠTVO JESENICE — HOKEJSKA ŠOLA

RAZPISUJE VPIS V PRVI LETNIK HOKEJSKE ŠOLE

Pogoje za vpis v prvi letnik imajo pionirji, rojeni v letih: 1962, 1963 in 1964

Pri vpisu morajo kandidati predložiti:

- pismeno izjavo staršev, da mu dovoljujejo vpis v šolo,
- pismeno potrdilo od predstojnika šole, da nima slabih ocen v šoli,
- izjavo, da ima svoje drsalke.

Kandidati za vpis naj se zglasijo na drsališču v hali Podmežaklje 4., 5. in 6. novembra od 8. do 9. ure ali od 13. do 14. ure pri trenerju hokejske šole tov. Dušanu Brunu.

Hokejsko društvo Jesenice — hokejska šola

Mladinsko moštvo NK Jesenice je jesenski mladinski prvak gorenjske nogometne podzveze in zmagovalce tekmovalja za pokal ZMS na istem območju. Na sliki člani uspešnega mladinskega moštva — stojijo od leve proti desni: Trobič, Ilić, Kramar, Zoran Kramar, Samardžija, Čatah, trener Radović, čepijo: Sulejmanović, Radinović, Grumerec, Kovačič, Mlakar in Mlačnik. Od standardnih igralcev manjkajo še: Trplan, Kokošar in Hribar.